

Onderzoekt de Nederlandse Geloofsbelijdenis

KIJK-, LEES- EN PUZZELBOEK BIJ DE NEDERLANDSE GELOOFSBELIJDENIS

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Onderzoekt de Nederlandse Geloofsbelijdenis, Kijk-, lees- en puzzelboek bij de Nederlandse Geloofsbelijdenis
/ Jeanine Stouten-Goud – Goes: De Ramshoorn
ISBN 9789461152121
NUR 493
Trefw.: puzzelboek, Nederlandse Geloofsbelijdenis, Guido de Brès

Illustraties: Henk van den Brink
Toelichting bij de platen: M.J. Ruissen
Puzzels: Theresia van Bale-Oudshoorn

© 2022 Uitgeverij De Ramshoorn
Putwei 6 - 4464 BT Goes - tel. 0113-230340, 0622780238 / www.ramshoorn.nl, info@ramshoorn.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een computerbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Onderzoekt de Nederlandse Geloofsbelijdenis

KIJK-, LEES- EN PUZZELBOEK BIJ DE NEDERLANDSE GELOOFSBELIJDENIS

Jeanine Stouten-Goud
Schilderijen: Henk van den Brink
Puzzels: Theresia van Bale-Oudshoorn

Inhoud:

Woord vooraf.....	7
Inleiding: Het ontstaan van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.....	8
Artikel 1: Dat er een enig God is	10
Artikel 2: Waardoor wij God kennen.....	14
Artikel 3: Het Woord van God.....	18
Artikel 4: De canonieke boeken.....	22
Artikel 5: Het gezag van Gods Woord.....	26
Artikel 6: Het verschil tussen de canonieke en de apocriefe boeken	30
Artikel 7: De volkomenheid van de Bijbel	34
Artikel 8: De Drie-eenheid van God.....	38
Artikel 9: Hoe de Drie-eenheid bewezen kan worden	42
Artikel 10: Dat Jezus Christus God is.....	46
Artikel 11: Dat de Heilige Geest God is	50
Artikel 12: De schepping van alle dingen	54
Artikel 13: Gods voorzienigheid.....	58
Artikel 14: De schepping en de val van de mens	62
Artikel 15: De erfzonde.....	66
Artikel 16: De eeuwige verkiezing van God.....	70
Artikel 17: De gevallen mens weer opgericht.....	74
Artikel 18: De menswording van Jezus Christus	78
Artikel 19: Twee naturen in één Persoon.....	82

Artikel 20: Rechtvaardigheid en barmhartigheid van God.....	86
Artikel 21: De voldoening (betaling) van Jezus Christus voor ons	90
Artikel 22: Het geloof in Jezus Christus.....	94
Artikel 23: De rechtvaardigmaking.....	98
Artikel 24: De heiligmaking en het doen van goede werken	102
Artikel 25: Afschaffen van de ceremoniële wet.....	106
Artikel 26: De voorbidding van Jezus Christus.....	110
Artikel 27: De algemene Christelijke Kerk	114
Artikel 28: Je bij de kerk aansluiten	118
Artikel 29: Het verschil tussen de ware Kerk en valse kerken en sekten	122
Artikel 30: De regering van de kerk	126
Artikel 31: De roeping van dominees, ouderlingen en diakenen	130
Artikel 32: De handhaving van de kerkelijke tucht.....	134
Artikel 33: De sacramenten	138
Artikel 34: De Heilige Doop	142
Artikel 35: Het Heilig Avondmaal	146
Artikel 36: Het ambt van de overheid	150
Artikel 37: Het laatste oordeel	154
Antwoorden van de vragen.....	158
Oplossingen van de puzzels.....	165

Woord vooraf:

Achterin onze Psalmbijbels staan onder meer de Drie Formulieren van Enigheid. Zij vormen de belijdenisgeschriften van onze kerken.

Wat die formulieren zijn? Vraag het aan een willekeurig kerkmens – en u zult soms schrikken. Natuurlijk hoopt u dat iedereen het weet: de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus, de Dordtse Leerregels. Wat de Catechismus betreft, die is ongetwijfeld het meest bekend, ook bij onze kinderen. Ze hebben vaak een vraag en antwoord moeten leren op school of op de catechisatie en ze horen er elke zondag uit preken in de kerk. Maar de andere twee...

Het is een goede gedachte van de initiatiefnemers geweest om een boek te schrijven over de Nederlandse Geloofsbelijdenis van Guido de Brès. Dit is op een bijzonder originele manier gedaan: men kan bij elk artikel een prachtige plaat bekijken, een toelichting lezen, vragen beantwoorden en puzzels maken. De vragen kunnen zelfstandig door de kinderen aan de hand van de tekst worden beantwoord.

Op deze manier wordt dit prachtige belijdenisgeschrift inzichtelijk gemaakt voor onze kinderen. Voor kinderen en jongeren is de belijdenis niet zo gemakkelijk toegankelijk. De inhoud is niet altijd eenvoudig en de taal staat soms ver van de leefwereld van onze jongeren af. Ook van onze ouders trouwens. Het zou een groot voorrecht zijn als dit boek gebruikt zou mogen worden als een instrument in Gods Hand om de jeugd van onze kerken dichterbij het hart van onze belijdenis te brengen. En – nog groter: als de belijdenis post zou vatten in hun harten en zij deze belijdenis net zo lief zouden krijgen als de auteur ervan, Guido de Brès. Hij bezegelde dit kleine geschrift met zijn leven en stierf er de martelaarsdood voor.

De Heere gebiede Zijn zegen over dit boek, bijzonder voor onze geliefde kinderen.

Capelle aan den IJssel

ds. A. Moerkerken

Inleiding: Het ontstaan van de Nederlandse Geloofsbelijdenis

Dit boekje gaat over de geloofsbelijdenis. Wat betekent dat woord eigenlijk? Je kunt er twee woorden van maken: geloof en belijdenis. Je hebt vast wel eens meegemaakt dat mensen voorin de kerk belijdenis van hun geloof aflegden. De dominee vroeg dan aan hen of ze geloven dat alles wat er in de Bijbel staat de enige waarheid is. Ook vroeg hij of ze zich aan die waarheid wilden houden en de Heere zullen dienen. Daar moesten ze allemaal apart 'ja' op zeggen. Dat was hun geloofsbelijdenis.

Wanneer jij ook geloofsbelijdenis aflegt, betekent dat je hardop zegt dat je in de Heere gelooft. En dat je Hem wilt dienen.

Er zijn nog meer geloofsbelijdenissen. De apostelen hadden er al één: de apostolische geloofsbelijdenis. Die wordt in veel kerken elke zondag nog voorgelezen. Daarvan zijn de eerste woorden óók 'Ik geloof'. Belijden en geloven horen dus bij elkaar.

De Nederlandse geloofsbelijdenis telt 37 hoofdstukken. Die noemen we 'artikelen'. Elk artikel gaat over iets wat christenen geloven. Elk artikel begint met de woorden: 'Wij geloven'. 'Wij' Zijn dat alle mensen? Of zijn het de mensen die naar de kerk gaan en bij wie de geloofsbelijdenis achterin hun psalmboek staat? Of gaat het hier alleen over de kinderen van God? Het is belangrijk om dat te weten.

Soms zeggen we heel gemakkelijk als iemand ons iets vraagt: 'Ja, ik geloof het wel hoor.' Maar meestal betekent

het dan juist dat we het níet zeker weten. Bijvoorbeeld of je buiten gaat spelen of niet. Of je boek nog op je kamer ligt of niet. Het is niet zo erg als je dat niet zeker weet. Maar er is één ding dat je wel heel zeker moet weten. Of je in je leven, maar zeker bij je sterven je oprecht gelooft in God! Dat je mag geloven dat je zonden door Hem uit genade vergeven zijn.

Wie heeft de Nederlandse Geloofsbelijdenis gemaakt? Dat was een man die Guido de Brès heette. Ongeveer 500 jaar geleden werd Guido de Brès in Mons geboren. Hij groeide op in een rooms- katholiek gezin. De Heere bekeerde hem heel eenvoudig tijdens het lezen uit de Bijbel. Guido was glasschilder, maar toen de Heere hem bekeerde, wilde hij dominee worden.

In die tijd werden de christenen vervolgd door koning Filips II. Guido sloeg ook op de vlucht en zwierf lange tijd rond. Hij kwam uiteindelijk terecht in Genève, in Zwitserland. Daar studeerde hij voor dominee bij Johannes Calvijn, de bekende hervormer.

Guido ging daarna in Doornik wonen. Hij woonde in een bouwvallige pastorie. Zijn studeerkamer was niet meer dan een tuinhuisje, dat tegen de stadswallen aanlag. Daar schreef hij boeken en onderzocht de Bijbel. Dat moest in het geheim gebeuren, want koning Filips II vond de christenen opstandelingen en hij vervolgde ze. Ze werden 'ketter' genoemd.

Sommige mensen waren inderdaad opstandig. Dat

waren de wederdopers. Ze wilden niet meer luisteren naar alle rooms- katholieke regels, maar ze luisterden ook niet naar alles wat er in de Bijbel stond. Ze deden zich heel vroom voor en lieten zich opnieuw dopen. Velen van hen dachten: ik ben beter en vromer dan andere mensen. Ze werden hoogmoedig en gingen zelfs apart wonen.

Maar door hun gedrag zorgden ze ervoor dat de gereformeerden in een kwaad daglicht kwamen te staan! Net of ze allemaal oproerkraaiers zijn.

Guido bedacht daarom een plan. Hij zou in een boekje opschrijven wat de christenen geloofden. Als de koning dat zou lezen, kon hij zien dat de christenen geen oproermakers waren zoals de wederdopers, maar dat ze rustig en in vrede naar Gods Woord wilden leven.

Toen het boekje (De Nederlandse Geloofsbelijdenis) klaar was, deed Guido er een brief voor koning Filips II bij, maakte er een pakje van en gooide dat over de muur van het kasteel van Doornik, waar de halfzus van koning Filips, Margaretha van Parma, regeerde.

Toen het boekje gevonden werd, liet zij meteen onderzoek doen naar de schrijver. Guido werd ontdekt! Zijn vrienden, die hem wilden helpen, staken snel zijn tuinhuisje in brand. Dan zouden de soldaten van de koning zijn boeken en geschriften niet meer kunnen vinden!

Maar de brand werd snel ontdekt en gedoofd, waardoor alles wat Guido de Brès had opgeschreven juist gevonden werd.

Guido werd gevangengezet. Vanuit de gevangenis schreef hij brieven naar zijn vrouw en kinderen. In 1567

werd hij op 45-jarige leeftijd op het schavot gedood. Maar zijn werk, Gods werk, ging door! Zijn geloofsbelijdenis werd vertaald in verschillende talen en wordt nog steeds door duizenden mensen gelezen, tot op de dag van vandaag.

Vragen bij de inleiding:

1. *Wat betekent het als je geloofsbelijdenis doet?*
.....
.....
2. *Waar werd Guido de Brès geboren?*
.....
.....
3. *Wat was het verschil tussen 'ketter' en wederdopers?*
.....
.....
4. *Hoe wilden zijn vrienden Guido helpen en hoe liep dat af?*
.....
.....

Gespreksvraag:

Ook nu zijn er nog heel veel mensen die vervolgd worden om hun geloof.

- *Zou jij nog naar de kerk durven als je daarvoor opgepakt kon worden? Waarom wel/niet?*

Artikel 1: Dat er een enig God is

Het eerste artikel begint ook bij het begin van het geloof: Dat God bestaat. Guido de Brès zegt: *We geloven dat met het hart en we belijden het met de mond*. Paulus zegt tegen de Romeinen: 'Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.' Dus Guido de Brès zegt precies hetzelfde als de Bijbel. Dat blijkt al uit de eerste regels van de geloofsbelijdenis en zo gaat het door in al de artikelen. Er staat nog een woordje in dit artikel dat heel belangrijk is: *Een enig God*. Er is maar Eén ware God. Die God Die tot Mozes zei: 'IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL!' Altijd zal de Heere Dezelfde zijn. Hij bestaat. Jij bestaat ook. Jij bent er. Maar wij mensen zijn er niet altijd geweest. En we zullen ook niet altijd blijven leven. Alleen de Heere is er nu, Hij was er altijd en Hij zal er ook altijd blijven. Geloven is niet hetzelfde als bewijzen. Als je iets kunt bewijzen, dan kun je het laten zien. Wanneer je zegt dat je iets moois mag kopen van je gespaarde geld, zegt je vriend of vriendin misschien wel: 'Ik geloof er niks van!' Je stopt je hand in je zak en haalt je portemonnee

De blinde man met zijn hond

De blinde man met geleidehond kan de zon wel voelen, maar niet zien. Dit is het beeld voor alle mensen van nature. We zijn blind in de zaken van Gods Koninkrijk. Daarom is het nodig dat de Heere onze blinde zielsogen opent, zodat we de Zon der Gerechtigheid gaan leren kennen.

tevoorschijn: 'Zie je wel, ik heb hier het geld in mijn hand. Ik zei het niet alleen, ik kan het je ook laten zien.' Maar hoe kun je bewijzen dat God bestaat? Je kunt Hem toch niet zien?

Stel je voor dat je tegen iemand die blind is, zegt: 'Het is heerlijk weer, de zon schijnt.' Dat kun jij zien, maar de blinde niet. Maar wacht, misschien heb je een plan: 'Ga maar mee naar buiten, dan kun je het zelf voelen.' Als de blinde buiten is, voelt hij de warmte van de zon. Jij kan de zon zien schijnen. Daardoor weet je zeker dat de warmte van de zon afkomstig is. Hoe kan het dat de blinde dat nu niet gelooft? Heel eenvoudig: omdat hij blind is.

Wanneer je God niet oprecht kent, wanneer Hij niet je hart vervult, ben je nog blind. Misschien niet met je ogen, hoewel er ook genoeg blinde mensen zijn. Dat is heel erg. Maar de ogen die hier bedoeld worden, zijn geen echte ogen. Het gaat hier over ons hart. Als de Heere daarin gaat werken, ben je net als een blinde die ineens de zon kan zien.

Er zijn duizenden mensen die elke zondag naar de kerk gaan, in de Bijbel lezen, geloven dat God bestaat... en die toch blind zijn.

Er staat nog meer in dit eerste artikel: *Dat God een geestelijk Wezen is*. De Heere is niet geschapen zoals wij. Hij was er. Zonder armen, voeten of ogen. Soms staat dat wel in de Bijbel: 'Zijn ogen doorlopen de ganse aarde' Dat betekent dat alleen de Heere alwetend is.

Alleen in de tijd dat de Heere op de aarde was, had Hij een menselijk lichaam. Alleen de mensen die toen leefden, konden Hem zien. Maar nu niet meer. Dat is moeilijk te begrijpen hè?

Mensen praten soms over de Heere alsof Hij net zo is als de mensen. Dat kan en mag nooit; God is zo heilig en machtig dat wij Hem nooit kunnen begrijpen. Hij is wonderlijk in Zijn daden.

Van anderen weten we dat wel. Iemand kan heel handig zijn. Of veel geduld hebben. Mogelijk ken je iemand die goed kan knutselen. Of vind je iemand aardig, omdat die vriendelijk is. Die eigenschappen maken elk mens tot een uniek persoon. Dat komt omdat we allemaal verschillend door de Heere geschapen zijn.

Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond, dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, hetwelk wij God noemen.

God heeft ook eigenschappen. Guido de Brès noemt er een aantal. Hij is: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk (onzichtbaar), onveranderlijk, oneindig (Hij stopt nooit met bestaan), almachtig, volkomen wijs (Hij weet alles), rechtvaardig (volkomen eerlijk) en goed.

Het grote verschil is dat wij deze eigenschappen niet hebben. Je kunt vriendelijk zijn, maar je bent niet de vriendelijkheid. Bij de Heere is dat wel zo. Hij is niet alleen liefdevol, Hij is de Liefde zelf. Heel veel van

die eigenschappen horen alleen bij God. Wij zijn niet oneindig, wij zijn niet onzichtbaar, wij zijn niet overal tegelijk. Mensen kunnen wel wijs zijn. Of machtig, of eerlijk. Maar dan altijd met gebreken, nooit zonder zonde. Mensen kunnen ook een goed karakter hebben. Maar nooit zal dat te vergelijken zijn met de goedheid van de Heere. Denk maar aan Psalm 68: ‘Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijne gunstbewijzen’. Welke weldaden van God kan je opnoemen in jouw leven?

Vragen bij Artikel 1:

- 1. Welke twee dingen zijn er nodig om zalig te worden?
- 2. Wat betekent een ‘geestelijk Wezen’?
- 3. Noem voorbeelden van Gods eigenschappen.
- 4. Welke eigenschappen kan een mens nooit hebben?

Gespreksvragen:

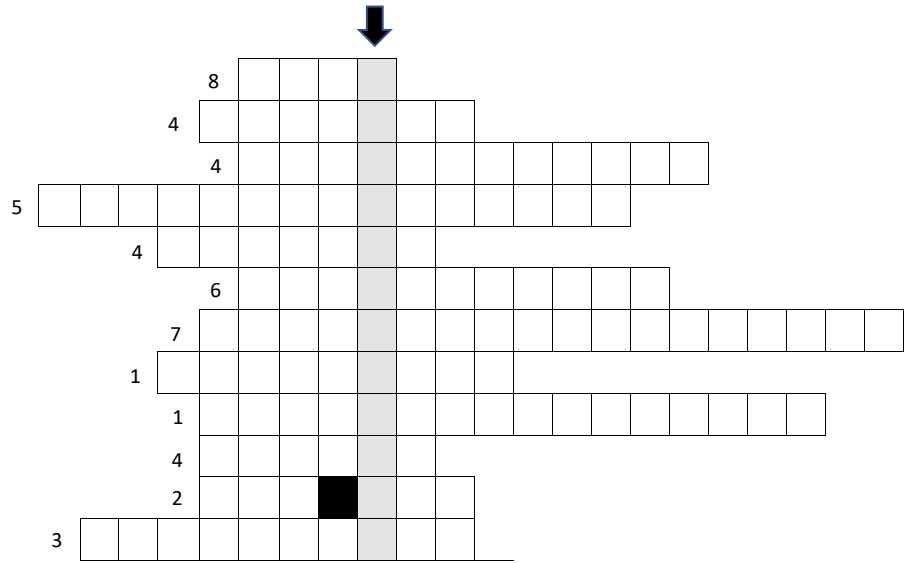
Denk eens na over je eigen karaktereigenschappen en die van een gezinslid.

- Welke zijn anders?
- Zijn er ook eigenschappen die hetzelfde zijn?

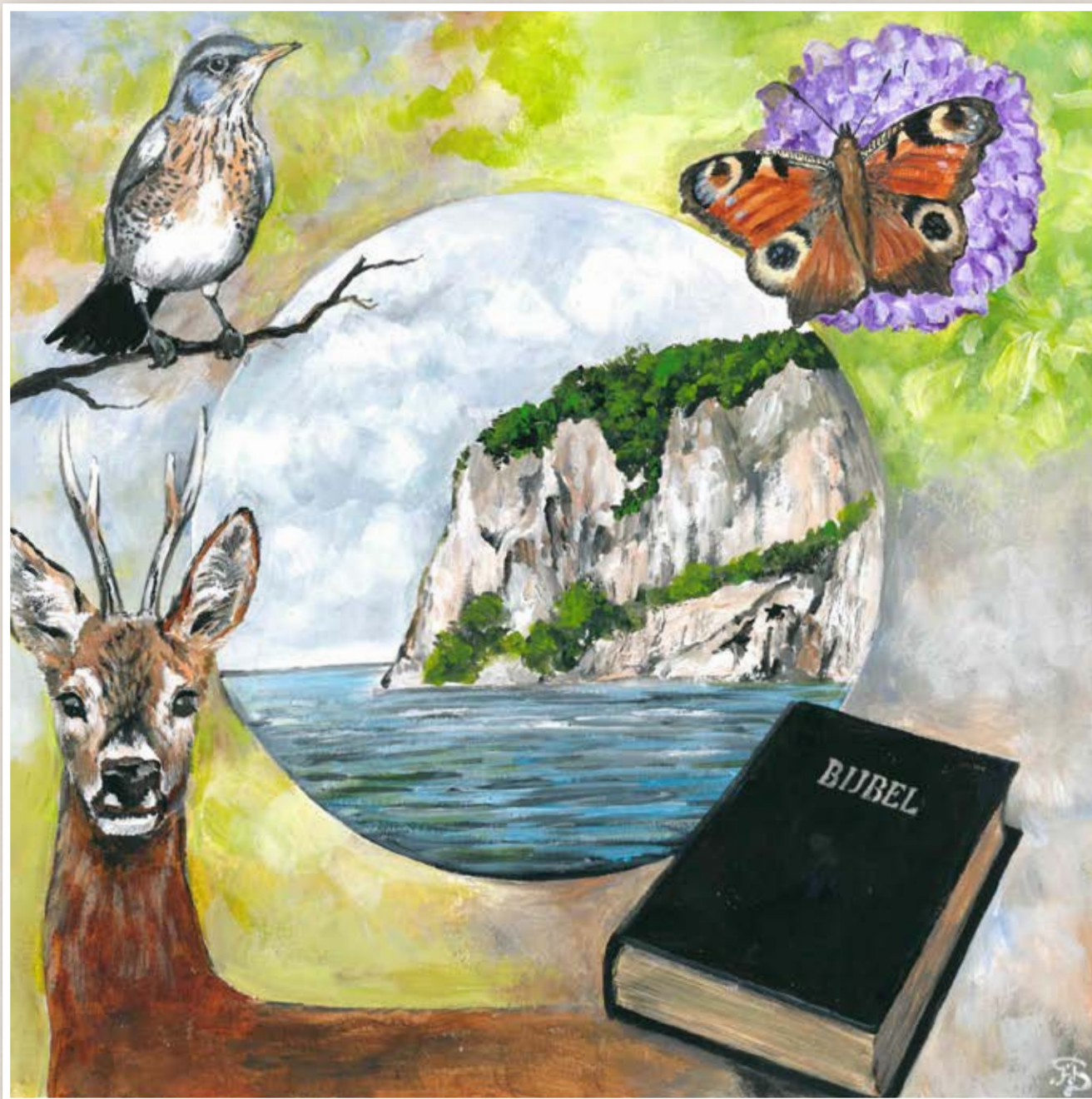
ARTIKEL 1 - PUZZEL

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

- 1. Want met het hart gelooft men ter _____ en met de mond belijdt men ter _____ . (Rom. 10:10)
- 2. Nochtans hebben wij maar _____. (1 Kor. 8:6a)
- 3. Ja, van _____ tot eeuwigheid zijt Gij God. (Ps. 90:2b)
- 4. O diepte des _____ , beide der _____ en der _____ Gods. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en _____ Zijn wegen. (Rom. 11:34)
- 5. Die alleen _____ heeft en een ontoegankelijk licht bewoont. (1 Tim. 6:16a)
- 6. Alle goede gaven en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen _____ is of schaduw van omkering. (Jak. 1:17)
- 7. Is er _____ bij God? Dat zij verre. (Rom. 9:14b)
- 8. Niemand is _____ dan Eén, namelijk God. (Mat. 19:17b)

Antwoord: Ik ben God, _____ , wandel voor mijn aangezicht en zijt oprecht.

Artikel 2: Waardoor wij God kennen

Artikel 2 begint met de zin: *Wij kennen Hem*. Je begrijpt dat met 'Hem' de enige God uit artikel 1 bedoeld wordt. Dat kun je zien aan de hoofdletter 'H'. Uit eerbied voor de Heere schrijven we Zijn Naam altijd met een hoofdletter.

Ken jij God? Een stukje van die vraag heb je vast en zeker vaker gehoord. Als er iemand bij jullie thuis langskomt en je broer zwaait naar die persoon, dan vraag je aan hem: 'Ken jij die?' Of als je iemand ziet die bij jullie in de buurt woont, zeg je: 'Oh, die woont twee straten verderop; die ken ik.'

Maar wat is 'kennen' eigenlijk? Dat je alleen maar weet hoe iemand heet? Dat je mensen herkent aan hun gezicht of in welke auto iemand rijdt? Dat is niet echt kennen. Dan weet je nog niet waar diegene blij van wordt. Of verdriet over heeft. Of het een vriendelijk iemand is. Of hij koffie lekker vindt. Of hij goed tegen zijn verlies kan. En ga zo maar door. Al die dingen kom je pas te weten als je veel tijd met iemand doorbrengt. Daardoor leer je mensen pas kennen. Waarom wil je wel bij je opa en oma logeren en niet bij de directeur

van de supermarkt? Dat is het verschil tussen weten wie iemand is en iemand echt kennen.

Zo is het ook met het kennen van God. We kunnen Hem pas echt kennen als Hij in ons hart plaats voor Hem heeft gemaakt. De Heere Jezus bidt in het Hoge priesterlijk gebed: 'Want dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen; de enige waarachtige God'. Wie God kent, is door Hem bekeerd.

De Heere wil dat ook wij Hem leren kennen. Hij heeft er de middelen voor gegeven. Die middelen zijn de Bijbel en de natuur. Guido de Brès schrijft er in zijn geloofsbelijdenis prachtig over: *Omdat de wereld voor onze ogen is als een prachtig boek, waarin alle schepselen, groot en klein, de letters zijn, die ons te aanschouwen geven wat van God niet gezien kan worden, namelijk Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid*. Denk bijvoorbeeld alleen al aan de sterrenstelsels, de planeten en het heelal dat God geschapen heeft en wat mensen nooit helemaal zullen kennen. Denk aan de dieren, zoals de machtige leeuw die brult en het kleinste zeediertje dat op de donkere bodem van de oceaan metersdiep rondzwemt. Heb je de zon weleens zien schijnen in een regendruppel? Kijk eens naar de piepkleine teentjes aan een babyvoetje! De Heere zegt het Zelf tegen Job: 'Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde?' (Waar was je toen Ik de aarde maakte?) 'Of wie heeft de zee met deuren toegesloten, toen zij

De schepping en de Bijbel

We kunnen God leren kennen door de natuur. Dat is als een mooi boek dat ons Gods grootheid bekendmaakt. Maar hierdoor leren we God niet kennen tot de zaligheid. Dat kan alleen door Gods Woord. De Bijbel moeten we dagelijks lezen en we moeten ook bidden of we de Heere mogen leren kennen door Zijn Woord en Geest.

uitbrak, en uit de baarmoeder voortkwam?’ Net zoals iemand tegengehouden wordt als een deur voor hem op slot gedaan wordt, wordt de zee tegengehouden zodat zij niet over het land kan stromen. Wie kent de weg van de bliksemstralen? In de natuur schittert Gods grootheid. Alles wijst erop dat er een Schepper moet zijn Die alles zo mooi gemaakt heeft.

Hoe prachtig en wonderlijk de natuur ook is, toch is dat niet genoeg om God te leren kennen. Mensen die nooit uit de Bijbel lezen, kunnen de natuur prachtig vinden en er ook van genieten. Maar ondertussen kennen ze God nog niet.

Nu zeg je misschien: ‘Die mensen kunnen er niets aan doen dat ze geen nieuw hart hebben, want ze weten niet dat er een Verlosser gekomen is.’ Toch zijn ze schuldig. Toen God een mens schiep - dat weet je nog uit artikel 1 - schiep Hij er een levende ziel in. En God maakt dat er in elke ziel een stukje Godskennis zit. Het is niet zo dat je daardoor weet Wie God is, maar elk levend mens op aarde weet dát er een God is. Om God echt te leren kennen, is het nodig dat we in de Bijbel lezen. Want de Bijbel is Zijn Woord. Daarin staan Gods wetten. Daarin staat wat er nodig is om een kind van Hem te worden. In alle verhalen van de Bijbel staat duidelijk hoe het afloopt met de mensen die Hem liefkrijgen. Zijn liefde voor Zijn kinderen is zo groot dat Hij het ervoor overhad om aan het kruis voor hen te sterven. Maar in de Bijbel staan ook waarschuwingen voor de goddelozen. Zulke mensen laten door hun gedrag zien dat ze geen kinderen van Hem zijn. De Bijbel is eerlijk

en zegt hoe slecht het afloopt met de mensen die niet naar God luisteren.

Als je de Bijbel kent, ga je heel anders naar de prachtige regenboog kijken. Dan weet je twee dingen: de regenboog is een kunstwerk van de schepping en de regenboog is boven alles een teken van Gods trouw! Die trouwe God kan Zijn woorden uit de Bijbel in je hart brengen. Dan leer je Hem echt kennen!

Vragen bij artikel 2:

1. Wanneer ken je iemand echt?
.....
.....
2. Hoe noemt Guido de Brès de natuur?
.....
.....
3. Noem vijf dingen uit de natuur waaraan je Gods grootheid kunt zien.
.....
.....
.....
4. Waarom is het nodig om de Bijbel te lezen?
.....
.....

Gespreksvraag:

- Waarom wordt bij onweer soms gezegd dat de Heere spreekt?

ARTIKEL 2 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 2 van de NGB. Voor de ij moet je één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit een zin.

1.	O								*	
2.		*								
3.					P			*		
4.			D					*		
5.							*		D	
6.			*					A		
7.	*	O								
8.			*							
9.	R						*			
10.	*	O								
11.					R		*			
12.						*		R		

Oplossing:
.....
.....

Artikel 3: Waardoor wij God kennen

We kunnen de Heere op twee manieren kennen, hebben we geleerd van artikel 2. De ene manier is door de natuur. Die kennis hebben we allemaal van Hem gekregen. Daar hoeven we niets voor te doen; de wonderen van de natuur kunnen we overal op de aarde zien.

De tweede manier is door het Woord van God: de Bijbel. Daar moeten we wél wat voor doen. Je kunt niet weten wat er in de Bijbel staat als je er nooit in leest of niemand je erover vertelt. In het Bijbellezende moet je trouw zijn. Doe dat niet zomaar af en toe, maar elke dag. Want iedere dag krijg je een nieuwe gelegenheid van God om Hem te leren kennen!

Nu denk je misschien: Maar hoe ging dat in de tijd van Noach? Of in de tijd van Jona? Toen had Paulus nog niet geleefd, toen was de Heere Jezus nog niet naar de

aarde gekomen. En de profetieën waren er ook nog niet. Hoe konden de mensen toen de Heere leren kennen? Hoe wisten ze dat er een zondeval geweest is? En dat later als straf op de zonden er een zondvloed kwam, waardoor bijna alle mensen verdrongen zijn? Hoe kon men weten wat Abraham en Mozes zoal hadden meegemaakt?

Dat vertelden de vaders aan hun kinderen. Hij zorgde er Zelf voor dat er steeds mensen op aarde leefden die het op de juiste manier aan hun kinderen en kleinkinderen vertelden. En die moesten dat weer doorvertellen aan hun nageslacht. Hierdoor wist iedere nieuwe generatie hoe God had gewerkt, hoe iemand een nieuw hart kan krijgen, maar ook wat er gebeurt met mensen die Hem niet willen dienen.

Iedere Israëliet kende die verhalen. De mensen werden in de tijd voor de zondvloed heel oud, sommigen wel meer dan 900 jaar! Zij konden dus heel lang en aan heel veel mensen de woorden van God en de geschiedenissen doorvertellen.

Maar dan bleef er toch nog een probleem over. Want de geschiedenissen gingen over het verleden. Over wat er vroeger gebeurd was. Maar hoe konden de mensen weten wat de Heere wilde, toen er nog geen Bijbel was? Hoe wisten ze wat goed en fout was, toen de wet van de Tien Geboden er nog niet was? Hoe konden ze beslissingen nemen die overeenkwamen met Gods wil? Ook daar had de Heere manieren voor: Hij sprak tegen

Van vader op zoon

Toen de Bijbel er nog niet was, werd Gods Woord doorverteld. De vaders vertelden aan hun kinderen wat hun vaders aan hun verteld hadden. Voor de zondvloed werden de mensen heel oud. Zo had men alle tijd om te vertellen over de val van Adam en Eva in het paradijs en dat de Heere beloofd had om vijandschap te zetten tussen de satan en de mens en de Verlosser te sturen. De eerste Bijbelboeken zijn van Mozes. Hij was de leidsman van het volk Israël en in de woestijn gaf de Heere de Tien Geboden, zodat we weten kunnen hoe we leven moeten.

de mensen. Tegen Adam zei de Heere: ‘Waar zijt gij?’ En tegen Abraham sprak God dat hij uit zijn land moest gaan.

De Heere gebruikte daarnaast ook dromen en verschijningen om Zijn wil bekend te maken. Denk maar aan Jozef, die van de Heere bijzondere dromen kreeg te dromen. En later legde hij dromen uit aan de schenker en de bakker. Daardoor wisten ze hoe het met hen zou aflopen. En toen Farao droomde over dikke en dunne aren, dikke en dunne koeien, moest Jozef zeggen dat na jaren van overvloed er jaren van hongersnood zouden komen.

Toen de Heere bij Abraham op bezoek kwam om te praten over Sodom en Gomorra was dat een verschijning. De Heere kwam daar en at met Abraham en maakte bekend dat die goddeloze steden verwoest zouden worden.

“
...de heilige mensen Gods, van den
Heiligen Geest gedreven zijnde,
hebben (het) gesproken...
”

In de eerste 2500 jaar van de wereld was er dus geen Bijbel. En na die 2500 jaar was de Bijbel nog niet compleet. Er kwamen steeds meer Bijbelboeken bij. Denk maar aan alle boeken uit het Nieuwe Testament. Het duurde nog 1600 jaar voordat die allemaal aan

de Bijbel waren toegevoegd. Toen de Bijbel helemaal klaar was, bestond de aarde intussen 4100 jaar. En toch werden er in al die 4100 jaar veel mensen tot God bekeerd. Eerst werd die boodschap gebracht aan het nageslacht van Abraham. En later zouden de heidenvolken volgen. Wat blijkt daar de trouwe zorg van de Heere uit!

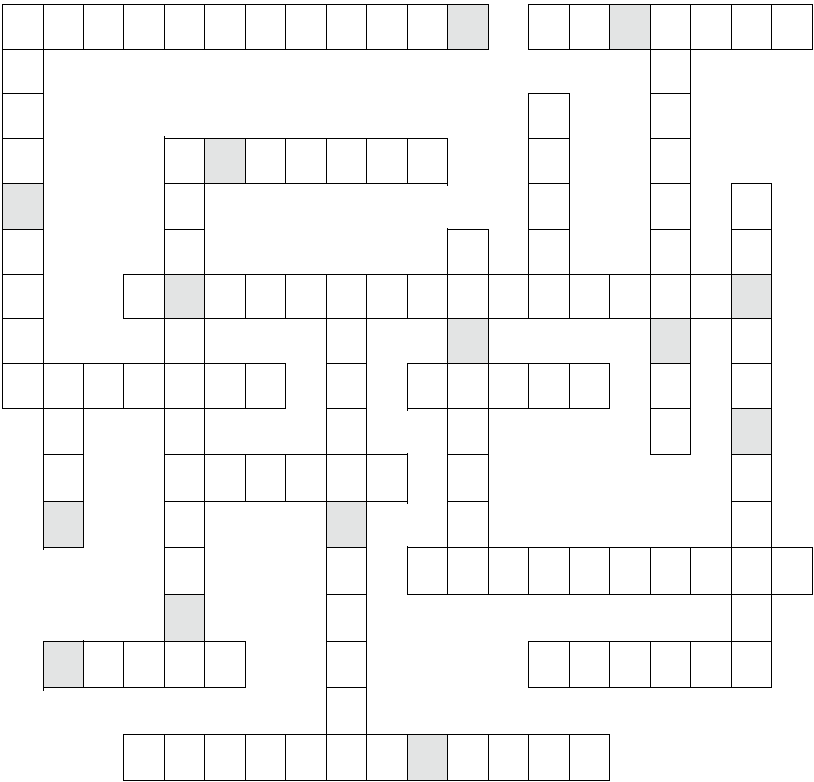
Vragen bij artikel 3:

- 1. *Wat droomde de farao? En wat betekende die droom?*
.....
.....
- 2. *Hoe konden de mensen in de tijd van Noach weten wat Gods wil was?*
.....
.....
- 3. *Hoe oud werden mensen wel in de eerste tijd van de Bijbel?*
.....
.....
- 4. *Hoe lang bestond de aarde al toen de Bijbel pas helemaal compleet was?*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *Op welke momenten van de dag en de week hoor jij uit de Bijbel lezen?*

ARTIKEL 3 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 3 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De zin die je dan leest, is de oplossing van deze puzzel.

ALFA	HEILIGE GEEST	SINAI
BESCHREVEN	LERING	TAFELN
EFEZE	OMEGA	VERBETERING
GEINSPIREERD	ONDERWIJZING	VERBOND
GESCHRIFT	PROFETIE	WOORDEN
GETUIGENIS	RECHTVAARDIGHEID	WEDERLEGGING
GEZIEN		

Artikel 4: De canonieke boeken

In dit artikel gaat het over de Bijbelboeken. Het woord 'canoniek' komt van het Griekse woord 'canon'. Dat betekent: liniaal, meetlat. Een liniaal gebruik je om iets te meten. Je kunt er de juiste lengte mee bepalen. Ook kun je er een hele rechte lijn langs trekken.

Dat is precies wat de Bijbelboeken ook doen. Een rechte lijn trekken. Ieder mens kan zijn leven langs het liniaal van de Bijbel leggen. Dan zien we dat de lijn van ons leven krom is. Met hobbels en lelijke vlekken. Dat komt door de zonde. Maar we zien ook hoe de lijn écht moet lopen! De Heere wil de Bijbel gebruiken om de mensen daardoor te onderwijzen. Zodat we de juiste koers gaan volgen.

Dat kunnen we niet als zondige mensen. We hebben elke dag vergeving nodig. En elke dag moeten we vragen of de Heere ons op die rechte lijn wil houden.

Bijbel is het beste kompas

Gods Geest liet de Bijbelschrijvers opschrijven wat Hij hun voorzei. We noemen dat het geïnspireerde Woord van God. Daarom weten we dat er geen fouten in de Bijbel staan. De Bijbel is het kostbaarste Boek dat er is. Zo spreekt God nog steeds tot de mensen. We mogen daarom nooit knoeien in de Bijbel. En ook niet zeggen dat iets niet waar kan zijn. Zelfs al de wonderen zijn echt gebeurd. Ook als jij en ik het met ons verstand niet kunnen begrijpen. Geloof de Heere toch op Zijn Woord en lees biddend de Bijbel.

Om alle Bijbelboeken te schrijven heeft de Heere sommigen van Zijn kinderen gebruikt. De Heilige Geest vertelde hun wat ze precies moesten opschrijven. Denk bijvoorbeeld aan Jesaja, Amos, Daniël, Lukas en Paulus. Van hen staan boeken in de Bijbel. Eigenlijk zijn het niet hun woorden, maar de woorden van God. Alles wat de Heere wilde bekendmaken, dat is opgeschreven. Al die boeken bij elkaar, het zijn er 66, vormen samen de Bijbel. Eerst kwam het Oude Testament af, later het Nieuwe Testament. De Bijbel was ongeveer 100 jaar na Christus voltooid. Toen waren de Bijbelboeken nog niet in hoofdstukken verdeeld zoals nu in onze Bijbels gedaan is. Een brief van Paulus was één lang stuk. Een boek van Mozes was een boekrol. Hoofdstukken en verzen zijn pas veel later in de Bijbel gekomen. Mensen hebben die er later aan toegevoegd.

Maar aan de inhoud van de Bijbel is niets veranderd. Meer woorden, meer boeken zijn niet nodig om bekeerd te kunnen worden. Tegen de Bijbelboeken is niets in te brengen staat er in dit artikel. Ze zijn woord voor woord waar.

Toch zijn er veel mensen die de Bijbel niet willen geloven. 'Er staat veel in wat niet gebeurd kan zijn,' zeggen ze. 'Hoe kan een hele wereld in zes dagen geschapen zijn? Hoe kan er een zondvloed gekomen zijn met zoveel miljoenen liters water? Hoe kan een vis een mens opslokken en na drie dagen weer uitspugen zoals dat bij de profeet Jona gebeurd is?'

Met het verstand is dat niet te vatten. Het moet geloofd worden zoals in artikel 1 staat. Stel je voor dat je moeder (als je haar nog mag hebben) een paar dagen weg is. Je kunt haar niet zien. Maar je weet: ze heeft beloofd dat ze terugkomt. Je gelooft toch wel dat ze bestaat? Kijk maar om je heen in jullie huis. Je ziet hoe ze het

Wij vervatten de Heilige Schrift in twee boeken, des Ouden en des Nieuwen Testaments...

huis heeft achtergelaten. Er liggen schone kleren in de kast. Dat is toch door haar gedaan? Je weet hoe je je moet gedragen. Goed je tandenpoetsen, elke dag trouw je huiswerk maken Dat zijn toch regels die je van haar geleerd hebt? Die weet je ook nog als ze niet bij je is! Of verander je haar regels dan stiekem een beetje? Weet je Wie nog veel beter voor je zorgt dan je moeder? Dat is de Heere. Hij geeft ons de Bijbel. Daar mogen we niet in knoeien. Toch zijn er veel mensen die dat wel hebben gedaan. Die zeggen: ‘We geloven niet dat de Bijbel helemaal waar is. Er staan stukjes in waar we niet in geloven. Die moeten we anders opvatten.’ Dat deden de Sadduceeën al. Ze geloofden wel in de Bijbel, maar ze wilden niets weten van de wederopstanding der doden. Er zijn mensen die willen steeds een nieuwe Bijbelvertaling. Maar ze denken er niet bij na dat die Bijbel zodanig vertaald is dat de betekenis ervan

verandert. Daar heeft de Heere voor gewaarschuwd: ‘En indien iemand afdoet van de woorden des books dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens.’ (Niemand mag iets uit de Bijbel weghalen en niemand mag er wat bij doen). We moeten ons houden aan de ‘canonieke’ Bijbelboeken. Daarin staat wat recht en wat goed voor ons is. Het Woord dat de Heere in Zijn wijsheid gegeven heeft, moeten we liefhebben.

Vragen bij artikel 4:

- 1. *Uit hoeveel boeken bestaat de Bijbel?*
.....
.....
- 2. *Hoe wisten kinderen van God die een Bijbelboek schreven wat ze precies moesten opschrijven?*
.....
.....
- 3. *Waarin dwaalden de Sadduceeën?*
.....
.....
- 4. *Welke vier evangelisten hebben een Bijbelboek geschreven?*
.....
.....

Gespreksvragen:

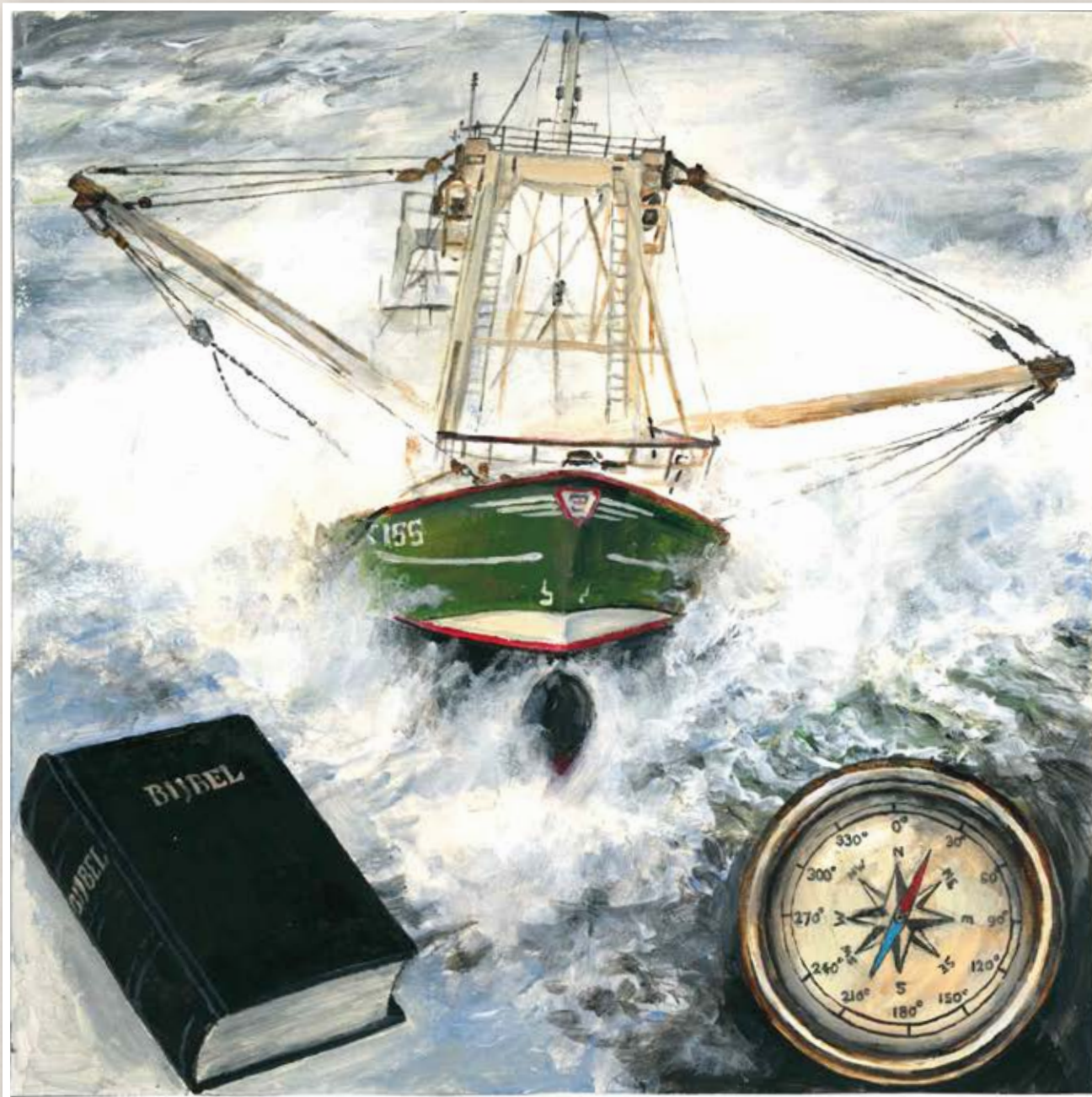
- *Waarom gebiedt God dat niemand ook maar één woord in de Bijbel zal veranderen? (Openb. 22:19)*
- *Wat zijn de gevolgen als dat wel gebeurt?*

ARTIKEL 4 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. De oplossing kun je vinden in de NGB artikel 4.

D	E	C	B	R	I	E	V	E	N
C	J	E	S	A	J	A	N	S	E
A	A	N	E	O	O	N	E	U	T
J	M	N	Z	M	I	E	G	L	S
U	O	K	O	U	D	E	N	U	I
D	S	L	M	N	E	W	I	A	L
A	A	N	O	J	I	U	N	P	E
S	B	O	N	E	K	E	O	B	G
S	A	M	U	E	L	I	K	L	N
I	A	G	G	A	H	N	E	E	A
K	N	E	T	E	F	O	R	P	V
Z	E	F	A	N	J	A	E	N	E

AMOS
BOEKEN
BRIEVEN
CANONIEK
EVANGELISTEN
HAGGAÏ
JESAJA
JOËL
JONA
JUDAS
KONINGEN
MOZES
NIEUWE
OUDE
PAULUS
PROFETEN
SALOMO
SAMUËL
ZEFANJA

Artikel 5: Het gezag van Gods Woord

Gezag. Er zijn verschillende vormen van gezag: ouderlijk gezag en wettelijk gezag. Er zijn mensen naar wie we moeten luisteren. Dat zijn gezagsdragers. Zij hebben een bepaalde macht over ons. Naar je ouders, naar de wet, naar de politie, naar rechters moet geluisterd worden. Ze zijn er voor ons bestwil. Het is goed dat er regels zijn waar we naar moeten luisteren. Anders wordt het een chaos. De regering stelt wetten op en zodoende weet iedereen hoe hij of zij zich moet gedragen.

Nu staat er dat Gods Woord gezag heeft. Hoe komt de Bijbel aan dat gezag? Een gezag dat we zonder enige twijfel moeten geloven, staat er zelfs. Dat betekent niet dat mensen nooit twijfelen. Misschien doe jij dat ook wel eens!

Maar dit staat er juist om ons te waarschuwen. Elk woord dat in de Bijbel staat, komt van de Heilige Geest en is absoluut zeker en waar. Dus de Heilige Geest

geeft Gods Woord het gezag. Dat gezag is er natuurlijk niet voor niets. Daardoor weet ieder mens die de Bijbel leest hoe de Heere wil dat we leven zullen. Het is voor ons een Gids. Gods kinderen moeten er hun leven naar regelen. Ook jij kunt in de Bijbel antwoord vinden op vragen in je leven!

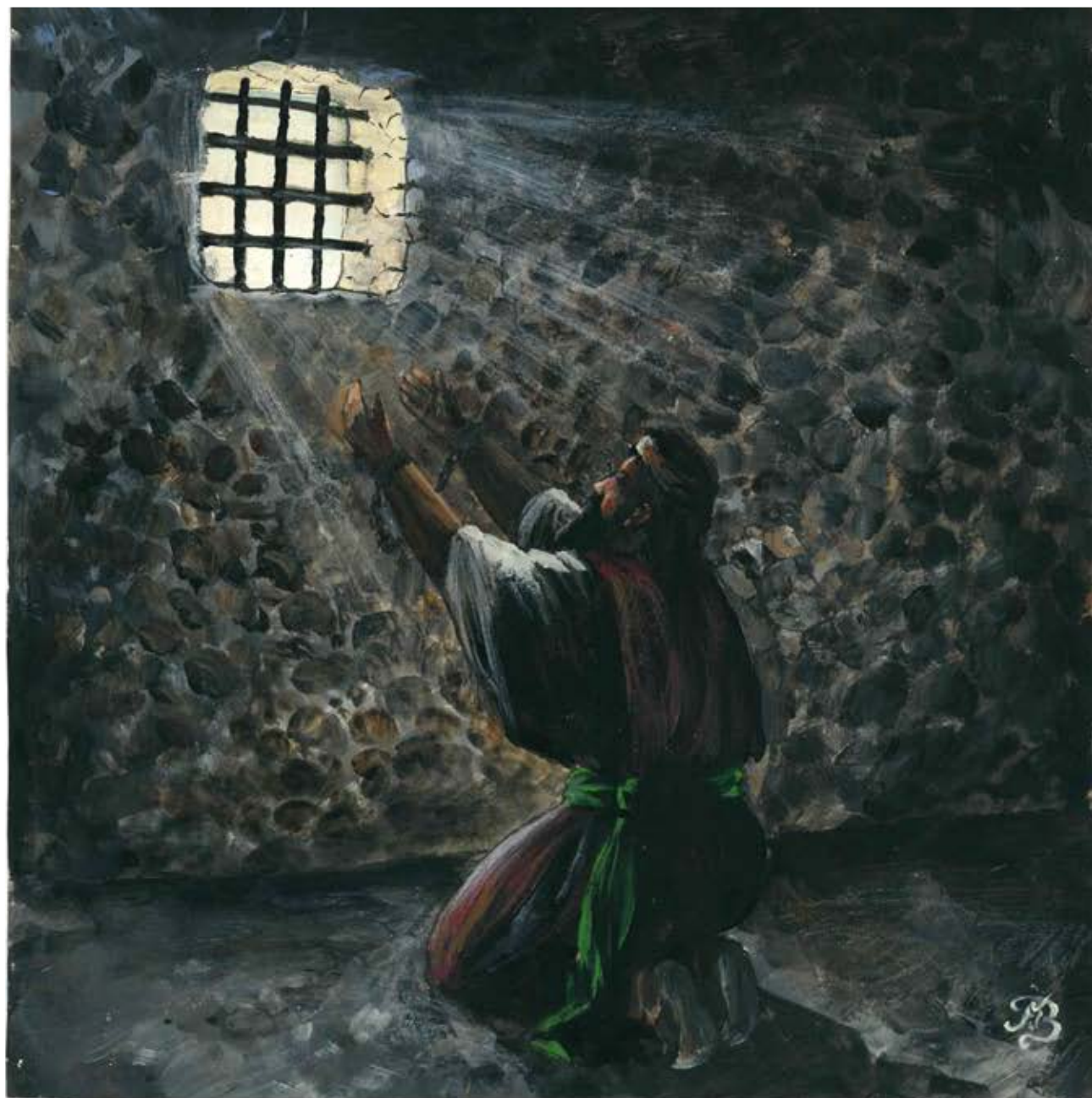
‘Wij ontvangen Gods Woord om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen’ staat er in het artikel. Je zou ook kunnen zeggen dat Gods Woord het fundament en de verankering voor ons geloof is. Een fundament moet elk gebouw hebben, anders stort het in elkaar.

Je gaat vast wel eens zwemmen. Als het water heel diep is, kan dat soms een beetje angstig zijn. Wat ben je dan weer blij als je de grond onder je voeten voelt! Zo is de Bijbel de grond onder de voeten van de gelovigen. Elke dag kun je erin lezen. Elke zondag hoor je erover in de kerk. Elke schooldag wordt eruit verteld. Net zoals je door te eten weer sterk wordt, wordt het geloof sterker als we steeds Gods Woord gehoorzamen.

Het gezag van de Bijbel is ook historisch. Dat betekent dat we er óók niet aan hoeven te twijfelen of alle verhalen die in de Bijbel staan letterlijk gebeurd zijn. Dat zijn ze wel. Jozef is in de put gegooid. Elia is met vurige wagens en paarden door de Heere in de hemel opgenomen. Samuël heeft de stem van de Heere gehoord toen hij in bed lag. Dat is allemaal waar.

Bijbel is het beste kompas

Gods Geest liet de Bijbelschrijvers opschrijven wat Hij hun voorzei. We noemen dat het geïnspireerde Woord van God. Daarom weten we dat er geen fouten in de Bijbel staan. De Bijbel is het kostbaarste Boek dat er is. Zo spreekt God nog steeds tot de mensen. We mogen daarom nooit knoeien in de Bijbel. En ook niet zeggen dat iets niet waar kan zijn. Zelfs al de wonderen zijn echt gebeurd. Ook als jij en ik het met ons verstand niet kunnen begrijpen. Geloof de Heere toch op Zijn Woord en lees biddend de Bijbel.

Artikel 6: Het verschil tussen de canonieke en de apocriefe boeken

Weet je nog uit artikel 4 wat het woord 'canoniek' betekent? Liniaal of meetlat. Iets om een rechte lijn langs te trekken. Alle boeken die in de Bijbel staan zijn canonieke boeken heb je toen geleerd.

Maar vroeger stonden er nog meer boeken in de Bijbel. En in Griekse en Latijnse Bijbels staan ze nog steeds. Dat zijn de apocriefe boeken. Dit moeilijke woord betekent 'verborgen'. Ze zijn niet van dezelfde waarde als de canonieke boeken. Want daarvan heeft de Heilige Geest Zelf elk woord gedictieerd aan de mensen die het moesten opschrijven.

Dat is bij de apocriefe boeken anders. Die hebben mensen opgeschreven om anderen wat te leren. Ze horen dus niet thuis in de Bijbel, maar zijn er later aan toegevoegd.

Het gebed van Manasse in de kerker

Tussen het Oude en het Nieuwe Testament in staan de apocriefe boeken. Zij hebben niet hetzelfde gezag als de canonieke boeken van de Bijbel. Maar er staan wel mooie geschiedenissen in. Guido de Brès schrijft erover: 'Dewelke de Kerk wel lezen kan, en daaruit ook onderwijzingen nemen.'

Zo kom je daar ook het gebed van Manasse tegen. Hij was een van de meest goddeloze koningen van Juda. Weggevoerd naar Babel kwam hij in de gevangenis terecht. Daar leerde hij tot God bidden en kreeg vergeving van zijn zonden. Van hem lezen we ook in de Bijbel: 'En Hij liet Zich van hem verbidden en hoorde zijn smeking, en Hij bracht hem weder te Jeruzalem in zijn koninkrijk. Toen kende Manasse, dat de HEERE God is.'

Nu zul je je misschien afvragen waarom die boeken nu niet meer in onze Bijbel (Statenvertaling) staan. Zijn het geen goede boeken? Guido de Brès schreef: *daaruit ook onderwijzingen nemen*. Hij zegt ervan dat de meeste apocriefe boeken wel goed en nuttig zijn om te lezen, maar ze zijn niet door God Zelf verteld. Daarom missen ze de kracht die de Bijbel heeft. Door het lezen van de canonieke boeken kun je tot de Heere bekeerd worden. Maar dat kunnen we van de apocriefe boeken niet zeggen.

Alleen in de tijd van het Oude Testament werd nog Hebreeuws geschreven en gesproken. In de tijd van het Nieuwe Testament gebruikte men Grieks, de taal die gesproken werd in het oostelijk deel van het Romeinse Rijk.

In de apocriefe boeken worden gebeurtenissen beschreven die spelen aan het eind van het Oude Testament in de Bijbel. Ze stonden tussen de boeken van het Oude en Nieuwe Testament in.

Dus we kunnen aannemen dat de apocriefe boeken waarschijnlijk geschreven zijn in de tijd tussen het Oude en het Nieuwe Testament.

In je Bijbel (zoek het maar eens op) vind je daar een witte bladzijde. Heb je daar wel eens naar gekeken? Misschien denk je er nooit bij na; het is gewoon een witte bladzijde die je om moet slaan om bij het Nieuwe Testament te komen in je Bijbel. Maar tussen het

moment dat het Oude Testament stopt en het Nieuwe Testament begint, zitten 400 jaren. Jaren waarin de Heere geen profeet gaf. Vierhonderd jaren gingen dus in stilte voorbij, voordat de Heere Jezus werd geboren. Wat een lange tijd! Toch wilden de mensen onthouden wat er in die tijd gebeurd is. Vandaar dat men dat ging opschrijven. Zo zijn de apocriefe boeken ontstaan.

Sommige apocriefe boeken zijn prachtig en goed om te lezen, bijvoorbeeld het boek Jezus Sirach. Dat lijkt op het boek Spreuken. Ook het gebed van de drie mannen in het vuur, wat een aanvulling is op het boek Daniël, is een goed boek. Maar er zijn ook veel apocriefe boeken die niet helemaal kloppen.

Zo staat er in het apocriefe boek ‘Judith’ dat koning Salomo dat geschreven heeft. Maar de gebeurtenissen in het boek kloppen niet met de tijd waarin koning Salomo heeft geleefd.

Ook de boeken van de Makkabeeën, die gaan over de verwoesting van Jeruzalem, zijn niet helemaal betrouwbaar. Daarom is ruim 500 jaar geleden op een belangrijke vergadering van de kerk, de synode van Dordrecht, afgesproken welke Bijbelboeken in elke Bijbel moeten staan. De apocriefe boeken heeft men toen nog in de Bijbel laten staan, maar wel met een waarschuwing erbij, namelijk dat ze niet van God Zelf ingegeven zijn. Mensen die in de leer dwalen konden, hebben ze geschreven. We noemen het ‘apocriefe boeken’, dat betekent: ‘verborgen boeken’. Vandaar dat het niet goed is dat ze openlijk in de gemeente voorgelezen worden. We moeten ze verborgen houden. Later zijn deze boeken uit de Bijbel verdwenen. Hiermee

ging men in het voetspoor van Luther die ze ook niet in zijn Duitse vertaling opgenomen had. De roomsen houden nog wel vast aan deze boeken, want zij hebben die nog steeds in hun Bijbel staan.

Vragen bij artikel 6:

- 1. *Noem twee verschillen tussen de canonieke en de apocriefe boeken.*
.....
.....
- 2. *Met welk boek eindigt het Oude Testament?*
.....
.....
- 3. *Over welke situatie zou het apocriefe boek ‘Gebed van de drie mannen in het vuur’ gaan?*
.....
.....
- 4. *Zoek eens in je Bijbeltje op wat er nog meer in staat, behalve het Oude en Nieuwe Testament.*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *Waarom is het belangrijk dat er in de Bijbel alleen boeken staan die woord voor woord door God zijn gesproken?*

ARTIKEL 6 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je een vraag die je kunt beantwoorden. De oplossing kun je vinden in de NGB artikel 6.

W	W	D	E	B	E	G	F	E	A	T	N	N		
L	I	N	I	A	A	L	E	I	F	O	E	M		
M	E	T	T	I	E	T	I	R	O	T	U	A		
N	N	N	T	H	C	E	R	O	O	D	S	K		
W	E	L	E	E	E	A	C	T	L	I	Y	K		
R	G	E	S	K	B	P	O	S	E	E	N	A		
E	R	B	T	Z	E	L	P	I	G	H	O	B		
L	O	I	J	A	O	A	O	A	H	C	S	D	E	
I	B	B	M	R	I	N	B	D	E	I	J	E	E	
G	R	I	E	K	S	F	G	E	Z	W	B	E		
I	E	O	N	I	J	T	A	L	E	K	I	J	E	N
E	V	N	T	E	S	S	A	N	A	M	D	?		
N	E	G	N	I	R	A	B	N	E	P	O	E		

Grieks
Latijn
Canoniek
Apocrief
Verborgen
Openbaringen
Liniaal
Witte bladzijde
Testament
Religie
Autoriteit
Boeken
Makkabeeën
Manasse
Wijsheid
Historie
Gebed
Geloof
Synode
Bijbel
Recht
Zang

Oplossing: _____

Artikel 7: De volkomenheid van de Bijbel

‘Meester, mijn schrift is vol.’ Wanneer zeg je dat? Als alle blaadjes van je schrift volgeschreven zijn. Er kan niets meer bij. Dat is meestal niet helemaal waar, want vaak zijn er nog wel blaadjes waar je nog iets op zou kunnen schrijven.

Maar stel je nu eens voor dat je op het strand bent. Of in de zandbak zit. Je pakt een emmertje en dat vul je helemaal met zand. Je maakt met je hand de bovenkant netjes glad. Ziezo. Die emmer is vol. Daar kan echt niets meer bij.

Daar gaat het over in artikel 7. Het woord ‘volkomen’ betekent vol. Het is klaar; er mankeert niets aan. Zo is ook de Bijbel, dat is het Schrift van God. Het betekent vooral: Er hoeft niets meer bij en er mag ook niets meer bij.

Over het gezag van de Bijbel heb je kunnen lezen in artikel 5. En in artikel 4 en 6 staat duidelijk dat de

De Bijbel is af

Kinderen spelen graag met zand op het strand. Ze scheppen hun emmertje vol met zand en bouwen daar een mooi zandkasteel van. Steeds probeert dit meisje haar emmertje helemaal vol te krijgen en dan zal ze het wegdragen. Onderweg wil ze niet morsen.

Zo is de Bijbel ook vol; er kan en mag niets meer bij verzonnen worden. Het is af en wij mogen Gods Woord lezen. Alles wat tot zaligheid nodig is, staat erin. Waardeer jij de Bijbel ook al als het beste Boek?

Bijbel bestaat uit canonieke boeken. In artikel 7 gaat het vooral over de volkomenheid van de Bijbel. Daarin staat alles wat de Heere bekend wil maken.

Toch houdt Hij voor ons nog veel zaken verborgen. Je kunt er bijvoorbeeld niet in lezen wanneer de Heere terugkomt op de wolken. Van die dag en die ure weet niemand. Dat zal heel onverwachts zijn. Je kunt er ook niet in lezen wat de Heere zal doen met de aarde als Hij wederkomt. Dat houdt de Heere voor ons verborgen.

Maar wat Hij wil dat wij zullen weten, dat staat er allemaal in. Daarom is het zo nodig om in de Bijbel te lezen! Dat zegt Guido de Brès niet voor niets!

In de tijd waarin hij leefde, waren er mensen die geloofden dat je de Bijbel niet echt nodig hebt. Dat waren de wederdopers. Ze zeiden: ‘De Heilige Geest spreekt in ons hart. Daarom hebben we de Bijbel niet meer nodig.’ Maar de wederdopers vergaten dat de Heilige Geest juist wil werken door het Woord van God! Guido de Brès waarschuwde ook de roomsen. Zeker in zijn tijd waren er heel veel mensen die bij de roomse kerk hoorden. Die vonden dat alles wat de paus of de pastoor zei veel belangrijker was dan wat in de Bijbel staat. De paus had voor hen meer gezag dan het Woord van God.

Misschien vraag jij je af: moet ik dan alleen uit de Bijbel lezen? Want wat er in de Bijbel staat, is toch al genoeg om zalig te worden?

Inderdaad is de Bijbel het belangrijkste Boek. Maar er zijn veel boeken die gaan over de Heere en Zijn dienst. Ze gaan over dominees en hervormers zoals Augustinus, Luther en Calvijn. Of ze vertellen hoe iemand bekeerd wordt, zoals John Bunyan dat beschreven heeft in zijn ‘De Christenreis’. Dat zijn zeker goede boeken!

Er zijn ook veel boeken in kindertaal geschreven. Je kunt die goed begrijpen. Uit zulke boeken kun je veel leren. En het lezen ervan kan de Heere zegenen aan je hart! ‘Maar’, zegt Guido de Brès, ‘ze hebben nooit het gezag van de Bijbel, want die zijn geschreven door zondige mensen.’ Ook al zijn ze door de Heere bekeerd en willen ze leven tot Zijn eer, ze kunnen de Bijbel alleen maar naspreken. Ze vertellen over hun fouten en hoe ze tot het geloof zijn gekomen. Het is goed dat we die boeken lezen, want wij moeten ook leren dat we zondaren zijn. De Heere kan het gebruiken om ons op de rechte weg te brengen.

“**Men mag ook gener mensen
schriften, hoe heilig zij geweest
zijn, gelijkstellen met de
Goddelijke Schriften.**”

Mensen maken dagelijks veel fouten. Ze kunnen zich vergissen. Hun geloof kan een vals geloof zijn. Ze kunnen dingen blijven doen, omdat iedereen uit hun omgeving dat zo gewend is. Of omdat hun familie hun dat heeft aangeleerd. Dat wil niet zeggen dat ze altijd gelijk hebben. We moeten ons er altijd bij afvragen:

‘Wat zegt de Bijbel hierover?’ Dat moet het belangrijkste Boek in ons leven zijn. Is dat in jouw leven ook zo?

Vragen bij artikel 7:

- 1. *Wat betekent het woord ‘volkomen’?*
.....
.....
- 2. *Waarom heb je de Bijbel niet nodig volgens de wederdopers?*
.....
.....
- 3. *Wie heeft het meeste gezag in de roomse kerk?*
.....
.....
- 4. *Welk boek dat John Bunyan over de bekering heeft geschreven, is het meest bekend?*
.....
.....

Gespreksvraag:

Guido de Brès waarschuwde de mensen die niet leefden naar het Woord van God.

- Hoe zou jij iemand waarschuwen tegen de zonde?

ARTIKEL 7 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 7 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit een zin.

1.	*						P		
2.	*		D						
3.	E				*				
4.				*		M			
5.		P	*						
6.	*				G				
7.			C		*				
8.	S							*	
9.	IJ				*				
10.		*		R					
11.		A					*		
12.								O	*

Oplossing: _____

Artikel 8: De Drie-eenheid van God

Toen de apostel Paulus in Athene was, kwam hij daar heel veel altaren tegen. Allemaal om verschillende goden te kunnen vereren. De mensen van Athene dienden veel goden. Om toch maar geen enkele god te vergeten, hadden ze zelfs een altaar gemaakt voor 'de onbekende god'.

Toen de apostel Paulus dat zag, wees hij de mensen uit Athene daarop en zei: 'Dezen dan, Die gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden'.

In artikel 8 staat dat wij in één God geloven. Alleen de Heere is God. Maar je bent vast weleens in de kerk geweest toen er een kindje gedoopt werd. De dominee doopte dat kindje in de naam van de Vader, de Zoon

en de Heilige Geest. Dat zijn toch drie namen? Zijn er dan toch drie Goden? Nee, er is maar één enig God. De Heere God bestaat uit drie Personen: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.

Hoe kan dat? Drie Personen in één God? Dat kunnen wij nooit begrijpen, zegt Guido de Brès in artikel 8. Je kunt het zonder de Bijbel niet bewijzen en je kunt het ook niet uitleggen. Dat proberen mensen soms te doen met het voorbeeld van een boom. Een boom bestaat uit de wortels, de stam en de takken. Maar met dat voorbeeld kun je de Drie-eenheid van God nooit uitleggen! Want zonder de stam is de boom geen boom. En als je alleen takken ziet, heb je geen complete boom.

Dat is bij God wel zo. De Vader is volkomen God. De Zoon is ook volkomen God. En de Heilige Geest ook. Dus zo'n voorbeeld maakt het alleen maar moeilijker. De Drie-eenheid van God kun je alleen geloven.

De betekenis van de doop

Het is altijd een ontroerende gebeurtenis in de kerk als het moment aanbreekt dat er een baby'tje gedoopt wordt. De ouders komen naar het doopvont en de dominee sprenkelt water op het voorhoofd van het kindje. Daarbij zegt hij de naam van het kind en dan: 'Ik doop u in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.'

In de naam van een Drie-enig God ben je gedoopt. Dat zijn geen drie aparte Goden, maar drie Personen in één Goddelijk Wezen. Dat is iets wat we nooit kunnen bedenken of begrijpen. Elke Persoon in het Goddelijk Wezen is God.

En dat doopwater gaat er nooit meer af. Overal waar je komt, hoor je de Heere te dienen. Je mag niet met de wereld meedoen. Laat je gedoopte voorhoofd aan de Heere zien en zeg: 'Heere, U hebt me bij mijn naam genoemd. Laat mij ook een schaapje van Uw kudde zijn.'

Natuurlijk zijn de Vader, de Zoon en de Heilige Geest als God Drie-enig alwetend, eeuwig, overal tegelijk en rechtvaardig. Dat zijn de eigenschappen van God. Daarnaast hebben de Goddelijke Personen verschillende eigenschappen.

God de Vader is de Schepper Die alles heeft gemaakt. Alle dingen die je kan zien, zoals de wolken, de dieren, de sterren enzovoorts, maar ook de hemel en de engelen.

God de Zoon is de Wijsheid. Sommige eenvoudige

mensen, die helemaal niet veel geleerd hebben, zijn heel wijs als het gaat over de Bijbel en de zaligheid. Die wijsheid krijgen ze van God de Zoon. Die geeft dat aan Zijn kinderen.

De Heilige Geest is de eeuwige Kracht en Macht die uitgaat van de Vader en de Zoon. Hij wordt ook wel de Trooster genoemd. Hij woont in de harten van Gods kinderen en geeft hun kracht en troost in hun verdriet.

“
God de Heilige Geest is de eeuwige Kracht en Macht, die uitgaat van de Vader en de Zoon.
”

De Drie-eenheid van God is heel moeilijk, ja onmogelijk om te begrijpen. Het is ook gevaarlijk als we er verkeerd over denken. Bijvoorbeeld als je zegt dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest drie verschillende stukjes van God zijn. Dan denken we veel te klein en te menselijk van de almachtige God!

Veel mensen hebben over de Drie-eenheid verkeerde gedachten of ideeën. Dat komt omdat men de Drie-eenheid met een menselijk verstand gaat uitleggen. Dat kan niet. Vraag de Heere om oprecht, zaligmakend geloof. Een oprecht geloof, zo staat in de Bijbel, is een bewijs van de zaken die je niet kunt zien. Wat is het een wonder als je zo'n geloof mag ontvangen!

Vragen bij artikel 8:

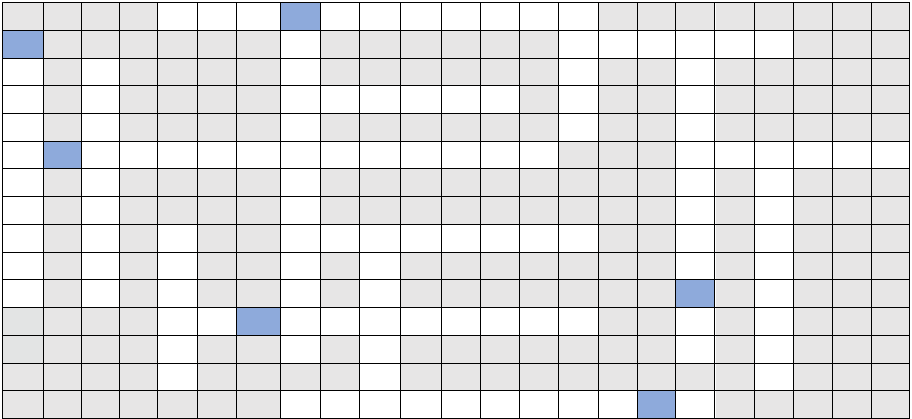
- 1. *Waarom kun je de Drie-eenheid niet uitleggen met het voorbeeld van een boom?*
.....
.....
- 2. *Zoek in het stukje de verschillende eigenschappen van de Goddelijke Personen en maak de zinnen af:*
God de Vader is de, de en het van alle zichtbare en onzichtbare dingen. God de Zoon is het, de en het van de Vader. God de Heilige Geest is de eeuwige en, die uitgaat van de Vader en de Zoon.

Gespreksvragen:

- *Waarom kun je de Drie-eenheid niet begrijpen met je verstand?*
- *Praat met elkaar over wat er bedoeld wordt met wijsheid die je door de Bijbel leert. Wat is dat? Wat leer je dan?*

ARTIKEL 8 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 8 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De zin die je dan leest, is de oplossing van deze puzzel.

Alwetend	Geloof	Overall
Barmhartig	Heilige Schrift	Rechtvaardig
Drie-eenheid	Onderscheid	Troost
Dopen	Oorsprong	Wijsheid
Eeuwig	Oprechtheid	Zaligheid
Eigenschappen		

Oplossing: _____

Artikel 9: Hoe de Drie-eenheid bewezen kan worden

Ga je weleens een boodschap doen? Als je bij de kassa afrekent, krijg je een bonnetje. Dat bonnetje is het bewijs dat je voor je boodschappen hebt betaald. Je kunt laten zien dat je ervoor betaald hebt; je kunt het bewijzen.

Voor al in de rechtbank is de rechter op zoek naar een bewijs over wat er misgegaan is. Als de politie denkt dat je iets verkeerd gedaan hebt, maar je kunt bewijzen dat het niet waar is, dan krijg je natuurlijk geen straf. Omgekeerd, als de politie kan bewijzen dat je wel schuldig bent, dan kun je zeggen wat je wilt, maar geeft een geldig bewijs de doorslag. Bewijs kan dus heel belangrijk zijn! Bewijs laat zien wat de waarheid is.

In artikel 8 ging het over de Drie-eenheid van God. Dat was een heel moeilijk stukje waarvan we zeiden: 'God is een Drie-enig God. Dat is te bewijzen uit de Bijbel.' Mensen die niet in de Bijbel geloven, geloven ook niet in de Drie-eenheid van God. Wij geloven dat de Bijbel het Woord van God Zelf is. Dus alle Bijbelteksten die

gaan over de Drie-eenheid bewijzen ons dat dit de waarheid is.

In de Twaalf Artikelen staat: 'Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde.' Dit wijst erop dat God de Vader de Schepper van de hemel en de aarde is. Maar in het eerste Bijbelboek, Genesis, staat: 'Laat Ons mensen maken.' 'En God schiep de mens naar Zijn beeld.' Het woord 'Ons' wijst op meerdere Personen, God schiep wijst op één Persoon. Omdat God Drie-enig is, is dat allebei waar.

Nog een voorbeeld: Toen de Heere Jezus op aarde was, werd Hij door Johannes in de Jordaan gedoopt. Toen hoorden de mensen een stem; het was God de Vader Die sprak. De Vader zei toen: 'Dit is Mijn geliefde Zoon.' De Heilige Geest daalde op Hem neer in de gedaante van een duif. Bij die doop waren dus drie verschillende Personen betrokken.

Er zijn nog veel meer teksten te noemen, maar wat is van dit stukje het belangrijkste? Dat zegt Guido de Brès: *En hoewel deze leer de menselijke verstanden verre te boven gaat*. Het is zo moeilijk dat we dit niet kunnen begrijpen, maar door de Bijbel geloven we het. Hij wil daarmee zeggen: 'Mensen, probeer toch niet alles met je verstand te begrijpen. Daar is de Heere veel te hoog en te wonderlijk voor en ons verstand te klein.'

Als je een nieuw hart mag hebben of krijgen, dan merk je ook het verschil in de taken van de drie Goddelijke Personen. Gods kinderen mogen God de Vader leren

De zegenbede aan het eind van de kerkdienst

Als de preek afgelopen is en de mensen klaarstaan om naar huis te gaan, legt de dominee nog een keer de zegen van God op de gemeente. Hij breidt zijn armen uit terwijl hij de zegenbede uitsprekt. Hij doet dat namens God Drie-enig. Dit deed ook de apostel Paulus, toen hij zijn laatste brief aan de gemeente van Korinthe afsloot. Wat een voorrecht is het dat ons Gods zegen toegebeden wordt. Een beter slot kunnen we na de preek niet krijgen.

... hetgeen voor ons wat duister is in het Oude Testament, dat is zeer klaar in het Nieuwe.

Guido de Brès zegt van al die mensen: 'Wees ervoor op je hoede, want ze dwalen.' Het woord dwalen ken je

- *Jehova's getuigen gaan langs de deur om mensen over hun geloof te vertellen. Wat zou je tegen hen zeggen als ze bij jullie aan zouden bellen?*

15. De woorden die Ik tot _____ spreek, spreek ik van Mijzelfen niet, maar de Vader, Die in Mij blijft, Dezelve doet de werken. (Joh.14:10b)
16. Maar wanneer de _____ zal gekomen zijn, Dien ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der _____, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen. (Joh 15:28)
17. Hij dan door de _____ Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den _____, heeft dit uitgestort dat gij nu ziet en hoort. (Hand.2:33)
18. Doch _____ zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. (Rom.8:9)
19. Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet _____ God ons _____? (Mal. 2:10)
20. En wij hebben het _____ en _____ dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een _____ der wereld. (1 Joh.4:14)

[illegible]

Oplossing: _____

Artikel 10: Dat Jezus Christus God is

Misschien vraag je je wel af: Waarom artikel 10? We weten toch al uit artikel 8 en 9 dat Jezus, de Zoon van God, één van de Goddelijke Personen en dus God Zelf is? Het is goed om hierover dieper na te denken, juist omdat vroeger Arius leerde dat Jezus niet Dezelfde Persoon is als God.

Nu denken de Jehova's getuigen nog steeds zo. Ze zeggen: 'Er is maar één God en dat is Jehova, God de Vader. Jezus is niet God, maar het eerstgeboren schepsel. Hij is de geschapen engel Michaël. Pas bij de doop door Johannes de Doper is Hij Zoon van God geworden. De Heilige Geest is geen Goddelijk Persoon. Het is een kracht van God die in de mensen werkt.'

Als je mensen tegenkomt die dat beweren, is het heel belangrijk dat je precies weet wat jij daar nu van gelooft. Ze kunnen daar een vraag over stellen en dan hoor je toch te weten wat je daarop moet antwoorden?

Dat is wat Guido de Brès in alle artikelen doet. Hij vertelt eenvoudig wat hij (en wij met hem) op grond van de

Bijbel gelooft. Dat heeft hij in de Bijbel gelezen. God de Heilige Geest heeft zijn verstand verlicht. Daarom is het de waarheid die hij in de Nederlandse Geloofsbelijdenis opschreef.

Wat is het goed om veel in de Bijbel te lezen en er kennis van te hebben. Al is dat niet genoeg om bekeerd te worden, God gebruikt de Bijbel wel als middel daarvoor.

De Heere Jezus, die in dit artikel 'Jezus Christus' wordt genoemd, is de eniggeboren Zoon van God. Maar we weten dat Hij ook de Zoon van Maria werd toen Hij op aarde kwam. Dus de Heere Jezus die met de Vader en de Heilige Geest één God is, is ook Mens geworden.

Wat is dat moeilijk om te begrijpen voor ons! Als Mens is Jezus op de aarde geboren. De engel Gabriël vertelde aan Maria dat zij moeder van de Messias zou worden. Toen ze met Jozef in Bethlehem aankwam, werd Jezus geboren.

Op aarde had Jezus dus ook een leeftijd. Hij is als mens even oud geweest als jij. Maar als God is Hij er altijd geweest, net als God de Vader en God de Heilige Geest. Dat weten we uit de Bijbel. In de brief aan de Hebreeënen zegt Paulus dat Jezus zonder begin der dagen is en zonder einde van Zijn leven.

Het gaat hier om God de Zoon Die mens geworden is. In dit artikel staat dat Hij niet gemaakt of geschapen is. Hij is Eén met de Vader en de Heilige Geest.

Geboren in Bethlehem

Gods Zoon kwam naar deze aarde als kind. Zijn moeder heet Maria en Zijn Vader is de Vader in de hemel. Jozef, zijn pleegvader, en Maria moesten daarvoor een hele reis maken. Ze verlieten hun woonplaats Nazareth en bereikten na een inspannende tocht Bethlehem. Maar voor hen was geen plaats. Een kribbe in een stal werd zijn wieg. Hij kwam om te lijden en de zondes Schuld van Zijn kinderen op Zich te nemen. Is er al plaats voor Hem in jouw hart?

Wat heeft Arius zich daartegen hevig verzet! Hij geloofde dat niet en beweerde: ‘God de Zoon is niet van eeuwigheid God. Hij is het voornaamste schepsel. Zijn voorbeeld moeten we navolgen.’

Hij voerde er met Athanasius een bittere strijd om. Athanasius was een man die de Heere vreesde. Hij heeft ook een Geloofsbelijdenis geschreven, waarin hij de Drie-eenheid benadrukt. In zijn belijdenis herhaalt hij: *De Vader is God, de Zoon is God, de Heilige Geest is God. Maar er zijn geen drie Goden, ze zijn Eén God.* Dat schreef hij zo op, omdat Arius dat niet wilde geloven. Er waren veel mensen die het met Arius eens waren. Zij noemden zich ‘Arianen’. De ruzie tussen de Arianen en de volgelingen van Athanasius liep zo hoog op, dat in het jaar 325 keizer Constantijn een grote vergadering bijeenriep waarin hij de ruzie wilde oplossen. Hij wilde de twee partijen verzoenen. Zijn oplossing was: ‘Als Athanasius zegt dat Jezus God is en Arius zegt dat Hij niet gelijk is aan God, dan zeggen jullie maar dat Jezus heel veel op God lijkt.’

“
...éénswezens met den Vader, mede-
eeuwig, het uitgedrukte beeld der
zelfstandigheid des Vaders en
het afschijnsel Zijner heerlijkheid...
”

Dat heeft Athanasius natuurlijk niet gedaan. Hij zegt in zijn belijdenis: ‘Wie dat niet gelooft, die kan niet zalig worden; die kan geen nieuw hart krijgen.’

Vragen bij artikel 10:

1. *Van wie / Wie is Jezus de Zoon?*
.....
.....
2. *Kun je in je eigen woorden het verschil tussen Arius en Athanasius uitleggen?*
.....
.....
3. *Schrijf de zin op uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius die hij steeds herhaalt.*
.....
.....
4. *Welke keizer maakte voor een tijd een einde aan deze strijdvraag door in 325 een concilie (grote kerkvergadering) bijeen te roepen?*
.....
.....

Gespreksvraag:

- In dit stukje staat dat de Mens Jezus is geboren in Bethlehem. Maar na Zijn dood aan het kruis is de Heere Jezus opgestaan.*
- Hoe maakte Hij duidelijk dat Hij nog steeds Mens was? (Joh. 20:27)

ARTIKEL 10 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. De woorden kun je vinden in de NGB artikel 10.

N	D	D	A	G	E	E	S	T	D
N	A	I	J	R	G	D	E	R	A
E	I	T	I	E	I	U	E	T	I
G	N	J	U	T	E	W	E	H	E
N	O	E	S	U	H	I	N	A	E
I	O	H	C	I	R	G	I	N	E
L	Z	O	H	G	A	H	G	A	N
E	A	V	E	E	A	E	B	S	H
G	L	A	P	N	W	I	E	I	E
L	I	H	P	I	G	D	E	U	I
O	G	O	E	S	O	D	L	S	D
V	E	E	R	G	V	A	D	E	R

ARIUS
ATHANASIUS
BEELD
DRIE EENHEID
EER
EEUWIGHEID
GEEST
GETUIGENIS
GOD
JEHOVAH
NATUUR
SCHEPPER
TIJD
VADER
VOLGELINGEN
WAARHEID
ZALIG
ZOON

Oplossing: _____

Artikel 11: Dat de Heilige Geest God is

Het gaat in dit artikel nog steeds over de Drie-eenheid van God. In het vorige artikel dachten we na over de Godheid van Jezus, de Zoon van God. In dit artikel doen we dat over de Godheid van de Heilige Geest.

Maar waarom is er geen apart artikel over de Godheid van de Vader door Guido de Brès opgenomen? Daar is een eenvoudige uitleg voor. In de kerken en geloofsgemeenschappen spreken ze God aan als: 'Vader'. Men noemt Hem: 'Onze Vader of Vader in de hemel'. En zo zijn er nog wel meer uitdrukkingen. De gelovigen hebben dus nooit getwijfeld over de Godheid van de Vader. Velen dachten dat de Vader alléén God was.

Daarom zijn er alleen aparte artikelen over de Zoon en de Heilige Geest. Vooral de Heilige Geest wordt door veel mensen als een zweverig iets gezien, als een kracht die je in je hart kan voelen. Evenals de zon op je schijnt en je de stralen ervan voelt. Maar zo is het niet. Want de stralen van de zon die je voelt, zijn niet de zon

zelf! En de Heilige Geest is de derde Persoon in het Goddelijke Wezen; dus God Zelf.

Je snapt vast wel dat de zonnestralen niet de zon zelf zijn. Zo is de Heilige Geest geen kracht van God, maar God Zelf Die uitgaat van de Vader en de Zoon.

Uit de Bijbel kun je leren dat de Heilige Geest God is. Denk maar aan het voorbeeld van Ananias en Saffira. Ze deden alsof ze al het geld van het verkochte stuk land aan Petrus gaven. Maar de apostel wist dat ze een deel voor zichzelf achterhielden. Hij zegt: 'Gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode. Jullie hebben tegen de Heilige Geest gelogen.'

Ook David heeft het in Psalm 139 over de alwetendheid van God de Heilige Geest als hij zegt: 'Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar' (Ps. 139:7 en 8).

Welk werk doet de Heilige Geest? Daarvan ga je nu drie werken leren. Het eerste: Misschien hoor je weleens in de kerk dat de dominee of ouderling bidt om de werking van de Heilige Geest. In Johannes 3 kun je lezen dat de Heere Jezus tegen Nicodémus zegt wat er met hem moet gebeuren om gelukkig te worden. 'Je moet nog een keer geboren worden. Niet uit je moeder, want dat kan natuurlijk niet. Voordat je geboren werd, bestond je

De bloeiende tak

Elk voorjaar komen er weer mooie bloemen aan de bomen. De knoppen zwellen en er komen bladeren uit. Dat is niet het werk van een mens, maar van God Die alles uit het niets geschapen heeft. De Heilige Geest werkt in de harten van mensen tot bekering. En het is ook de Geest Die de schepping onderhoudt. De aarde is geen uurwerk dat een keer opgewonden is en langzaam afloopt. Alsof God Zich er niet meer mee zou bemoeien. Mag dat voor jou al tot troost zijn?

nog niet. Zo is het ook als je geboren wordt uit de Heilige Geest. Je hart wordt niet anders, maar helemaal nieuw. Zo was je eerder niet. Dat noem je met een moeilijk woord ‘herscheping’.

Zie je dat het woord ‘schepping’ daarin zit? Jij bent geschapen, je hart is geschapen. Maar God kan je hart herscheppen. Daar komt ook de uitdrukking ‘nieuw hart’ vandaan.

“

Wij geloven en belijden ook, dat de Heilige Geest van eeuwigheid van den Vader en den Zoon uitgaat...

”

De Bijbelschrijvers mochten niet opschrijven wat ze zelf bedachten. Ze werden door de Heilige Geest geleid, geïnspireerd. Elk woord dat in de Bijbel staat, gaf de Heilige Geest in hun harten om dat zo op te schrijven. Daarom mogen we nooit knoeien met wat er in de Bijbel staat. Want dat is het tweede werk van de Heilige Geest! Zie je elke lente nieuwe knopjes aan de bomen? Als je een dag later kijkt, zijn er blaadjes uit tevoorschijn gekomen. Wat in de winter dor en bruin was, wordt in de lente weer fris en groen. Dat is het derde werk van God de Heilige Geest. Hij vernieuwt de natuur. Wat blijkt daar ook de trouwe zorg van God uit! In de natuur zien we dat God nog doorgaat met Zijn werk. Wat de Heilige Geest dus in de natuur doet, kan Hij ook doen in je hart. Vraag daar maar veel om!

Vragen bij artikel 11:

1.

Waarom is er geen apart artikel over God de Vader?
2.

Vertel eens in je eigen woorden wat ‘herscheping’ betekent.
3.

Waarom kun je de Heilige Geest niet vergelijken met de zon?
4.

Noem drie werken op die de Heilige Geest doet.

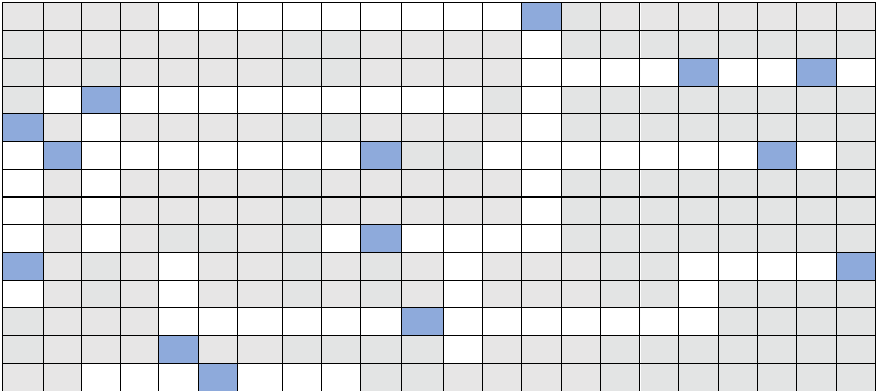
Gespreksvraag:

De Heere Jezus zei tegen Nicodémus: ‘Zijt gij een leraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?’ Met andere woorden: ‘Hoe kun je het volk onderwijzen uit de Bijbel, terwijl je niet weet hoe de Heilige Geest werkt?’

- Wat bedoelde de Heere Jezus daarmee denk je?

ARTIKEL 11 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 11 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De drie woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

- BEIDEN

DERDE

DRIEVULDIGHEID

EEUWIG

EEUWIGHEID

GEEST
- GEEST

GESCHAPEN

GOD

HEERLIJKHEID

HEILIGE
- MAJESTEIT

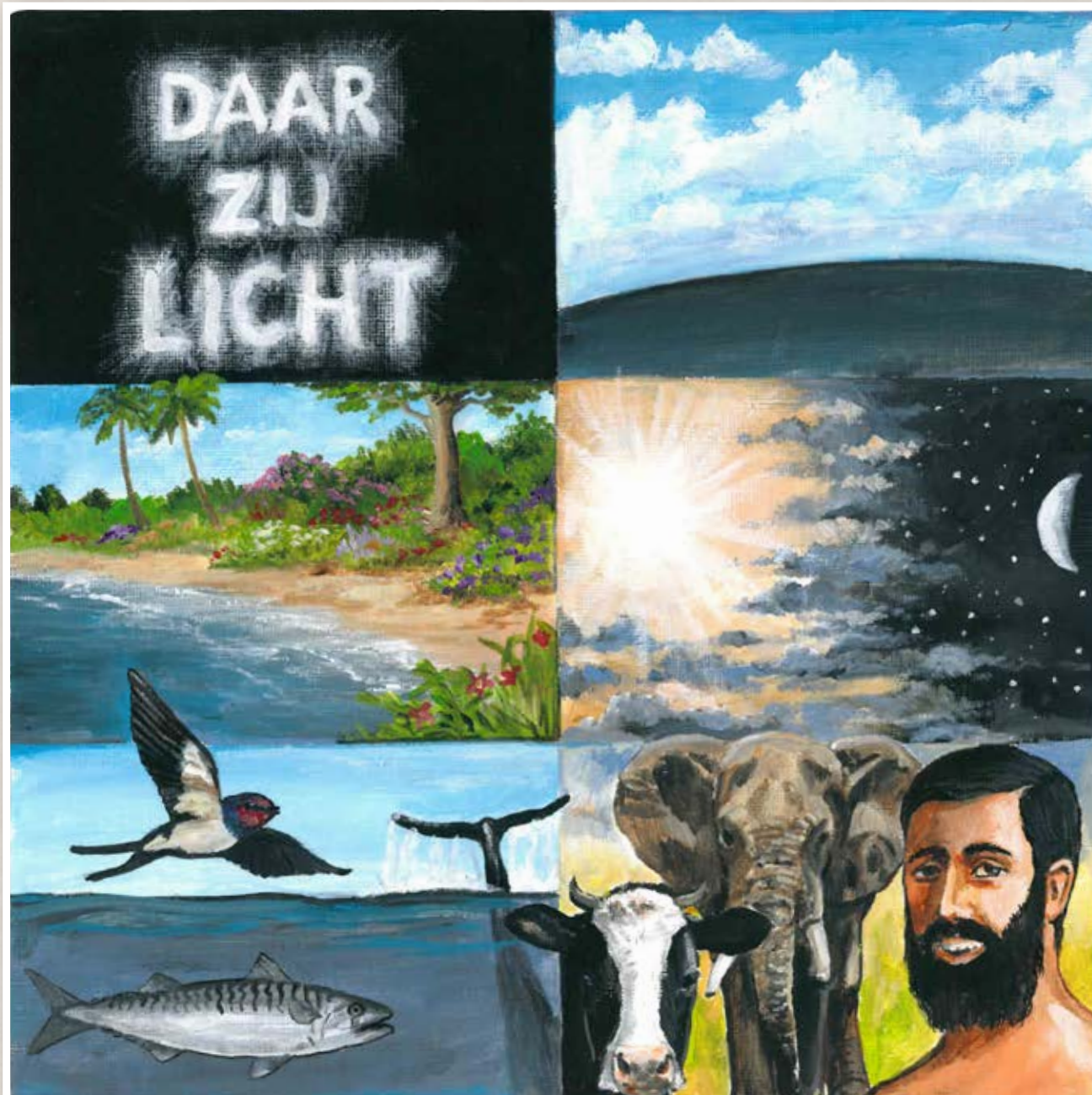
PERSOON

SCHRIFTEN

VADER

WAARACHTIG

Oplossing: _____

Artikel 12: De schepping van alle dingen

Kijk eens om je heen! Wat zie je allemaal? Kun je je voorstellen dat er helemaal niets zou zijn? Geen kleuren, geen lucht, helemaal niets. Zelfs als je jouw ogen dichtdoet, kun je nog dingen om je heen voelen met je handen. Maar voor God de aarde schiep, was er niets. Alleen God Zelf: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Maar verder helemaal niets. Dat kun je niet begrijpen hè? En dat is ook precies waarom dit artikel in de Nederlandse Geloofsbelijdenis staat. We moeten dat geloven.

Daar beginnen de 12 artikelen ook mee: 'Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde.' Daarvoor waren de hemel en de aarde er niet. Die heeft de Heere gemaakt.

Als je om je heen kijkt, zie je veel dingen die gemaakt zijn. Een stoel bijvoorbeeld. Of een tafel. Die zijn meestal gemaakt van hout. Een huis is gemaakt van stenen, dakpannen, cement, hout en nog veel meer andere materialen. Maar die materialen waren er al. Die moeten gekocht worden en pas dan kun je er iets van maken. Zo was het bij de schepping niet. God heeft alle bomen, bergen, dieren, planten en alles wat er leeft bij

de schepping geschapen zonder dat er iets was. Daarin kun je de almacht van de Heere zien.

Veel mensen geloven niet dat dat kan. Ze geloven dat er een begin is geweest. Een zonnenevel waaruit bepaalde stofjes konden groeien die kleine diertjes werden. Die werden steeds groter en kregen steeds andere vormen. De vormen die zwak waren, stierven uit. De sterkste bleven over. Ze werden zo groot als mensapen en uiteindelijk werden het mensen. Dat noem je met een moeilijk woord de 'evolutietheorie'.

Die mensen maken de fout om de schepping met hun verstand te willen begrijpen. Ze kijken naar oude gesteenten en opgravingen en berekenen dat de aarde wel miljoenen jaren oud moet zijn. Ze vinden botten van dieren die lang geleden leefden en proberen te berekenen hoe lang geleden die dieren geleefd moeten hebben.

Daar komt bij dat deze mensen niet geloven dat er een tijd is geweest dat er niets was. Uit niets kun je niet iets maken. En dat klopt. Mensen kunnen dat ook niet. Maar God kan dat wel. Hij deed dat wonder in het begin van

De hemel en de aarde in zes dagen geschapen

Op de eerste dag schiep God het licht.

Op de tweede dag heeft Hij de dampkring ingericht.

Op de derde dag land, zee en bomen.

Op de vierde dag liet Hij de hemellichten komen.

Op de vijfde dag zijn de vissen en vogels voortgebracht.

De zesde dag het vee en het menselijk geslacht.

Het licht verdreef de duisternis die er op de aarde was.

De wolken drijven in de lucht.

Op het droge land met de bomen kunnen we wonen en op de zee varen.

Overdag gaat de zon schijnen en 's nachts de maan.

In de zee zwemmen vissen en in de lucht zweven vogels.

Ik zie een koe, een olifant en een mens. Alles is mooi gemaakt.

Artikel 13: Gods voorzienigheid

Jeroen rijdt op zijn fiets. Hij heeft zijn handen niet aan het stuur. Op het rechte stuk gaat het goed, maar als er een bocht komt, slingert de fiets heen en weer en Jeroen valt. Misschien zeg je bij het lezen van die laatste woorden: 'Ja, dat dacht ik wel, dat kon je aan zien komen'.

Sommige dingen kun je inderdaad aan zien komen. Als de lucht heel donker wordt en het gaat waaien, komt er meestal regen. Als je een tijdlang niet naar de winkel kunt, haal je van tevoren veel boodschappen in huis. Dan ben je voorzien. Dat woordje vind je terug in de naam van dit artikel.

God voorziet dus ook. Wat betekent dat? De vorige keer ging het over een huis dat gebouwd werd. Als het huis klaar is, wordt het overgedragen aan de bewoners. Zij nemen het over. De aannemer komt dan niet meer telkens kijken hoe het met dat huis gaat. Het is niet

meer van hem; hij bemoeit zich er niet meer mee.

God is anders. Hij heeft de aarde geschapen. Maar daarna heeft hij de aarde niet losgelaten. Nog elke dag laat de Heere merken dat Hij voor de aarde zorgt. Soms regent het, soms schijnt de zon. Hij maakt door de zon de aarde droog, zodat de boeren hun werk op het land kunnen doen.

Mensen trouwen, kinderen worden geboren, zodat de aarde altijd bewoond wordt. Dat zijn allemaal voorbeelden van Gods voorzienigheid. De Heere zorgt dat er water is voor de vissen, dat er sneeuw ligt op de toppen van hoge bergen, dat jouw maag het voedsel verteert en je door de slaap nieuwe krachten krijgt om 's morgens op te staan.

Wat denken we daar weinig aan. Elke stap die je zet, elke beweging die je maakt, kun je maken omdat je daarvoor kracht van God krijgt.

De voorzienigheid betekent ook dat God de aarde bestuurt. Dat woord ken je het best van iemand die in een auto rijdt. De bestuurder bepaalt door het besturen van de auto waar hij heen rijdt. Dat kan de auto zelf niet. Zo bestuurt de Heere alles wat er bestaat. Hij bestuurt de dieren, zodat zij hun voedsel kunnen vinden. De windrichting, de stroming in de oceanen, de uitbarsting van vulkanen, maar ook kleine dingen waar wij niet eens aan denken. In de Bijbel staat dat alle haren van

Abraham was bereid Izak te offeren

Als we veel van iemand houden, zullen we erg verdrietig zijn als die persoon gaat sterven. Abraham moest zijn zoon Izak gaan offeren op het altaar op de berg Moria. Hij was de Heere gehoorzaam, omdat hij volledig op de Heere vertrouwde. Uit hem zou een groot volk voortkomen en het was onmogelijk dat de Heere die belofte zou breken. Met Izak zou het goed aflopen. En wonderlijk werd zijn gebed verhoord. Een ram die verward zat in de struiken werd in de plaats van Izak op het altaar gelegd en stierf in zijn plaats. Wijst dit niet heen naar de Heere Jezus Die in de plaats van Zijn kinderen lijden en sterven zou?

ons hoofd geteld zijn. De Heere houdt dat allemaal bij, in mensentaal gezegd.

In de Bijbel staat ook dat Ruth ‘bij geval’ op de akker van Boaz kwam. Dat was niet toevallig. Toeval bestaat niet. God had dat zo bestuurd.

Ook vandaag bestuurt en regeert God! Ziekte, oorlogen, overstromingen Mensen verklaren overstromingen aan de hand van het klimaat en bedenken er allerlei oorzaken voor, maar alles ligt in Gods Raad en Zijn besturing.

Wat kan dat een troost zijn voor Zijn kinderen! Als ze het niet meer weten, als ze in nood zijn of als ze zorgen hebben, dan weten ze: God bestuurt mijn leven. Hij weet al vanaf de eeuwigheid hoe mijn weg zal gaan. Die troost maakt hen dankbaar als het goed gaat in hun leven, maar ook geduldig als ze met tegenspoed te maken krijgen. Want de Heere blijft bij hen en waakt over hen. Al zijn je zorgen dan nog zo groot, als je dat mag weten, wat ben je dan gelukkig!

“
Wij geloven, dat die goede God,
nadat Hij alle dingen geschapen
had, deze niet heeft laten varen...
”

Vragen bij artikel 13:

- 1. Leg het woord ‘voorzienigheid’ eens uit in je eigen woorden.
.....
.....
- 2. Wat is het verschil tussen de aannemer die een huis bouwt en de Heere Die de aarde geschapen heeft?
.....
.....
- 3. Waarom moest Ruth precies op de akker van Boaz terechtkomen?
.....
.....
- 4. Hoe troost de voorzienigheid Gods kinderen?
.....
.....

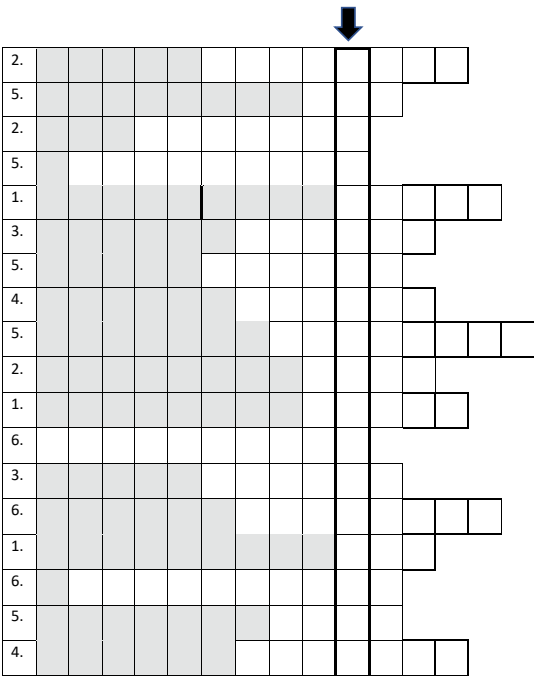
Gespreksvraag:

- Kun je nog een voorbeeld uit de Bijbel noemen waaruit Gods voorzienigheid duidelijk blijkt?

ARTIKEL 13 - PUZZEL

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letter ij komt in één hokje. De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

- 21. En _____ antwoordde _____: ‘Mijn _____ werkt tot nu toe, en Ik werk ook. (Joh.5:17)
- 22. Gij hebt een paal _____, die zij niet _____ zullen; zij zullen de aarde _____ weder bedekken. (Ps 104:9)
- 23. Het lot wordt in den _____ geworden, maar het gehele _____ daarvan is van den HEERE. (Spr. 16:33)
- 24. En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner _____ buik gekomen en naakt zal ik daarheen wederkeren. De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des _____ zij geloofd. (Job 1:21)
- 25. Nu dan, gij hebt mij _____ niet _____, maar _____ Zelf, Die mij tot _____ vader gesteld heeft en tot een heer over zijn ganse _____ en regeerder in het ganse land van Egypte. (Gen. 45:8)
- 26. En wij weten dat _____ die God _____, alle dingen _____ ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. (Rom.8:18)

Oplossing: Wij geloven in _____

Artikel 14: De schepping en de val van de mens

In dit artikel gaat het over drie verschillende dingen: de schepping van de mens, de zondeval en de gevolgen daarvan. De Heere schiep heel veel dieren, veel verschillende planten en allerlei bergen, heuvels en dalen. Duizenden engelen schiep Hij tegelijk. Maar er werd maar één mens geschapen. Dat was Adam.

Je kunt lezen dat de mens door God Drie-enig is geschapen, want er staat: 'Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis' (Gen. 1:26b). Er is nog een verschil. De Heere heeft alles uit het niets geschapen, maar het lichaam van Adam bouwde de Heere uit de aarde. Eerst waren er: de benen, de armen, een hoofd en alle andere lichaamsdelen. Maar Adam leefde nog niet gelijk. Hij had nog geen ziel. Die schiep de Heere vanuit het niets; dat heb je al geleerd.

Later kreeg Adam een vrouw van de Heere. Ze werd gemaakt uit een rib van Adam. Ook zij kreeg een nieuwe

ziel zoals alle mensen die leven of geleefd hebben. Adam en Eva leken op God: ze deden niets verkeerd. Ze hadden nooit ruzie, ze waren niet jaloers op elkaar, ze dachten nooit aan zondige dingen. Ze moesten maar één ding doen: Hem blijven gehoorzamen. Dat konden ze, want ze waren goed geschapen.

Toch hebben ze naar de duivel geluisterd die in een slang tegen Eva praatte. Hij dwong hen niet; ze aten vrijwillig van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Ze wisten heel goed dat het niet mocht van de Heere. Hij had hun maar één gebod gegeven: Van die boom mag je niet eten. En toch deden ze het. Ze geloofden de duivel die hun beloofde: 'Gijlieden zult den dood niet sterven.'

Wat een omkeer kwam er toen in hun leven! De Heere had met Adam een afspraak gemaakt: het werkverbond. Als Adam zou luisteren, zou hij altijd mogen blijven leven. Hij zou nooit hoeven te sterven en Eva ook niet. God beloofde hun dan eeuwig een gelukkig leven met Hem te geven.

Als Adam ongehoorzaam was, zou hij sterven. En alle mensen die na hem geboren zouden worden ook. Het werkverbond geldt voor alle mensen.

Dat is een moeilijk punt. Mensen zeggen weleens: 'Ik heb toch niet van de verboden vrucht in het paradijs gegeten? Als ik daar was geweest, had ik vast niet naar de duivel geluisterd.' Maar we hebben precies hetzelfde

De zondeval

In het paradijs wordt de mens op de proef gesteld. Zal hij God gehoorzamen en niet eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads?

De duivel in de gedaante van een slang spiegelt hem een mooie toekomst voor. Eva luistert met klimmende interesse naar de leugentaal van de vijand van God. Als God zijn, ja, dat wil ze wel. Dan is ze baas over zichzelf. Los van God, dat trekt haar wel aan. Ze neemt van de verboden vrucht en eet ervan en haalt Adam over hetzelfde te doen. Wat werd de mens toen ongelukkig!

boze hart als Adam gekregen. Dat laten we elke dag zien. Er is geen dag in ons leven dat wij niet zondigen. We zijn niet beter dan Adam!

...aangezien de mens niet dan een slaaf der zonde is, en geen ding kan aannemen, zo het hem uit den hemel niet gegeven zij...

Adam en Eva moesten weg uit het paradijs. God stelde een engel voor de ingang van de hof van Eden. Die engel had een zwaard in zijn hand waaruit vlammen kwamen. Zo bewaarde hij de weg naar de boom des levens. Daar konden ze niet meer langs komen om gelukkig te worden. Het paradijs was verboden gebied geworden. Vanaf dat moment moesten ze hard werken om de aarde te bebouwen. Ook hadden ze pijn en verdriet. En aan het eind van hun leven zouden ze moeten sterven. Maar dat was nog niet het ergste. Ze hadden schuld bij de Heere! Ze konden alleen maar in de hemel komen als hun schuld betaald was. Was het wel eerlijk van de Heere om dat te eisen? Want nooit zouden ze die schuld kunnen betalen.

Stel je voor dat je moeder je met tien euro om een boodschap stuurt. Je speelt met het briefje van tien, hoewel je moeder heeft gezegd dat je er goed op moet passen. Door je eigen schuld raak je het kwijt. Als je thuiskomt, heeft je moeder dan geen recht op het geld? Je kon er toch op passen? Het is je eigen schuld; je

moet het uit je eigen spaarpot betalen. Je snapt dat dit maar een heel eenvoudig voorbeeld is, maar Adam en Eva konden gehoorzaam zijn aan de Heere, maar ze hebben niet geluisterd. Zouden ze nu de eeuwige dood sterven en niet bij de Heere mogen wonen na hun dood? Dat hadden ze zeker verdiend! Maar uit genade gaf God toch een manier om weer terug te komen bij Hem. Daarover hoor je in artikel 17.

Vragen bij artikel 14:

- 1. Hoe heette de boom waarvan Adam en Eva niet mochten eten?
.....
.....
- 2. Weet je wat de duivel beloofde als ze ervan zouden eten?
.....
.....
- 3. Hoe zorgde de Heere ervoor dat Adam en Eva niet meer in het paradijs konden komen?
.....
.....

Gespreksvraag:

Adam en Eva droegen geen kleding voor de zondeval. Daarna wel.

- Probeer eens in je eigen woorden te zeggen waarom de Heere wil dat wij kleren aanhebben.

ARTIKEL 14 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. De woorden kun je vinden in de NGB artikel 14.

N	V	V	E	R	S	T	A	N	D	A
D	E	G	N	I	P	P	E	H	C	S
U	N	P	L	I	W	E	J	I	R	V
I	D	E	R	F	S	N	E	M	L	S
S	E	D	N	O	Z	C	H	A	I	E
T	D	U	P	T	W	B	A	P	C	I
E	O	I	D	S	N	R	E	C	H	T
R	O	V	E	G	D	E	E	E	T	N
N	D	E	O	E	D	E	V	D	L	A
I	L	L	G	I	L	I	E	H	N	D
S	I	N	E	K	J	I	L	E	G	O

AARDE
BEELD
DUISTERNIS
DUIVEL
GELIJKENIS
GOED
HEILIG
MENS
ONDERWORPEN
RECHT
SCHEPPING
STOF
VERSTAND
VRIJE WIL
ZONDE

Oplossing: _____

Zie, ik ben in ongerechtigheid
geboren; en in zonde heeft mij
mijn moeder
ontvangen.

'Ik heb toch niet van de boom der kennis des goeds en des kwaads gegeten? Niemand kan mij daarom de schuld geven voor wat Adam deed.' Die vraag stond in het vorige stukje. In artikel 15 gaan we die vraag beantwoorden. Want Guido de Brès zegt: *Wij geloven dat door de ongehoorzaamheid van Adam de erfzonde uitgebreid is geworden over het ganse menselijke geslacht.* Of met andere woorden: 'Wij geloven dat door de ongehoorzaamheid van Adam alle mensen zondig zijn geworden.'

Alle mensen. Ook wij. Ook jij. Waarom is dat zo? Wat hebben jij en ik met Adam te maken? Je hebt al geleerd dat God met Adam een afspraak had gemaakt. Hij moest het werkverbond houden. Als Adam gehoorzaam was aan Gods gebod zou hij altijd mogen blijven leven. God heeft toen ook tegen Adam gezegd: 'Dat geldt niet alleen voor jou, Adam, maar voor alle mensen die op de

wereld geboren zullen worden. Want die lijken allemaal op jou, die zullen precies hetzelfde zijn als jij.'

Dus als Adam gehoorzaamd had, zou niemand ongehoorzaam zijn. Toen Adam in de zonde viel, werden alle mensen na hem schuldig.

Dat kun je van jezelf niet geloven. Met ons menselijke verstand denken we toch stiekem: nee hoor, ik heb de zonde van Adam niet gedaan. Maar als de Heere je laat zien hoe boos je hart geworden is, ga je geloven dat je precies hetzelfde kwaad gedaan zou hebben als Adam. Het hart van Adam en Eva was boos geworden door het eten van die ene verboden boom. Toen ze samen een kindje kregen, leek dat op hen. Het leek niet meer op God, al had God dat kindje wel een nieuwe ziel gegeven.

Je begrijpt vast wel dat door geboorte de erfzonde steeds van generatie op generatie is doorgegaan. Als je iemand ziet, dan zeg je vaak: 'Hij of zij lijkt veel op zijn vader of moeder.' Dat komt omdat je eigenschappen van de vader of moeder erft. Maar wat elk mens ook erft van zijn ouders is in elk geval een zondig hart. Vader en moeder hebben een boos en zondig hart en hun kinderen hebben dat ook. Dat noem je 'erfzonde'.

Die zonde kun je niet zien. Je ziet een lief baby'tje in een wiegje liggen. Dat ziet er zo prachtig, klein en onschuldig uit. Kan zo'n kleine baby nu echt al erfzonde hebben?

David valt in de zonde van overspel

David had vakantie. Hij liep op het dak van zijn paleis, terwijl Joab, zijn generaal, strijd voerde. Toen hij naar beneden keek, zag hij Bathseba, de vrouw van Uriä. Uriä was één van de soldaten die in het leger zat.

Hij liet haar bij zich komen en toen deed hij alsof hij met haar getrouwd was. Niet lang daarna bleek ze in verwachting te zijn. David, die bang was dat zijn zonde uit zou komen, zei tegen generaal Joab dat hij Uriä voorin de strijd moest zetten, zodat hij zou sneuvelen. Maar de profeet Nathan kwam hem erover te bestraffen. Toen hij zijn schuld ging zien, zei hij: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren; en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.'

Om dat te kunnen begrijpen gaan we een tuin in. Daar staan planten en bloemen te bloeien. Daartussen zien we een prachtige plant met kleine, fleurige, roze en gele bloemetjes. Het is een Oleanderplant. De plant staat rechtop en de blaadjes zijn mooi groen. En toch hoe prachtig deze Oleanderplant er ook uit ziet, hij is heel giftig. Dat kun je niet zien. Maar als je één klein bloemetje van de plant zou opeten, zou je ernstig ziek worden. Dat kan je aan de buitenkant niet zien. Het kwaad zit vanbinnen, in die bloem.

Iemand kan zich mooi voordoen, maar valse bedoelingen hebben. Dat komt door de erfzonde. Die zit in het hart van elk mens. Daarin zitten de wortels van je leven. Alles wat je bedenkt, doet en kiest komt daaruit voort. Nu kun je begrijpen waarom de keuzes die we maken en de dingen die we doen vaak zondig zijn. Ze komen voort vanuit een boos hart. Een hart dat verkeerde dingen wil doen. Een hart dat uit zichzelf niet naar God gaat luisteren.

Er zijn mensen geweest - en die zijn er nog steeds - die denken dat de erfzonde weggaat als een kindje gedoopt wordt. Dat het doopwater eigenlijk het hart van een gedoopt kind schoonspoelt. Door de doop zou zo'n kind geen zonden meer hebben.

Dat is niet waar. Er is maar één ding dat ons hart schoon kan maken. Dat is het offer van de Heere Jezus. Dat gebeurt niet van vader op zoon. Het is niet zo dat iedereen die met de erfzonde van Adam geboren wordt ook een nieuw hart krijgt. Al kreeg Adam vergeving van zijn zonde, toch wil dat niet zeggen dat alle zonden van de mensen vergeven worden. Er zijn veel mensen die

nog voor eigen rekening leven.

Daarvoor moet je de Heere persoonlijk leren kennen.

Het is nodig dat de Heilige Geest in je hart komt wonen.

Dan wil je het goede doen. Maar dat kan je uit jezelf niet. Je moet de Heere daarvoor nodig krijgen. Daar leer je in latere artikelen meer over.

Vragen bij artikel 15:

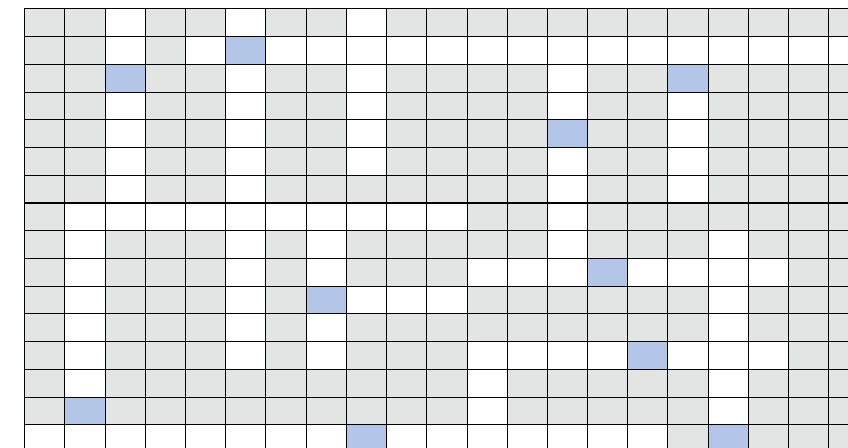
1. *Van wie hebben alle mensen de erfzonde geërfd?*
.....
.....
2. *Wie hebben de erfzonde aan jou doorgegeven?*
.....
.....
3. *Met welke plant wordt de erfzonde in dit stukje vergeleken?*
.....
.....
4. *Kan de doop de erfzonde wegnemen? Wat wel?*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *De wortels van ons hart zijn van nature boos. Bespreek met elkaar tegen welke vijanden we een 'inwendige strijd' moeten voeren.*

ARTIKEL 15 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 15 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in twee hokjes worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De twee woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

ADAM
ALLERLEI
DOOP
ERFZONDE
GELOVIGEN

GENOEGZAAM
GERUST
GRUWELIJK
KINDEREN
LELIJK

MENSELIJK GESLACHT
ONGEHOORZAAMHEID
VERDORVENHEID
VERGEVEN
ZONDEN

Oplossing: _____

Artikel 16: De eeuwige verkiezing van God

‘Wie kies je?’ Die vraag stelt de meester of juf soms als je met iemand moet samenwerken. Of je ouders als je een feestje mag geven. Hoe ga je dan kiezen? Misschien kies je alleen kinderen die je aardig vindt. Of die jou ook op hun feestje hebben gevraagd. Of die populair zijn in de klas. Je hebt in elk geval bepaalde redenen om het ene kind wel en het andere kind niet te kiezen.

Waar ken je het woord ‘verkiezingen’ nog meer van? Het is ook een bekend woord in de politiek. Van tijd tot tijd mogen de mensen boven de achttien jaar in Nederland meebeslissen wie er in de regering komt. Ze mogen kiezen. Ze hebben voorkeur voor een politicus die hen aardig en eerlijk lijkt. Of op iemand die populair is. Ze stemmen iemand waar ze positief over zijn; van wie ze hoge verwachtingen hebben. Die gedachte moet je even vasthouden.

Je hebt geleerd dat alle mensen in Adam, de eerste mens, zondig zijn geworden en niet meer zomaar in de

hemel kunnen komen. Voor hen moet eerst hun schuld betaald worden. God heeft beloofd dat Zijn Zoon, de Heere Jezus, naar de aarde zou komen om de schuld van Zijn uitverkorenen te betalen. Hij doet dat uit genade.

Genade betekent: iets krijgen wat je absoluut niet hebt verdiend. Krijgen alle mensen genade? Betaalt Jezus de schuld voor iedereen? Daar gaat dit artikel over. Er staat boven dat God van eeuwigheid beslist heeft wie er zalig (bekeerd) zullen worden.

En wat is ‘zaligmaken’? Verlossen van het grootste kwaad en brengen tot het hoogste goed. Het grootste kwaad is de zonde, het hoogste goed is genade.

Wanneer heeft God besloten wie er zalig zullen worden en wie niet?

Dat heeft Hij al in de eeuwigheid gedaan. Toen er nog niets was. Toen wist de Heere al dat Hij mensen zou maken. Hij wist ook dat Adam in de zonde zou vallen. En met Adam alle mensen. Het was niet Gods schuld, want Adam had de goede keus kunnen maken. Maar de Heere wist in de eeuwigheid al dat Adam dat niet zou doen. Toen heeft God Drie-enig een plan gemaakt om zondige mensen te redden. God koos toen al mensen uit die Hij zou gaan redden, die had Hij uitverkoren. De Zoon beloofde naar de aarde te gaan om hun schulden te dragen. Andere mensen werden niet door God uitverkoren.

David tot koning gezalfd

God zond de profeet Samuël naar het huisgezin van Isaï. Koning Saul had het verzondigd en zou zijn koningschap verliezen. Er moest een nieuwe koning gezalfd worden. De profeet dacht dat de oudste zoon wel een geschikte koning zou kunnen zijn. Maar hij vergiste zich. Pas later bleek dat David, de jongste zoon die nog op de schapen paste, de uitverkoren koning zou worden. Met de hoorn werd olie over zijn hoofd gegoten en toen ontving hij de zegen. Hij was een uitverkoren vat.

Hoe heeft God die mensen uitgekozen? Heeft Hij de beste, aardigste en eerlijkste mensen uitgekozen? Alleen de mensen die voor Hem wilden gaan werken? Zo kiezen wij mensen, dat las je in het begin van dit stukje.

Maar dat heeft de Heere niet gedaan. Alle mensen waren door de val van Adam boos en verkeerd geworden. Er zou niemand geboren worden die beter was dan de rest. Iedereen zou zondig zijn en Hem niet willen dienen. En toch koos God mensen uit die Hij Zelf zou redden. Ze zouden niet uit zichzelf naar Hem toekomen; Hij zou ze moeten halen. Zie je nu dat dat genade is? Niemand verdiende dat en toch worden er mensen bekeerd. Wat een wonder van Gods liefde voor de mens!

“
... God Zichzelf zodanig
bewezen heeft als Hij is, te
weten: barmhartig en rechtvaardig.
”

De verkiezing van God geldt voor altijd. Wie uitverkoren is, blijft dat altijd en wie verworpen is, blijft dat ook altijd. Sommige mensen worden daar boos of moedeloos van. Ze willen niet meer bidden, want ze zeggen: ‘Als ik niet uitverkoren ben, helpt bidden toch niet.’ Er zijn ook onverschillige mensen. Ze zeggen: ‘Als ik uitverkoren ben, word ik toch wel bekeerd. Daarom kan ik nu best doorgaan met zondigen; dat vergeeft de

Heere me dan wel.’ Zo mag je nooit denken. Want je weet niet of je uitverkoren bent of niet. Maar je weet wel één ding: de besluiten van de Heere zijn altijd wijs en goed. God doet het nooit verkeerd. Roep tot Hem of Hij je wil bekeren. Het kan nog!

Vragen bij artikel 16:

- 1. Wie worden er zalig?
.....
.....
- 2. Wat betekent het woord ‘genade’?
.....
.....
- 3. Wanneer heeft God mensen uitverkoren tot de zaligheid?
.....
.....
- 4. Wat heeft Gods Zoon gedaan voor hen die Hij verkoren heeft tot de zaligheid?
.....
.....

Gespreksvragen:

- Hoe kies jij iemand uit om mee te spelen of met wie je samen wil werken?
- Wat is volgens jou de goede manier om iemand te kiezen?

ARTIKEL 16 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 16 van de NGB. De ij moet je in éénhokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit één woord.

1.	*						F				
2.			U				*				
3.	J			*							
4.				K				*	G		
5.		N			*						
6.				M				*			
7.	O									I	*
8.					*	S					
9.		*					H				
10.			C					*			
11.		H				*					

Oplossing: _____

Artikel 17: De gevallen mens weer opgericht

Als je gevallen bent, moet je weer opstaan. Je kunt niet blijven liggen. Dat wil je natuurlijk ook niet. Maar stel dat je een akelige val hebt gemaakt en je been breekt. Dan kun je niet opstaan. Moet je dan blijven liggen? Nee, gelukkig is er altijd wel iemand in de buurt die je overeind wil helpen.

Je hoort wel eens van eenzame, oude mensen die bijna nooit bezoek krijgen en alleen wonen. Als die vallen, kunnen ze heel lang op de grond blijven liggen. Dat komt omdat ze te zwak zijn om overeind te komen. Wat moet iemand, met wie dat gebeurt, zich ellendig voelen! Dat is precies het woord dat Guido de Brès in dit artikel gebruikt. Alle mensen zijn in de zonde gevallen. Ze kunnen zelf niet overeind komen. Ze zijn ellendig! Ze moeten opgericht (opgeraapt) worden. Maar weet je wat het ergste is? Wij mensen voelen helemaal niet dat we opgericht moeten worden. We voelen ons in de zonde helemaal niet ellendig. Het liefst willen we blijven doorleven zoals we altijd gewend waren.

En er is nog een verschil met het gebruikte voorbeeld:

Iemand moet mij helpen als ik gevallen ben

Als het glad is op straat moet je extra opletten om niet te vallen. En als dat toch gebeurt, hoop je dat je weer overeind kan komen. Maar als je je been breekt, wordt dat lastig. Dan moet iemand je overeind helpen. Wij zijn ook gevallen. Toen Adam zondigde in het paradijs kon hij nooit uit zijn zondestaat opstaan. Het oordeel van God zou hem moeten treffen. Iemand moest hem redden uit zijn diepe val. Dat deed God toen hij beloofde de satan de kop te vermorzelen en de mens zalig te maken.

als je valt, is dat een ongeluk. Je wilde dat niet, maar het gebeurde toch. Dat is met het vallen in de zonde niet zo geweest. Zo ging dat bij Adam en Eva niet. En wat wij doen, gaat ook niet per ongeluk. We doen dat expres. We doen dingen, terwijl we heel goed weten dat God die verboden heeft.

Denk eens aan slechte woorden gebruiken en liegen. Wat kunnen we toch grof in onze mond zijn. Anderen durven we zelfs te bedriegen.

Heeft ons vriendje iets moois, wat kunnen we dan jaloers zijn. We willen hetzelfde hebben als onze naaste.

Denk ook eens aan filmpjes of aan internet. Elke zondag hoor je in de kerk dat God in Zijn wet verbiedt wat we daarop kunnen zien. Kijk je daar niet naar? Was dat maar waar! Door onze zonden vluchten we, net als Adam en Eva, bij God vandaan. Niet naar Hem toe. Zo bang zijn we voor de straf. Als er geen straf was, zouden we rustig doorleven!

Onze goede God, zo wordt de Heere in dit artikel genoemd. Is Hij dat ook voor jou? Heb je al geleerd dat je gevallen bent? Weet je al dat er een goede God is; Hij alleen kan je oprapen? Hij begon daar al mee in het paradijs! Hij zocht Adam en Eva op toen ze zich angstig en bevend in de struiken verstopten.

De Heere wist dat ze zich nooit konden bekeren. Ze waren daar zelf schuldig aan. En toch ging Hij hen troosten. Terwijl Adam de afspraak om niet van de

77

Artikel 18: De menswording van Jezus Christus

Weet je nog wat God beloofde in het genadeverbond? Dat Zijn Zoon naar de aarde zou komen om de schuld voor de zonden van al Zijn uitverkorenen op Zich te nemen. Alle mensen die God bekeert, zijn uitverkorenen. Dus de woorden 'bekeerden', 'kinderen van God', 'Gods volk' en 'uitverkorenen' betekenen allemaal hetzelfde. Het zijn de mensen die na hun sterven eeuwig bij God in de hemel mogen leven. Wat zijn ze gelukkig! Dat zien ze zelf niet altijd. Vaak hebben ze verdriet over de zonden die ze gedaan hebben. Ze willen zo graag leven naar Gods wil. Maar omdat ze net als alle mensen gevallen zijn in Adam, kunnen ze dat zelf niet meer. En dat doet hen uitzien naar het genadeverbond. De gelovigen in het Oude Testament wisten dat Gods Zoon zou komen. Wanneer dat precies zou gebeuren wist niemand. God had het tijdstip bepaald. De mensen vonden het toen erg lang duren. De Heere had de

Rijsje uit een omgehakte boom

Als een boom omgezaagd is, is hij bijna alles kwijt. Zijn stam, de kruin en de vruchten zijn allemaal weg. Alleen de wortels zitten nog in de grond. Je zou zeggen: 'Er komt niets meer van terecht.'

De profeet Jesaja gaat over zo'n afgehouden tronk spreken. Hij zegt dat er een rijsje, een dun takje, uit tevoorschijn zal komen. Het zal uitgroeien tot een grote boom.

Van het huis van David was niets meer over dan enkele arme mensen die in Nazareth woonden. Jozef en Maria waren bij niemand in tel. Maar de engel Gabriël kondigde de komst van de Messias aan. Dat is het twijgje dat tot een grote boom is geworden.

komst van de Messias toch beloofd? Ze moesten steeds blijven wachten.

Jij hebt vast ook wel eens ergens op gewacht. Aan jou was iets leuks beloofd dat je zou krijgen. Toen vroeg je vaak: 'Is het nog steeds geen tijd? Krijg ik het cadeautje al bijna? Ik wil het zo graag hebben.'

De profeten in het Oude Testament profeteerden over de komst van Gods Zoon. Ze noemden Hem: 'Verlosser, Messias, Davids Zoon, Leeuw uit de stam van Juda' en nog veel meer.

Steeds weer zeiden ze dat Hij zou komen om voor de zonden van Zijn volk te betalen. Gods kinderen mochten dat geloven! Het geloof dat God hun gaf, was als het ware een verrekijker. Daardoor zagen ze dat Hij geboren zou worden. David maakte er al psalmen over. Hij heeft Zijn komst niet meegemaakt, maar hij geloofde wel dat de Messias zou komen!

Op Gods tijd kwam de Heere Jezus naar de aarde. Daar denken we telkens aan als we Kerstfeest vieren. In de weken voor Kerstfeest hoor je in de kerk en op school de verhalen van Zacharias en Elisabeth, van Maria, van de engel Gabriël en van Jozef. Daar gaat het in dit stukje niet over. Het gaat er in deze geloofsbelijdenis vooral om hoe de Heere Jezus mens werd en tegelijk God is gebleven.

Niet alle personen in het Goddelijke Wezen werden mens. De Vader niet en de Heilige Geest ook niet. Alleen de Zoon. Waarom was het nodig dat de Zoon mens werd? En wat betekent dat precies? Toen God Adam schiep had hij een menselijke natuur. Die was anders dan de natuur van de dieren. Adam kon nadenken, praten en overwegen. Dat kunnen dieren niet. Dieren hebben ook geen ziel. Mensen wel. De menselijke natuur is de natuur, waarin Adam gevallen is.

“
...aangezien de ziel zowel verloren was als het lichaam, zo was het van node, dat Hij ze beide aannam, om ze beide zalig te maken.
”

Hij was geen God, want dan zou hij niet kunnen vallen. Hij was ook geen dier, want dan zou hij geen eeuwige schuld bij God kunnen krijgen. De mens was in zonde gevallen. Daarvoor moest de mens betalen. Dat kunnen dieren of engelen niet. Maar de mens ook niet. Om die hoge prijs op te brengen is de Zoon mens geworden. Een echt mens, met alle menselijke eigenschappen. De Heere Jezus was net als alle mensen wel eens moe, blij of verdrietig. Net als andere mensen moest Hij slapen, eten, lopen en bukken. Hij werd geboren en is gestorven, als mens. Er was maar één verschil met andere mensen: de Heere Jezus was zonder zonden. Hij heeft nooit één

zonde gedaan. Want Hij was en bleef een Goddelijk Persoon met een menselijke natuur. Dat is best moeilijk te begrijpen, hè? Wat je ervan goed moet onthouden is dat Jezus mens geworden is om zondaren te kunnen bekeren. Adam en Eva waren de eersten die bekeerd werden. En dat bekeringswerk gaat nog steeds door, ook nu nog!

Vragen bij artikel 18:

- 1. *Wie vertelden steeds dat de Heere Jezus zou komen?*
.....
.....
- 2. *Zoek op in je Bijbel van hoeveel profeten er een Bijbelboek is. Schrijf dat aantal op.*
.....
.....
- 3. *Waarom moest Jezus mens worden?*
.....
.....
- 4. *Noem enkele verschillen tussen de menselijke en de dierlijke natuur.*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *De engelen hebben geen zonden gedaan. Waarom konden engelen de menselijke schuld toch niet betalen?*

ARTIKEL 18 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. De woorden kun je vinden in de NGB artikel 18.

N	E	R	O	B	E	G	G	I	N	E	G	T
A	W	D	D	E	O	L	B	E	S	N	E	H
T	M	E	K	I	J	L	E	S	N	E	M	S
U	O	U	D	V	A	D	E	R	E	N	T	E
U	L	I	J	R	E	T	T	E	K	L	N	A
R	E	E	N	D	R	D	S	W	V	E	L	K
O	U	R	I	N	E	D	G	D	I	T	T	T
N	N	V	G	O	V	G	O	A	N	E	E	S
C	A	H	R	Z	A	A	D	P	R	F	N	N
D	M	B	G	I	L	A	Z	I	E	O	I	E
S	M	A	I	R	A	M	T	U	S	R	S	I
G	I	T	H	C	A	L	E	E	D	P	S	D

BLOED
BROEDEREN
DAVID
DEELACHTIG
DIENSTKNECHT
ENIGGEBOREN
GESTALTENIS
GOD
IMMANUEL
KETTERIJ
MAAGD
MARIA
MENSELIJKE
NATUUR
OUDVADEREN
PROFETEN
VLEES
WEDERDOPERS
ZAAD
ZALIG
ZONDE

Oplossing: _____

Artikel 19: Twee naturen in één Persoon

‘Wie ben jij?’ Als iemand dat aan je vraagt, dan vertel je hoe je heet, waar je woont en hoe oud je bent. Volwassenen vragen ook wel eens: ‘Van wie ben jij er één?’ Dan vertel je wie je vader en moeder zijn. Het gaat dan over jou als persoon.

Je geeft antwoord door over jezelf te vertellen. Je naam, adres, leeftijd enzovoorts maak je bekend. Van een persoon kunnen we te weten komen wie hij of zij is. Een natuur zegt *wat* je bent.

Stel je voor dat je de vraag ‘Wat ben je?’ moet beantwoorden. Dan zou je kunnen zeggen: ‘Ik ben een mens’.

De Heere Jezus is op de aarde gekomen als baby. Hij wilde groeien in de buik van Maria. Zo nam Hij de menselijke natuur aan. Net zoals jij in de buik van je moeder geweest bent om als een klein mensje op de wereld te komen.

In gevaar van verdrinking

Op het meer van Gennesareth stormt het. De discipelen zijn bang dat ze zullen verdrinken. Zeker nu Jezus niet aan boord is en ze tegen de wind op moeten varen, raken ze in paniek.

Maar Jezus laat hen niet in de steek. Hij bidt voor hen op de berg en komt over de zee naar hen toe gewandeld. Petrus komt Hem tegemoet, maar dreigt te verdrinken. Wonderlijk wordt hij gered. En eenmaal in het schip doet Hij de zee bedaren. Jezus bewijst daarmee dat hij behalve mens ook God is. Hij kan ook ons helpen als we in nood zijn.

Jozef was niet de vader van de Heere Jezus, want Jozef was een man met erfzonde. Als de Heere Jezus uit hem geboren zou zijn, had Hij ook erfzonde gehad. Omdat Jezus ook de Goddelijke natuur heeft, kan dat natuurlijk niet. Gelukkig maar. Want Degene Die voor de zonden moest betalen, mocht Zelf niet één zonde hebben. Ook geen erfzonde!

Er bestaat geen vader op aarde die geen erfzonde heeft. Daarom kon alleen de zondeloze Zoon van God de schuld van Zijn volk aan de Vader betalen. Hij was als Enige daartoe in staat.

Hoe kunnen de Goddelijke natuur en de menselijke natuur tegelijk in één Persoon aanwezig zijn? Dat kunnen wij niet begrijpen. Daarom beginnen ook alle artikelen met de woorden ‘*Wij geloven*’.

Guido de Brès heeft niet zomaar wat opgeschreven. Hij wilde dat elk woord uit de geloofsbelijdenis zou kloppen met de Bijbel. Zo verdedigde hij de waarheid van Gods Woord tegen de dwaalleer van ketters en wederdopers. Zij hoorden bij de vele mensen die de Bijbel verdraaien. Dat was toen zo en dat is nu nog zo. Daarom is het zo belangrijk dat we een vast geloof hebben! Sommige mensen zeiden bijvoorbeeld dat Jezus tot Zijn dertigste jaar een gewoon mens is geweest. Bij Zijn doop in de Jordaan door Johannes zou God de Vader Hem toen pas geadopteerd hebben. Maar Simeon wist al dat Jezus op aarde kwam, toen hij zijn Verlosser als baby'tje

in zijn armen hield. Hij juichte: ‘ Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israël.’ Want hij wist dat de Messias toen in zijn armen lag. Hij was niet alleen God, maar ook mens, al vanaf Zijn geboorte. Hij had alles nodig wat alle mensen nodig hebben voor hun dagelijks onderhoud: eten, drinken en rust.

Maar Jezus heeft ook Goddelijke eigenschappen. Als God is Hij alwetend, overal tegelijk aanwezig (alomtegenwoordig), eeuwig en almachtig. Dat hebben de mensen kunnen zien in de wonderen die de Heere Jezus op aarde deed.

Ik geef een voorbeeld van de twee naturen in één Persoon. De Heere Jezus was moe en ging slapen in het schip, toen hij met de discipelen op de zee van Tiberias was. Hij had de hele dag gepreekt; Hij was aan rust toe. Toen het ging stormen, werden de discipelen bang. Ze maakten Hem wakker. En wat deed Jezus? Hij gebod dat de wind zou gaan liggen. De storm moest bedaren. En dat gebeurde: de wind verloor haar kracht en de golven werden rustig. Zo zie je dat Jezus God en mens tegelijk is.

Hoe kon de Heere Jezus sterven? Want Hij is van eeuwigheid. Dat kon, omdat de menselijke en de Goddelijke natuur niet door elkaar zijn geraakt. Die zijn in de Persoon Jezus apart van elkaar gebleven. De menselijke natuur van Jezus was sterfelijk, net zoals alle mensen eenmaal sterven moeten. Dat Hij uit de dood kon opstaan, kwam door de kracht van Zijn Goddelijke natuur.

Als een mens gestorven is, kan hij niet weer levend

worden uit zichzelf. Dat kon de Heere Jezus wel. Zijn opstanding uit de dood geeft Zijn kinderen de zekerheid dat zij ook eenmaal met en door Hem zullen opstaan uit het graf om eeuwig met Hem te leven.

Vragen bij artikel 19:

1.

Wat is het verschil tussen jou als persoon en de natuur die je hebt?

.....

.....
2.

Waarom kon Jozef niet de vader van de Heere Jezus zijn?

.....

.....
3.

Kun je een voorbeeld noemen uit het leven van Jezus, waaruit blijkt dat Hij almachtig is?

.....

.....
4.

Over welke menselijke eigenschappen van Jezus lezen we in de Bijbel?

.....

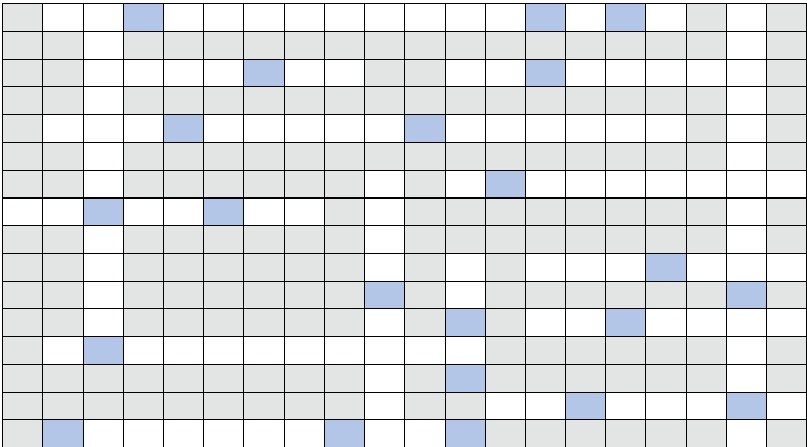
.....

Gespreksvragen:

- Zoek in je Bijbel op welke mensen door de Heere Jezus levend werden gemaakt nadat ze overleden waren.
- Zouden dat bekeerde mensen zijn geweest? Waarom denk je dat?

ARTIKEL 19 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 19 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in twee hokjes worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De vier woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

- CHRISTUS

EIGENSCHAPPEN

GEEST

GODDELIJKE NATUUR

GODHEID
- LICHAAM

OVERWINNEN

ONSTERFELIJKHEID

ONTVANGENIS

MENSELIJKE NATUUR
- SCHEPSEL

STERVEN

VERRIJZENIS

ZALIGHEID

ZWAKHEID

Oplossing: _____

Artikel 20: Rechtvaardigheid en barmhartigheid van God

Oei! Je hebt een bekeuring gekregen. Je reed zonder licht op de fiets en de politie hield je aan. Een tijdje later komt de bekeuring over de post binnen. Dan moet er betaald worden. Op de rekening staat het bedrag dat je moet betalen en ook voor welke datum je dat moet doen.

Wat ga je dan doen? Moffel je de rekening stiekem weg en probeer je er niet meer aan te denken? Dat is niet verstandig, want dan stuurt de politie een volgende bekeuring. En dan moet je nog meer betalen! Het zou ook niet eerlijk zijn om de boete niet te betalen. Je geweten zegt dat je iets verkeerd gedaan hebt. De boete is dus rechtvaardig.

Daarin zit het woordje 'recht'. Recht is niet krom, verdraaid of verfrommeld. Nee, het is recht. En dat moet ook zo blijven. Je hebt schuld en die gaat niet vanzelf

weg. Het moet worden betaald. Pas als je dat gedaan hebt, is het weer recht. Dan is heb geen schuld meer.

In het vorige artikel ging het over de twee naturen (de Goddelijke en de menselijke) van de Heere Jezus die Hij had toen Hij mens werd. Daar leer je in dit stukje meer over.

We zouden ons kunnen afvragen: 'Adam en Eva hadden in het Paradijs erg gezondigd, omdat ze gegeten hadden van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Ze hadden schuld gemaakt die ze betalen moesten. Maar dat konden ze niet. Had God hun de zonden niet zomaar kunnen kwijtschelden? God is almachtig en daarom kan Hij de zonden toch vergeven?'

Je weet dat Adam en Eva beide door God bekeerd zijn. Hun schulden zijn dus allemaal vergeven. De Heere dacht er niet meer aan. Maar waarom kon dat niet zonder betaling? Het is toch niet eerlijk dat Gods Zoon moest betalen voor zonden die Hij nooit gedaan had? Nu komen we bij de woorden die boven dit stukje staan: 'rechtvaardigheid' en 'barmhartigheid'.

Dat zijn eigenschappen van God. Dat weet je nog wel. God is ook onveranderlijk. Iets wat Hij gezegd heeft, zal Hij nooit veranderen. En God had gezegd: 'Als je van die boom eet, zul je moeten sterven en alle mensen die na je komen ook.' De zonde is gekomen; daarom hadden Adam en Eva straf verdiend. Ze zouden moeten sterven. Die straf konden ze niet ontlopen. Anders zou

We mogen niet stelen

Als je iets koopt, krijgt de eigenaar van de winkel geld van je. Anders zou je stelen en ben je een wanbetaler, een dief.

Maar heb je er weleens opgelet dat er op de bon die meekrijgt een btw-bedrag staat? Dat is het bedrag dat de winkelier moet afdragen aan de regering. Dat moet hij opgeven aan de belastingdienst. Dat is eerlijk, dat is rechtvaardig.

God is de Eigenaar van alles. Niets is echt ons eigendom. We mogen in ons leven een poosje zorgen voor dat, wat we gekregen hebben. En de Heere komt er later op terug hoe we ervoor gezorgd hebben. Hij weet alles van ons. Daarom is het zo belangrijk dat we goed voor onze spullen zorgen en ook gul zijn.

God gelogen hebben en dat kan Hij niet! Zoals de bekeuring, die je kreeg omdat je op je fiets in het donker zonder licht gereden hebt, rechtvaardig en eerlijk is, zo is de straf op de zonde dat ook.

'Barmhartig' betekent letterlijk: warm van hart. De liefdevolle God heeft de straf niet op Zijn kinderen, Zijn uitverkorenen, gelegd. Dat zou wel rechtvaardig geweest zijn, want zij hadden dat wel verdiend. Maar door Zijn barmhartigheid heeft Hij Zijn Zoon naar de aarde gestuurd om voor hen te betalen. Dus: Als God niet rechtvaardig was geweest, had Hij de zonden zomaar kunnen kwijtschelden. Als Hij niet barmhartig was geweest, had niemand in de hemel kunnen komen! Omdat rechtvaardigheid en barmhartigheid allebei eigenschappen van God zijn, kan God de zonden nooit door de vingers zien. De schuld moet betaald worden. Wilde de Zoon wel naar de aarde komen om de schuld te betalen? Ja, want dat had Hij beloofd in de eeuwigheid. Gods besluit was genomen door de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Alleen de Zoon is mens geworden. Alleen de Zoon zou de schuld voldoen. Hij wilde die schuld voldoen om Zijn uitverkorenen te redden. Dat is echte liefde! In de Bijbel staat: 'Zou een vriend voor een vriend sterven?' Dat gebeurt maar heel zelden. Maar Jezus Christus stierf voor vijanden. Dat zou niet één mens kunnen en willen doen! Je hoort weleens in de kerk dat God Zijn kinderen voor Zijn rekening neemt. Als dat gezegd wordt, gaat het erover dat de rekening die voor de zonde betaald moest worden (de eeuwige dood en de hel) door de Heere Jezus is betaald.

Vragen bij artikel 20:

1. *Waarom zou de politie in het voorbeeld je schuld niet kwijtschelden?*
.....
.....
2. *Wat betekenen de woorden rechtvaardig en barmhartig?*
Rechtvaardig:
.....
.....
Barmhartig:
.....
.....
3. *In dit stukje staat iets wat God niet kan. Wat is dat?*
.....
.....
4. *Wie nam de schuld van Gods kinderen voor Zijn rekening?*
.....
.....

Gespreksvraag:

- Als een vriend of vriendin schulden heeft, zou je dan voor hen betalen? Waarom wel of niet?

ARTIKEL 20 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 20 van de NGB. De ij moet je in éénhokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit één woord.

[illegible]

Oplossing: _____

Artikel 21: De voldoening (betaling) van Jezus Christus voor ons

In dit artikel wordt de Heere Jezus 'Hogepriester' genoemd. In de Bijbel gaat het vaak over priesters en hogepriesters. Je kon in de tijd van het Oude Testament niet zomaar priester worden. Dan moest je vader dat geweest zijn. Dat ambt was dus door je familieband bepaald. Of je er zin in had of niet, of je er meer of minder geschikt voor was, daar werd niet naar gevraagd. Niet alle priesters waren hiervoor geschikt. Denk maar aan Hofni en Pinehas. Zij waren priesters die niet Gods wil deden. Ze paktten stukken vlees weg die voor de offerdienst bedoeld waren en aten dat zelf op. Allerlei zondige daden lieten ze toe in de tabernakel. Ze deden daar zelf ook aan mee. Al waren het verkeerde priesters, toch waren ze dat geworden, omdat hun vader Eli hogepriester was.

De hogepriester met een schaal bloed

De hogepriester draagt een schaal met bloed in zijn handen. En hij heeft ook een oliekruijke bij zich. Zo loopt hij naar de ark des verbonds om het bloed op het verzoendeksel te sprenkelen.

Hij doet dat voor heel het volk dat biddend achtergebleven is in het voorhof. Het bloed vraagt om verzoening. Een offer is gebracht in de plaats van schuldige mensen. Het wijst heen naar Jezus. Hij is het grote Offer. Omdat Hij Zijn bloed gestort heeft, schenkt God de Vader verzoening. O, wat is het nodig dat ook onze zonden vergeven worden!

Wie hogepriester werd, moest gezalfd worden met zalfolie. Dat wees op het werk van de Heilige Geest, Die ze nodig hadden bij het vervullen van hun ambt. Het was ook een belangrijk ambt.

De hogepriester werd bij zijn werk in de tabernakel en later in de tempel door priesters geholpen. Allemaal kwamen ze uit het geslacht van Aäron, de broer van Mozes. Dat had de Heere zo geboden.

Toch wordt er al eerder in de Bijbel over een hogepriester gesproken. Toen Abram had gevochten om Lot te bevrijden van de vijanden, kwam Melchizédek hem tegemoet. Hij was hogepriester en tegelijk koning van de stad Salem, het latere Jeruzalem. Melchizédek was een bijzondere priester. Er staat namelijk over zijn vader helemaal niets in de Bijbel. Melchizédek was geen priester, omdat zijn vader dat geweest was, maar omdat de Heere hem tot hogepriester had geroepen.

Daarom wordt de Heere Jezus niet vergeleken met Aäron, maar met Melchizédek. Want ook de Vader van Jezus was geen aardse priester. De Heere Jezus was Hogepriester, omdat God Hem daarvoor geroepen had.

Het werk van de Heere Jezus, de betaling van de zonden, lijkt op het werk van een hogepriester. De hogepriester had een aantal belangrijke taken. Hij moest het lot werpen als de wil of het oordeel aan de Heere gevraagd werd.

Denk daarbij aan de geschiedenis van Achan, waarin dat

gebeurde. De hogepriester was ook de enige persoon die in het heilige der heiligen mocht komen. Dat mocht maar één keer in het jaar, op de Grote Verzoendag. Dan had hij bloed van een dier bij zich. Dat bloed wees op het bloed van Jezus Die aan het kruis zou sterven voor de zonden. Dat bloed sprenkelde de hogepriester op het deksel van de ark. Hij bracht het bloed als het ware dichtbij de Heere. Het volk mocht daar niet komen, de hogepriester deed dat voor de zonden van het hele volk. Zie je nu waarom de Heere Jezus ook 'Hogepriester' wordt genoemd? Hij kwam om te betalen voor de zonden van Zijn volk. Hij was net zo onschuldig als het dier dat geslacht werd voor de zonden van de Israëlieten. Natuurlijk weet je dat de Heere Jezus onschuldig was. Zelfs Pilatus zei: 'Ik vind geen schuld in Dezen Mens.' De vrouw van Pilatus had tegen haar man gezegd: 'Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige.' En Judas was het daarmee eens toen hij in wanhoop uitriep: 'Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!' De moordenaar aan het kruis zei: 'Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.' Al deze mensen wisten dat Jezus onschuldig was. Toch werd de straf op de zonden daar niet minder zwaar door. Nee, de Heere Jezus moest de schuld volkomen (helemaal tot het einde toe) betalen. Dat moest, omdat God toornig is over de zonden. En toen Hij dat gedaan had, werd de tempeldienst afgeschaft. Het grote Offer voor de zonde was gebracht. Nu waren er geen offers meer nodig die heenwezen naar het Lam van God, Dat voor de zonden betalen zou. Want de Messias was gekomen. En nu is Hij in de hemel vanwaar Hij voor Zijn Kerk zorgt.

Toornig betekent niet hetzelfde als boos. Boos kun je zomaar zijn en het gaat vaak ook weer zo over. Je begrijpt dat het woord 'toornig' veel dieper gaat. God is gegriefd en beledigd door de zonden die wij doen. Die toorn van God is als een heet vuur dat alleen geblust kan worden door het bloed van Jezus Christus.

Vragen bij artikel 21:

1. *Waarom was Melchizédek een bijzondere priester?*
.....
.....
2. *Leg uit waarom de Heere Jezus ook wel 'Hogepriester' genoemd wordt.*
.....
.....
3. *Noem twee hogepriesters uit het Oude Testament.*
.....
.....
4. *Vanaf wanneer hoefden de priesters geen offers meer te brengen?*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *De Heere Jezus wordt vaak genoemd 'Het Lam Gods'. Waarom denk je dat juist een lam wordt gekozen als beeld?*

ARTIKEL 21 - PUZZEL

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Deze horen bij artikel 21. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letter ij komt in één hokje. De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

32. De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt _____ in eeuwigheid, naar de _____ van _____. (*Ps 110:4*)
33. En dit is nog veel meer _____, zo er naar de _____ van Melchizédek een andere Priester opstaat, Die dit niet naar de wet des vleeselijks gebod is geworden, maar naar de kracht des _____ levens. Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der _____, naar de ordening van Melchizédek. (*Hebr. 7:15, 16 en 17*)
34. En worden om niet _____, uit Zijn genade, door de verlossing die in _____ Jezus is. (*Rom 3:24*)
35. Christus heeft ons _____ van den vloek der wet, een _____ geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: 'Vervloekt is een iegelijk die aan het _____ hangt'. (*Gal.3:3*)
36. En zij zal een _____ baren, en gij zult Zijn Naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun _____. (*Matth. 1:21*)

Oplossing: _____

Artikel 22: Het geloof in Jezus Christus

Weet je nog wat 'gelooven' is? Dat je iets heel zeker weet. Je twijfelt niet aan de waarheid ervan. Geloven in God is nodig. Dat heb je al in het eerste hoofdstuk geleerd. Maar hoe krijg je eigenlijk geloof? Wanneer heb je dat? En hoe weet je dat je een oprecht geloof in de Heere Jezus hebt? Daar ga je in dit stukje meer over lezen.

Het geloof wordt in je hart gebracht door de Heilige Geest. 'Ontstoken' noemt de Catechismus dat. Het is net als met een vuur dat aangestoken moet worden. Anders brandt het niet.

Hoe doet de Heilige Geest dat? De gewone manier is: door het Evangelie, dus door de Bijbel. Als je daarin leest, als je daaruit hoort preken, kan de Heilige Geest in je hart gaan werken. Ook mensen die de Bijbel niet kennen of kinderen die nog niet kunnen lezen, kunnen bekeerd worden. De Heilige Geest kan het geloof dus ook op een wonderlijke manier rechtstreeks in iemands hart brengen. Maar meestal doet de Heere dat door Zijn Woord.

Zaaien om te kunnen oogsten

De boer zaait graan om later de vrucht ervan te kunnen oogsten. Zo zaait degene die preekt ook zaad. Zaad dat vallen moet in de harten van mensen. Maar bij velen komt dat zaad niet op de juiste plek (in het hart) terecht. Door het werk van de Heilige Geest kan iemands hart vernieuwd worden. Dan komen er vruchten van geloof en bekering tevoorschijn. Over het geloof in Jezus Christus gaat het in dit artikel. Geloven betekent: we weten zeker dat God geven zal wat hij beloofd heeft. Dat geeft pas echte troost.

Het oprechte geloof in God bestaat uit drie dingen. Het eerste is *kennis*. Je kunt niet in God geloven als je niet weet Wie God werkelijk is. Maar Bijbelkennis alleen is niet genoeg. Je kan met je verstand veel van de Heere afweten, maar het is nodig dat je Hem ook met je hart leren kennen en liefhebben. Die kennis kan je alleen door het werk van de Heilige Geest krijgen.

Dan ga je zien dat God heilig en almachtig is. Dat Hij het waard is om gediend te worden. Dat je tegen een goede God gezondigd hebt. Dan krijg je oprecht berouw over je zonden. Je wilt ze betalen, maar je leert dat je dat niet kunt.

Ten tweede moet je *toestemmen* wat God van ons vraagt. Je bent het ermee eens dat God een rechtvaardig God is. Dat betekent bijvoorbeeld dat je weet dat God rechtvaardig is en jij straf voor je zonden moet krijgen. Daar ben je het dan mee eens, want God doet het nooit verkeerd. Dan ga je tegen God zeggen: 'Het is recht als ik gestraft zou worden. Maar wees mij genadig.'

Het geloof bestaat ook uit *vertrouwen*. Als je een oprecht geloof hebt, vertrouwt je erop dat je zonden uit genade om Jezus' wil vergeven zijn. Alleen dat is voldoende om zalig te worden. Zonder de Heere Jezus en Zijn offer kan dat niet. Het ware geloof richt zich op de Heere, op Zijn Woord en op Zijn wet.

Is er ook geloof dat niet waar en oprecht is? Jazeker. De duivelen geloven ook dat God bestaat. De rooms-

Katholieke Kerk gelooft dat ook, maar de roomsen zeggen dat je nog goede werken moet doen om de zaligheid te verdienen. Je kunt geloven in de hele Bijbel en alle geschiedenissen uit je hoofd kennen, maar als je de andere kenmerken van het ware geloof mist, dan is dat niet genoeg.

“
...een oprecht geloof,
hetwelk Jezus Christus met al Zijn
verdiensten omhelst,
Hem eigen maakt, en niets anders
meer buiten Hem zoekt.
”

Guido de Brès zegt dat we alleen door dit oprechte geloof rechtvaardig zijn voor God. Daar kunnen geen goede werken van ons bij helpen. Ook geen mooie gebeden of een vroom leven. Dat is allemaal niet genoeg. Alleen het geloof in Jezus Christus redt ons. Maar hoe kunnen we rechtvaardig voor God worden? Maakt het geloof ons rechtvaardig? Nee, dat kan alleen door het bloed van de Heere Jezus. Hij heeft betaald voor alle zonden van Zijn kinderen. Het geloof niet. Het geloof is daarvoor een instrument, een hulpmiddel. Net als een bedelaar alleen geld kan aannemen als hij een hand heeft, zo kan een mens alleen rechtvaardig worden als hij het geloof heeft. God legt Zijn schatten alleen in een bedelaarshand.

Vragen bij artikel 22:

- 1. Wie werkt het geloof in je hart?
.....
.....
- 2. Uit welke drie dingen bestaat een oprecht geloof?
.....
.....
.....
- 3. Wat is er verkeerd aan het geloof in de rooms-katholieke kerk?
.....
.....
.....
- 4. Hoe kunnen we rechtvaardig worden?
.....
.....
.....

Gespreksvraag:

Bespreek het Bijbelgedeelte over de gelijkenis van de zaaier.

- Bij welk zaad komt het ware geloof tevoorschijn?

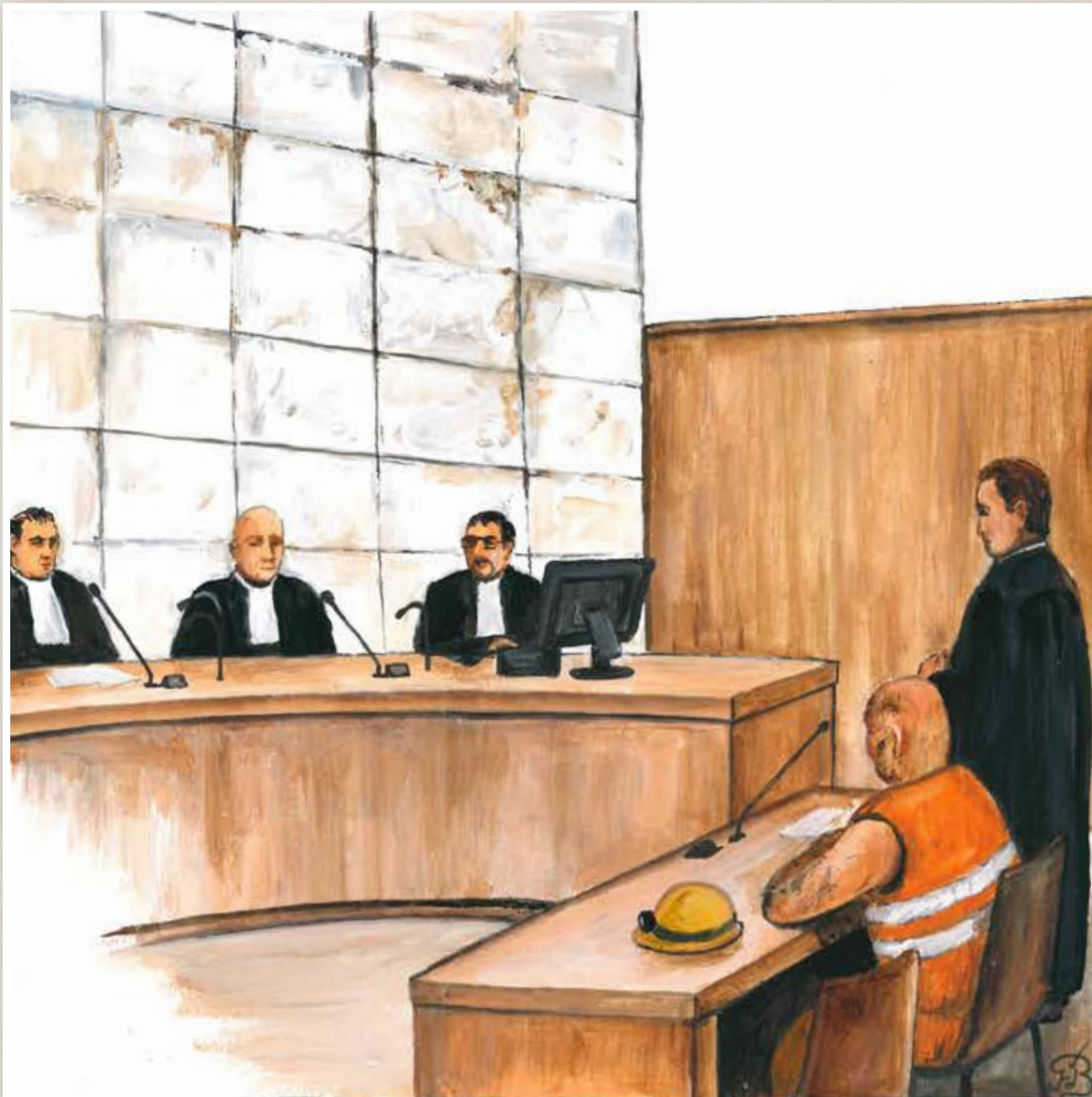
ARTIKEL 22 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. Alle woorden kun je vinden in de NGB artikel 22.

N	M	A	A	Z	G	E	O	N	E	G	R	
E	G	N	K	E	N	N	I	S	N	H	E	
T	E	R	E	K	A	M	G	I	L	A	Z	
S	L	N	C	Z	N	H	K	T	G	R	W	
N	O	V	E	E	L	E	A	E	A	T	E	
E	O	R	G	D	R	E	L	D	E	E	R	
I	F	I	I	P	N	O	H	G	Z	N	K	
D	E	M	S	A	V	O	K	M	N	I	E	
R	K	I	J	L	E	K	A	Z	D	O	O	N
E	R	T	N	E	M	U	R	T	S	N	I	
V	Z	A	L	I	G	H	E	I	D	N	G	
G	I	D	R	A	A	V	T	H	C	E	R	

EIGEN
GELOOF
GELOVEN
GENOEGZAAM
HARTEN
INSTRUMENT
KENNIS
NOODZAKELIJK
OMHELZEN
ONZE
RECHTVAARDIG
VERDIENSTEN
WERKEN
ZALIGHEID
ZALIGMAKER
ZONDEN

Oplossing:_____

Artikel 23: De rechtvaardigmaking

Er is een man opgepakt voor het plegen van een overval. Hij zegt dat hij het niet gedaan heeft. De politie zegt dat hij het wel gedaan heeft. Wie heeft er nu gelijk? Daar moet een rechter uitspraak over doen. Dat gebeurt in de rechtbank. Daar ben je waarschijnlijk nog nooit geweest.

Bij een rechtszaak zijn een aantal partijen betrokken: De *verdachte*. Dat is in het voorbeeld de man waarvan de politie zei dat hij het gedaan moet hebben. De verdachte heeft een *advocaat* bij zich. Die verdedigt hem en probeert te bewijzen dat die man het niet gedaan heeft.

De *officier van justitie* is ook bij de rechtszaak aanwezig.

Schuldig of onschuldig?

Ben je weleens zo stout geweest dat de politie je een bekeuring moest geven? Je betaalt dan een flink bedrag, omdat je bijvoorbeeld door het rode licht gereden bent. Maar als je dat niet gedaan hebt, hoef je vanzelfsprekend geen boete te betalen. Dan ben je onschuldig. En als ze dan toch een boete sturen, dan zeg je: 'Ik betaal niet, want ik was toen bij mijn oma. Bewijs maar eens dat ik fout zat.'

Je kan het zover laten komen dat de rechter in de rechtbank het uit moet zoeken of je schuldig of onschuldig bent. Op de plaat zie je iemand staan die voor een verdachte een pleidooi houdt dat hij onschuldig is. Zo iemand noem je een 'advocaat'.

Voor God zijn we allemaal schuldig. Gods kinderen krijgen een Advocaat. Dat is de Heere Jezus. Weet je wat Hij zegt? 'Ik ben voor hen gestorven en heb hun schuld betaald. Daarom zijn zij nu onschuldig.' Als je dat meemaakt, heet dat 'rechtvaardigmaking'.

Die spreekt eigenlijk voor de politie. De politie zegt dat de man het heeft gedaan, hij als officier van justitie eist straf. Hij vraagt dat aan de *rechter*. De rechter luistert goed naar alle partijen. Zijn er bewijzen? Is er bijvoorbeeld een schoen van die man gevonden op de plek van de overval? Dan kan dat een bewijs zijn dat hij daar geweest is. Maar de advocaat kan dan zeggen: 'De schoenen van de man waren gestolen. Hij is daar toen niet geweest, want hij was bij zijn moeder.'

De rechter wil alles goed uitzoeken. Hij zal de moeder van de man naar de rechtbank laten komen om te vertellen dat het verhaal van de advocaat klopt. Zij wordt dan *getuige*.

Als de rechter alles heeft gehoord, moet hij tot een oordeel komen. Dat heet de uitspraak. Aan de uitspraak die de rechter doet, kan niets meer veranderd worden. Als de rechter de man schuldig verklaart, moet hij naar de gevangenis of krijgt hij een boete. Als hij niet schuldig is, krijgt hij vrijspraak.

Je hebt geleerd dat alle mensen schuldig zijn door de zonden. Als de Heere iemand bekeert, komt er als het ware ook een rechtszaak. Niet in een zaal, maar in het hart. Daarin is de mens de verdachte. God is de rechter. En iedereen kan getuigen: 'Dit is een schuldig mens. Die verdient straf!'

Maar weet je wat er dan gebeurt? De Advocaat van die mens is de Heere Jezus. Hij zegt: 'Ja, dit is een man,

een vrouw, een jongen of een meisje dat straf verdient. Maar Ik heb de straf voor die persoon gedragen. De schuld moet betaald worden, maar Ik heb dat al voor hem gedaan.’

En wat zegt de Rechter, God de Vader, dan? ‘U bent niet schuldig meer. Iemand heeft die schuld voor jou overgenomen. Ik spreek je vrij.’

Wat een onbegrijpelijk wonder is dat! Genade voor schuldige zondaren.

Verandert een mens daardoor? Ja, zo’n mens gaat verlangen om Gods wil te doen. Maar ze komen er steeds achter hoe zondig ze nog blijven.

Stel dat de verdachte in het voorbeeld een mijnwerker is. Hij zit onder het stof en het vuil. Hij is verdachte in een rechtszaak, maar de rechter spreekt hem vrij. Nu is hij onschuldig, maar is hij ook gelijk schoon? Nee, hij loopt als een vrij man naar buiten, maar hij is nog steeds zwart van het vuil.

Zo is het bij een mens ook. De Heere rekent hem of haar de zonden niet meer toe, maar in die mens leeft zijn oude boze natuur nog steeds. Ze merken dat het kwaad nog steeds de kop opsteekt. Gods kinderen doen nog steeds verkeerde dingen, al hebben ze daar verdriet van. Dat komt, omdat ze een nieuwe natuur gekregen hebben. Een nieuw hart verlangt ernaar om Gods wil te doen. Zo komt er een strijd in hun leven en daar blijven ze heel hun leven last van houden.

Maar omdat ze vrijgesproken zijn van hun schuld mogen ze geloven dat ze na hun dood eeuwig bij de Heere mogen leven. Ze zijn niet bang om voor Zijn rechterstoel te verschijnen, want die rechtszaak is al gevoerd in hun

leven. Begrijp je dat het nodig is dat je leert dat jouw zonden om Jezus’ wil vergeven zijn? Alleen dan kun je zonder angst voor God verschijnen!

Vragen bij artikel 23:

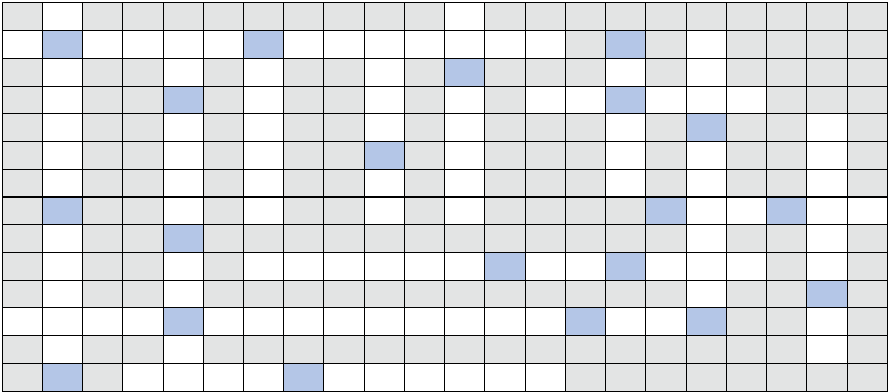
- 1. *Wie bepaalt of je schuldig bent in een rechtszaak?*
.....
.....
- 2. *Hoe heet iemand die het voor de verdachte opneemt?*
.....
.....
- 3. *Wie is de hemelse Advocaat?*
.....
.....
- 4. *In welk Bijbelverhaal gaat het ook over getuigen in een rechtszaak? (Staat niet in de tekst)*
.....
.....

Gespreksvraag:

- *In sommige landen of staten kunnen mensen de doodstraf krijgen als de rechter ze schuldig verklaart. Wat vind jij daarvan? Waarom?*

ARTIKEL 23 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 23 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De twee woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

APOSTEL	GELUKZALIGHEID	VERDIENSTEN
CONSCIENTIE	GENADE	VERGEVEN
FUNDAMENT	MENSEN	VRIJMOEDIGHEID
GEHOORZAAMHEID	RECHTVAARDIGMAKING	ZONDEN
GELOVEN	TOEREKENING	

Oplossing: _____

Artikel 24: De heiligmaking en het doen van goede werken

Wanneer iemand het waarachtige (zaligmakende) geloof in het hart heeft, wordt hij of zij een nieuw mens. *Wij geloven, dat dit waarachtig geloof, [] doet hem leven in een nieuw leven, en maakt hem vrij van de slavernij der zonde*, staat er in dit artikel. Zo iemand krijgt dus een nieuw leven en is vrij van de macht van de zonde. En als er een zwarte mijnwerker vrijgesproken wordt? Dan is die man nog steeds zwart. Weet je nog waar dat voorbeeld op wijst? Dat een mens een zondig mens blijft ook al is hij door God bekeerd. Hoe kan het dan dat die mens een nieuw mens wordt en bevrijd wordt van de macht van de zonde? Hij blijft toch evenals die mijnwerker zwart?

Toch is het allebei waar. Als God een mens bekeert, vernieuwt Hij het hart. Zo iemand krijgt geen ander-, maar een nieuw hart, waar de Heilige Geest in woont. Die Geest werkt er het ware geloof in, dat heb je al geleerd. Het hart dat eerst boze dingen wilde doen, wil nu Gods wil doen. Uit liefde tot God voor Zijn verlossing gaat Zijn kind verlangen om niet meer zondigen.

Vruchten van de Geest

Als je een kind van God wordt, zal dat door andere mensen opgemerkt worden. Je zult anderen liefkrijgen en echte blijdschap leren kennen. Vrede met God door Zijn goedertierenheid. Je gaat Gods goedheid bewonderen. Wat is Hij lankmoedig over je geweest. Rechtvaardig had Hij jou kunnen wegdoen. In het hart zijn nu te vinden: geloof, zachtmoedigheid en matigheid. Ruzie wil je niet meer maken. Wat ben je dan gelukkig. Dat zijn allemaal vruchten van de Heilige Geest.

'Er is maar één koning die je kunt dienen,' zegt de Bijbel. De Heere of de duivel. Je begrijpt dat dat in je hart ook een groot verschil uitmaakt. De duivel wil maar één ding: dat je verloren gaat. Hij doet er alles aan om je mee te trekken in de zonde. Hoe meer, hoe beter! Als je maar niet aan God denkt! Hij lokt je met filmpjes of games, met verkeerde vrienden, smartphone of internet. Hij maakt je verslaafd aan de zonde, je kunt niet meer zonder en je wilt daar steeds meer van 'genieten'. De duivel heeft het dan naar zijn zin, want hij wil niet dat je God zoekt. Zo blijft het donker in je hart.

Pas wanneer de Heere je hart vernieuwt, gaat het licht van de Heilige Geest schijnen. Dat licht wijst je aan wat zonden zijn. Door het geloof weet je wat de Heere Jezus voor je heeft doorstaan om voor jouw zonden te kunnen betalen. Hij moest lijden en sterven om voor elke zonde te boeten! Je bent daar dan zo verwonderd over dat je er niet één meer wilt doen! Je vecht ertegen uit liefde tot God! Het is onmogelijk dat jouw leven dan niet gaat veranderen.

Net zoals er aan een distel geen appels groeien, komen uit een boos hart geen goede vruchten voort. Dat kun je lezen in het Bijbelgedeelte bij dit stukje. Maar wanneer de Heere je hart vernieuwt, komen er goede vruchten tevoorschijn. Vruchten van het werk van de Heilige Geest. In datzelfde Bijbelgedeelte kom je er een aantal

van tegen. Wat een verschil hè? Liefde in plaats van liegen, vrede zoeken in plaats van ruzie maken. Die verandering is een bewijs van de heiligmaking.

“
Wij geloven, dat dit waarachtig geloof... hem wederbaart, en maakt tot een nieuwen mens...
”

Maar denk nog eens aan die zwarte mijnwerker die vrijgesproken werd van schuld. Daar klaagde Paulus ook over. Hij zei: ‘Als ik het goede wil doen, ligt het kwade op de loer. Het goede dat ik wil dat doe ik niet en het kwade dat ik niet wil, dat doe ik. Wat ben ik een ellendig mens! Wie zal me verlossen van dit lichaam des doods?’
Hoewel de Heere het hart vernieuwt als Hij een mens bekeert, zit er nog steeds veel kwaad in zo’n hart. Dat komt omdat de mens in Adam in de zonde gevallen is. Een mens die geboren is met erfzonde, blijft daar tot zijn sterven last van houden. Die erfzonde kan er nooit meer uit zolang de mens leeft. De hele menselijke natuur is gevallen. Daarom ligt de zonde altijd op de loer. Daarom heeft een bekeerd mens op de aarde nog maar een klein stukje van deze heiligmaking. Pas als het lichaam sterft en de ziel in de hemel bij de Heere mag komen, zal de heiligmaking volmaakt zijn.

Vragen bij artikel 24:

1. Welke twee koningen kun je dienen?
.....
.....
2. Kun je ze ook allebei tegelijk dienen? Waarom wel of niet?
.....
.....
.....
3. Noem vier vruchten uit een boos hart.
.....
.....
.....
4. Weet je er ook vier van de Heilige Geest?
.....
.....

Gespreksvraag:

In het stukje staat een zin over Paulus. Lees de zin nog een keer.

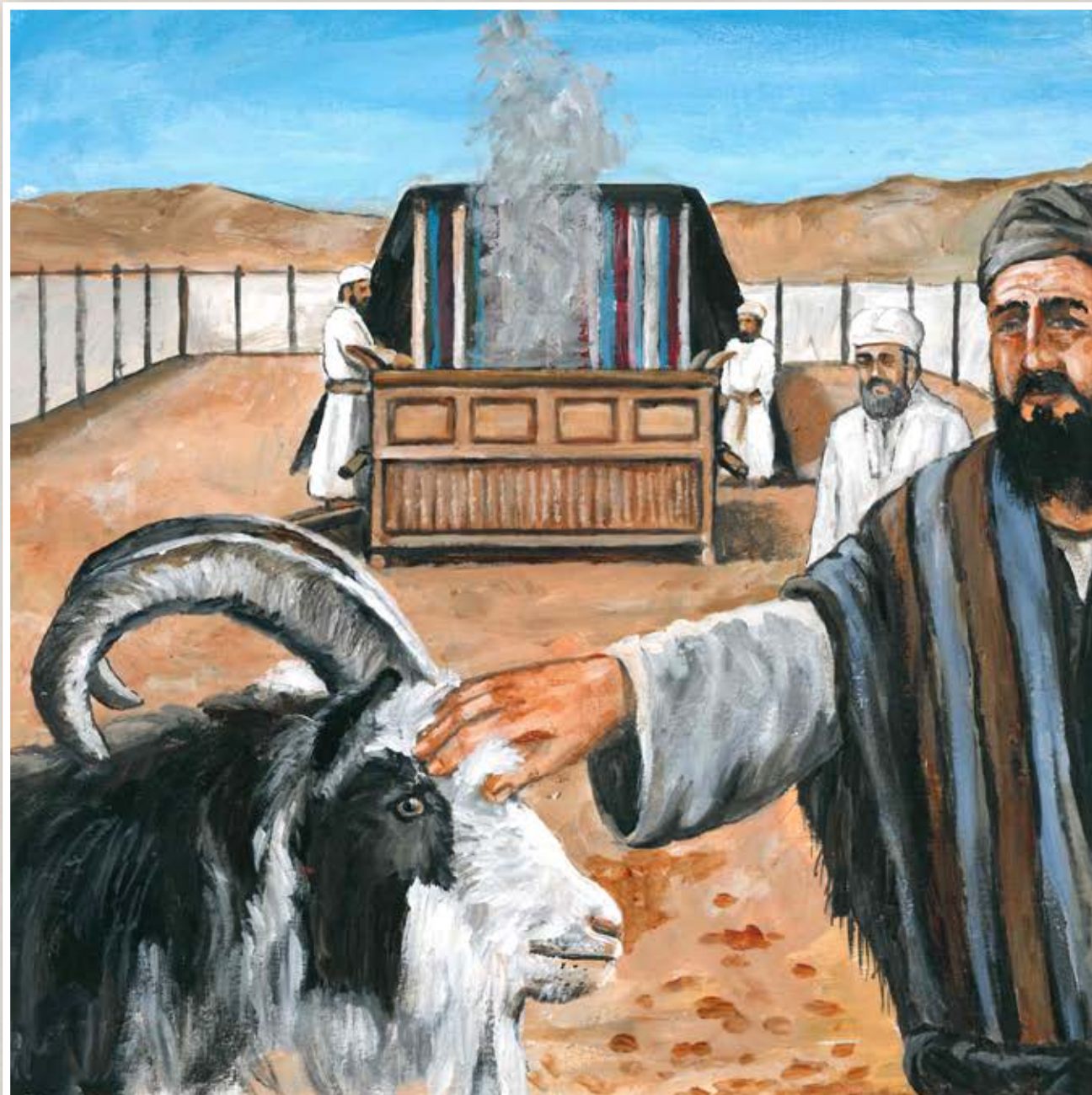
- Heb je ook wel eens een situatie meegemaakt, waarin je duidelijk voelde dat je iets niet mocht doen, maar dat je het toch wel heel graag wilde?

ARTIKEL 24 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 24 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit één woord.

1.			*			C				
2.	W			*						
3.			O		*					
4.				T	*					
5.	V								*	
6.				F		*				
7.							K			
8.	*			A						*
9.		R			*					
10.					C				*	
11.		*		W						
12.		A		*						
13.			H				*			
14.	*					F				

Oplossing: _____

Artikel 25: Afschaffen van de ceremoniële wet

‘Kijk eens wat een oude jas. Hij is gescheurd en de zak hangt eruit. Die kun je niet meer dragen, we gooien hem weg en we schaffen een nieuwe aan.’

Je bent vast en zeker al eens naar een kledingwinkel geweest om nieuwe kleren te kopen. Dat doe je als je die nodig hebt. De oude zijn kapot of ze passen niet meer. Je doet ze uit en gooit ze weg.

Is dat hetzelfde wat er gebeurd is met de ceremoniële wet, zoals boven dit artikel staat? Is ‘afdoen’ hetzelfde als weggooien?

Om dit artikel te begrijpen moet je eerst weten wat een ceremoniële wet is. Een ceremonie is een gebeurtenis met bepaalde rituelen. Bijvoorbeeld het breken van het brood bij het Heilig Avondmaal. Dat is iets wat bij het avondmaal gedaan moet worden, dat hoort bij het ritueel, bij de ceremonie.

Plaatsbekledend lijden

In de tijd dat Israël door de woestijn naar het land Kanaän trok, had God hen niet in de steek gelaten. Hij had de offerdienst in de tabernakel ingesteld. Die tabernakel reisde steeds met hen mee.

Hier legt de hogepriester zijn hand op de kop van een geit. Zo draagt hij de schuld van het volk op het dier over dat in zijn plaats geslacht zal worden op het brandofferaltaar. Dat werk bij de tabernakel deden de priesters in hun witte kleding. Bij dat werk werden zij door de Levieten geholpen. Hieruit leren wij dat het nodig is dat de Heere Jezus onze schulden op Zich neemt en wij verzoening in Zijn bloed vinden mogen.

Bij een trouwceremonie geven de bruid en de bruidegom elkaar de rechterhand. Dat is ook iets wat bij dat ritueel hoort. Je mag elkaar niet de linkerhand geven; dat is verboden.

Zo heeft de Heere het volk Israël heel veel ceremoniële wetten gegeven. Deze wetten gingen over heilige personen, heilige tijden, heilige plaatsen en heilige dingen. De stam van Levi was door God geheiligd om priester te zijn; Hij had hen Zelf uitgekozen. De priesters zijn daarom heilige personen. Voor de priesters had de Heere allerlei voorschriften: hoe ze zich moesten kleden, hoe ze zich moesten wassen en hoe ze moesten offeren. Dat staat allemaal in de ceremoniële wetten. Het Pascha, het Pinksterfeest en de sabbatdag zijn voorbeelden van *heilige tijden*. Bij *heilige plaatsen* kun je denken aan de tabernakel. God had Mozes precies verteld hoe en waar de voorwerpen erin moesten staan (tafel der toonbroden, de ark, de zevenarmige kandelaar) en van welk materiaal ze gemaakt moesten worden. Zo wees de kandelaar in de tabernakel op het licht van de Heilige Geest.

Heilige zaken waren vooral de offers die gebracht werden. Er waren veel verschillende soorten offers en ze hadden allemaal een andere betekenis. Daar lees je over in het Bijbelgedeelte bij dit artikel.

Waarom waren al die ceremoniële wetten er? Ze vertelden dat de Heere Jezus zou komen. Ze waren

daar een wegwijzer van. Zoals het breken van het brood bij het Heilig Avondmaal wijst op het lichaam van de Heere Jezus, wezen al die offers heen naar Zijn komst. Elke keer als er geofferd werd, moesten de gelovige mensen denken: 'Het dier dat op het altaar sterft, levert het bewijs dat ik door mijn zonden de dood verdiend heb. Ik weet dat de Messias komen moet om mijn zonden te dragen.'

Als een kind van God heel erg verlangde naar de komst van de Heere Jezus, dan vertroosten die ceremoniën hem. Zeker als de profeten uit het Oude Testament de komst van de Messias aankondigden.

“ ...dat alle schaduwen een einde genomen hebben; alzo dat het gebruik daarvan onder de christenen weggenomen moet worden.

Stel je voor dat je een zus hebt die heel ver weg woont. Je mist haar vreselijk. Gelukkig heb je nog een prachtige foto van haar. Als je daarnaar kijkt, denk je extra aan haar. Door het kijken naar de foto lijkt het alsof ze toch dichtbij je is.

Maar wat gebeurt er als ze thuiskomt? Kijk je dan nog op de foto? Nee, natuurlijk niet. Je kijkt naar haar! Daarom zijn de ceremoniële wetten afgeschaft. Die waren niet meer nodig. De Heere Jezus was er nu Zelf! Het was dus niet zoals bij die jas uit het voorbeeld. De ceremoniële wetten werden niet afgeschaft, omdat ze

niet meer goed waren. De wet was afgedaan. Net zoals gips wordt afgedaan als een gebroken bot weer heel is. Dat heb je niet meer nodig. Toen de Heere Jezus kwam, waren alle ceremoniële wetten vervuld.

Vragen bij artikel 25:

1. *Noem eens twee ceremoniën?*
.....
.....
2. *Welke rituelen horen daarbij?*
.....
.....
3. *Welke voorwerpen stonden er zoal in de tabernakel?*
.....
.....
4. *Neem het Bijbelboek Leviticus erbij. Noem verschillende offers uit het Oude Testament.*
.....
.....
5. *Er waren ook mensen die heenwezen naar de komst van de Heere Jezus. Hoe werden deze mensen genoemd?*
.....
.....

Gespreksvragen:

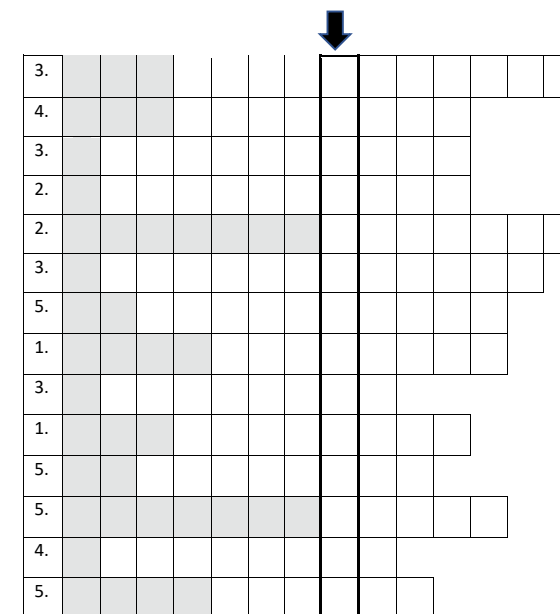
In Leviticus staat dat er een dier moest worden geofferd dat niet ziek, kreupel of mismaakt was.

- *Waarom was dat verboden denk je?*
- *Had dat ook een betekenis?*

ARTIKEL 25 - PUZZEL

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Deze horen bij artikel 25. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letter ij komt in twee hokjes! De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

37. Want het einde der wet is _____, tot rechtvaardigheid een _____ die gelooft.
(Rom.10:4)
38. Gij onderhoudt dagen en _____ en tijden en jaren. Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins _____ aan u gearbeid heb. (Gal.4:10,11)
39. Welke was een afbeelding van dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en _____ geofferd werden, die degene die den dienst pleegde, niet konden heiligen naar de _____. Bestaande alleen in spijzen en dranken en verscheidene _____ en rechtvaardigmakingen des vleses, tot op den tijd der _____ opgelegd. (Heb.9:9,10)
40. Meent niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de _____ te ontbinden, maar te _____. (Matt.5:17)
41. En wij hebben het profetisch _____, dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een _____ plaats, totdat de dag aanlichte en de _____ opga in uw _____. (1Petr.1:19)

Oplossing: _____

Artikel 26: De voorbidding van Jezus Christus

'Geen toegang'. Heb je dat wel eens op een bordje zien staan? Bijvoorbeeld op een deur, bij een weg of op een terrein? Het betekent dat je daar niet mag of kunt komen. Vaak is zo'n deur dan op slot of staat er een hek, zodat je niet verder kunt.

De eerste regel in dit artikel gaat over toegang: *Wij geloven dat wij geen toegang hebben tot God*. Wat is dat een vreselijke waarheid! Wij zondige mensen kunnen niet meer zomaar bij God komen. In het paradijs, voor de zondeval, konden Adam en Eva dat wel. Ze gingen met God om als met een vriend. Maar de Heere had hen eruit gejaagd. Geen toegang meer. Ze mochten er nooit meer terugkomen. De zonde is als een diep ravijn, zodat we nooit meer bij God kunnen komen.

Gelukkig staat er in het artikel geen punt na die zin. Dat hebben we wel verdiend. Dat zou recht zijn. Maar

Het paradijs werd gesloten

'Verboden toegang' staat er op het bordje. De bedoeling is dat vogels in alle rust kunnen broeden in dit gebied. Als ze gestoord worden, kunnen ze hun nesten verlaten en komt er van het broedsel niets terecht.

Toen Adam en Eva nog in het paradijs woonden, hadden ze overal vrije toegang. Ze mochten gaan en staan waar ze wilden. Alles mochten ze doen en eten. Alleen van de boom der kennis des goeds en des kwaads mochten ze niet eten. Gelukkig vonden ze dat niet erg. Zo konden ze hun liefde tot God tonen en gingen ze met Hem om zoals iemand met een vriend omgaat.

Maar door de zondeval werd het paradijs voor hen gesloten. Dat was hun eigen schuld.

uit genade staat er iets achter: *Wij geloven dat wij geen toegang hebben tot God, dan alleen door den enigen Middelaar en Voorspraak, Jezus Christus, den Rechtvaardige*. Een middelaar bemiddelt. Als je ruzie hebt met een vriend of vriendin ga je op school naar de meester of de juf. Je gaat vertellen wat er is gebeurd. De juf bemiddelt. Ze helpt het goed te maken zodat jullie het probleem uitpraten, sorry zeggen en elkaar een hand geven. Dat lukt veel beter als iemand bemiddelt. Dus een middelaar heb je nodig als je het weer goed wilt maken met iemand.

Maar ook in andere gevallen is een middelaar belangrijk: in de rechtbank mag de verdachte niet zomaar tegen de rechter praten. De rechter luistert alleen naar de advocaat. De advocaat is bemiddelaar. Maar dat niet alleen. De advocaat is ook pleiter. Hij probeert de verdachte vrij te krijgen. Hij pleit bij de rechter voor een lage straf of voor helemaal geen straf. De rechter kan daarnaar luisteren, maar dat doet hij niet altijd.

Zo is de Heere Jezus Middelaar tussen God en de mensen. De Heere Jezus kan dat doen, omdat Hij Zelf mens geworden is. Hij bidt voor Zijn Kinderen. Zij kunnen niet zomaar bij God komen. Hij is te groot en te heilig om zomaar tot Hem te kunnen naderen! Je weet uit de Bijbel dat Mozes zijn schoenen uit moest doen toen hij tot God naderde in de brandende braamstruik. En toen Johannes de Heere zag op het eiland Patmos,

viel hij als dood op de grond. Gods kinderen zijn zondige mensen die elke dag verkeerde dingen doen. God kan de zonde niet aanzien! Maar Zijn Zoon heeft betaald voor die zonden. Naar Zijn Zoon luistert de Vader wel altijd! Daarom hebben zondige mensen alleen door Jezus Christus toegang tot God.

“
Wij geloven, dat wij geen toegang hebben tot God, dan alleen door den enigen Middelaar en Voorspraak...
”

De rooms-katholieke kerk denkt daar anders over. Zij vinden ook dat je niet zomaar tot God kunt gaan. Ze bidden daarom tot Maria, de moeder van Jezus. Dan kan zij hun voorbidder zijn, hun middelaar. Maar ook Maria was een vrouw die een nieuw hart nodig had. Zij was niet zonder zonde. Zij kon helemaal niet bemiddelen! Zij had zelf ook de enige Middelaar nodig. Bovendien leeft Maria allang niet meer. Ze kan hun gebeden niet horen; ze is al eeuwenlang in de hemel. Dus tot Maria bidden is verkeerd. Er is maar één manier om bij God te kunnen komen en dat is door Jezus Christus. Hij zegt Zelf in de Bijbel: ‘Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.’

Vragen bij artikel 26:

- 1. *Wanneer heb je een middelaar nodig?*
.....
.....
- 2. *Wie is de bemiddelaar in een rechtszaak?*
.....
.....
- 3. *Waarom heb je de Heere Jezus als Middelaar nodig?*
.....
.....
- 4. *Waarom kan Maria geen middelaar zijn?*
.....
.....

Gespreksvragen:

- *Kun je oprecht tot God bidden als je geen nieuw hart hebt?*
- *Zou de Heere Jezus dan je Voorbidder zijn bij Zijn Vader?*

ARTIKEL 26 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. Alle woorden kun je vinden in de NGB artikel 26.

S	I	N	E	T	L	A	T	S	E	G	N	A	V
H	G	B	Z	I	J	N	O	O	K	R	I	E	P
O	E	E	O	D	E	K	I	J	L	E	D	D	O
G	W	M	N	I	L	L	N	D	D	R	N	S	T
E	M	I	D	D	E	L	A	A	R	A	A	T	H
P	D	N	E	S	S	I	T	B	A	A	I	J	E
R	H	D	N	G	P	G	U	L	A	W	V	L	A
I	E	E	V	N	E	W	U	O	R	T	S	I	M
E	M	A	A	N	H	T	R	E	E	T	N	O	A
S	E	T	A	A	C	O	V	D	A	Z	O	O	N
T	L	U	I	T	S	P	R	A	A	K	N	C	H
E	R	I	D	N	A	H	R	E	T	H	C	E	R
R	S	T	U	S	Z	W	A	K	H	E	D	E	N

- Aarde
- Advocaat
- Apostel
- Beminde
- Bloed
- Gestaltenis
- Goddelijk
- Hemel
- Hogepriester
- Macht
- Menselijke
- Middelaar
- Mistrouwen
- Naam
- Natuur
- Onteert
- Rechterhand
- Schepselen
- Tijd
- Uitspraak
- Vijanden
- Weg
- Waardig
- Zonde
- Zoon
- Zwakheden

Oplossing: _____

Artikel 27: De algemene Christelijke Kerk

Ben je wel eens in een roomse kerk geweest? Vaak zijn het grote, hoge gebouwen, met een toren en van die mooie, beschilderde ramen. Er staan ook beelden in. Daar heb je al iets over geleerd.

In de tijd van Guido de Brès waren er alleen roomse kerken. Dat was de enige godsdienst die toegestaan was (zie inleiding). Guido de Brès heeft om precies die reden de Nederlandse Geloofsbelijdenis geschreven. Hij wilde heel goed uitleggen dat de mensen die Calvin volgden, de calvinisten, helemaal geen 'kettters' of oproermakers waren. Hij wilde ook goed uitleggen wat de calvinisten vonden van de kerk. Daarom gaan de volgende zes artikelen over de kerk.

De aren zijn rijp om te oogsten

Wat een mooi graanveld! Een zee van wuivende halmen. Maar als je goed kijkt, staat er tussen de tarwe ook onkruid. Dat kan de boer niet gebruiken! De tarwe zal binnenkort worden geoogst. Een combine zal de akker oprijden en de oogst afmaaïen en de aren dorsen. De tarwe zal in grote schuren worden opgeslagen, maar het onkruid zal uitgeroeïd worden.

De Heere Jezus heeft daar een mooie gelijkenis over verteld. De tarwe komt in de schuur en het onkruid wordt verbrand. Tot op dat ogenblik groeide alles door elkaar op de akker van de wereld.

Met de tarwe worden de kinderen van God bedoeld. Zij komen in de schuur, dat is de hemel. Maar de goddelozen, dat is het onkruid, zullen in de hel voor eeuwig branden. Waar hoor jij bij?

Het woord 'kerk' werd al in de oudheid gebruikt. Daar had het de betekenis van 'gemeente van God'. De plaats waar Gods kinderen samenkomen noemen we nog steeds 'kerk'. Dat woord wordt op verschillende manier gebruikt.

Als we zeggen: 'Ik ga naar de kerk', dan bedoelen we een gebouw. Maar als je vraagt: 'Hoe laat is het kerk?' dan gaat dat over de kerkdienst. En als we het hebben over mensen die 'van een andere kerk zijn' dan bedoelen we daarmee dat zij bij een andere gemeente horen.

Alle kinderen van God worden ook 'Zijn Kerk' genoemd. De Heere gebruikt er ook andere namen voor: Zijn bruid, Zijn schapen, Zijn volk en Zijn lichaam. Zo zie je dat het woord 'kerk' verschillende betekenissen heeft.

Guido de Brès noemt de Kerk *een heilige vergadering van ware (echte) christenen*. Zaten er toen alleen maar bekeerde mensen in de kerk? Nee, maar het gaat in de kerk om de ware gelovigen.

Als je voor een akker staat, zie je alleen graan. Als je dichterbij komt en goed kijkt, zie je ook onkruid staan. Maar je zegt niet: 'Dit is een akker met onkruid en met graan', want het gaat alleen om het graan. Het onkruid is niet belangrijk.

Van die ware gelovigen, de Kerk van Christus, wordt in het artikel gezegd dat ze één zijn. Ze zitten niet allemaal in één kerk en dat is verdrietig. Daar zullen we later ook

over nadenken. Maar ze dienen wel één God, geloven op dezelfde manier en zijn één van hart en wil. De kerk is ook heilig. Dat betekent niet dat Gods kinderen volmaakt zijn, maar dat de Heere ze apart wil zetten van de wereld. Pas later in de hemel zullen ze volmaakt heilig zijn, als hun zondige lichaam van hen is weggenomen.

“
**Ook mede is deze heilige Kerk...
verspreid en verstrooid door de
gehele wereld...**
”

Dat de Kerk algemeen is, wil zeggen dat er overal over de hele wereld leden van die Kerk wonen. In Afrika, in je eigen dorp, in Groenland, in Nigeria, overal. Het Griekse woord voor algemeen is *katholiek*. Dat heeft dus niets met rooms te maken. Dat de roomse kerk ook de rooms-katholieke kerk genoemd wordt, kwam omdat er vroeger maar één kerk was toegestaan voor alle mensen. De algemene kerk was dus toen de roomse. Maar de ware Kerk is niet rooms. Die is christelijk. Omdat Jezus Christus het Hoofd van Zijn Kerk is. Zoals jij de achternaam van je vader draagt, zo dragen christenen ook de naam van hun Vader. De Kerk is er op twee plaatsen. Een deel van de Kerk is al bij de Heere in de hemel. Een ander deel is nog op de aarde. De Kerk in de hemel is voor altijd gelukkig. De Kerk op de aarde moet elke dag strijden tegen de

zonde. Vaak zijn christenen verdrietig en soms worden ze uitgelachen of vernederd. In sommige werelddelen worden ze zelfs vervolgd en geslagen. En toch zijn ze gelukkig. Want in alle verdrukking en verdriet zorgt hun Vader voor hen en eenmaal zal Hij al Zijn kinderen Thuisbrengen!

Vragen bij artikel 27:

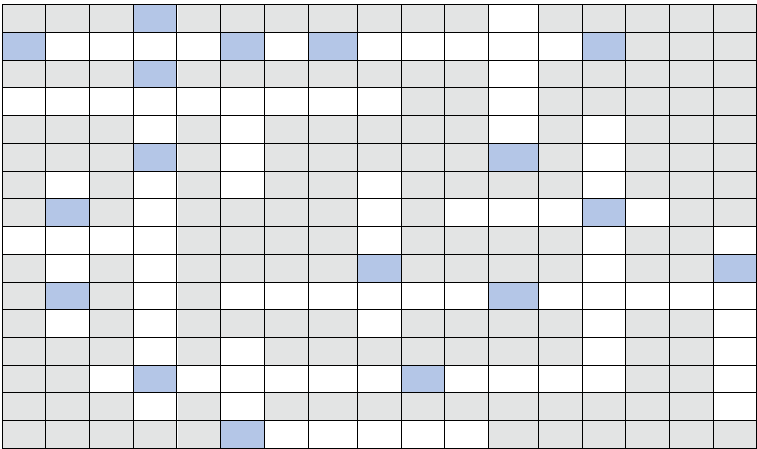
- 1. *Vroeger was er maar één kerk. Welke was dat?*
.....
.....
- 2. *Hoe worden Gods kinderen ook wel genoemd?*
.....
.....
- 3. *Waarom wordt er gezegd dat Gods Kerk één is?*
.....
.....
- 4. *Wat betekent katholiek?*
.....
.....

Gespreksvragen:

- *Veel kerken gaan dicht. Hoe zou dat komen?*
- *In dit hoofdstuk wordt de kerk vergeleken met een akker met graan. Wat zal er in de oogst met het graan gebeuren?*
- *Waar wijst dat op?*
- *En wat gebeurt er met het onkruid?*

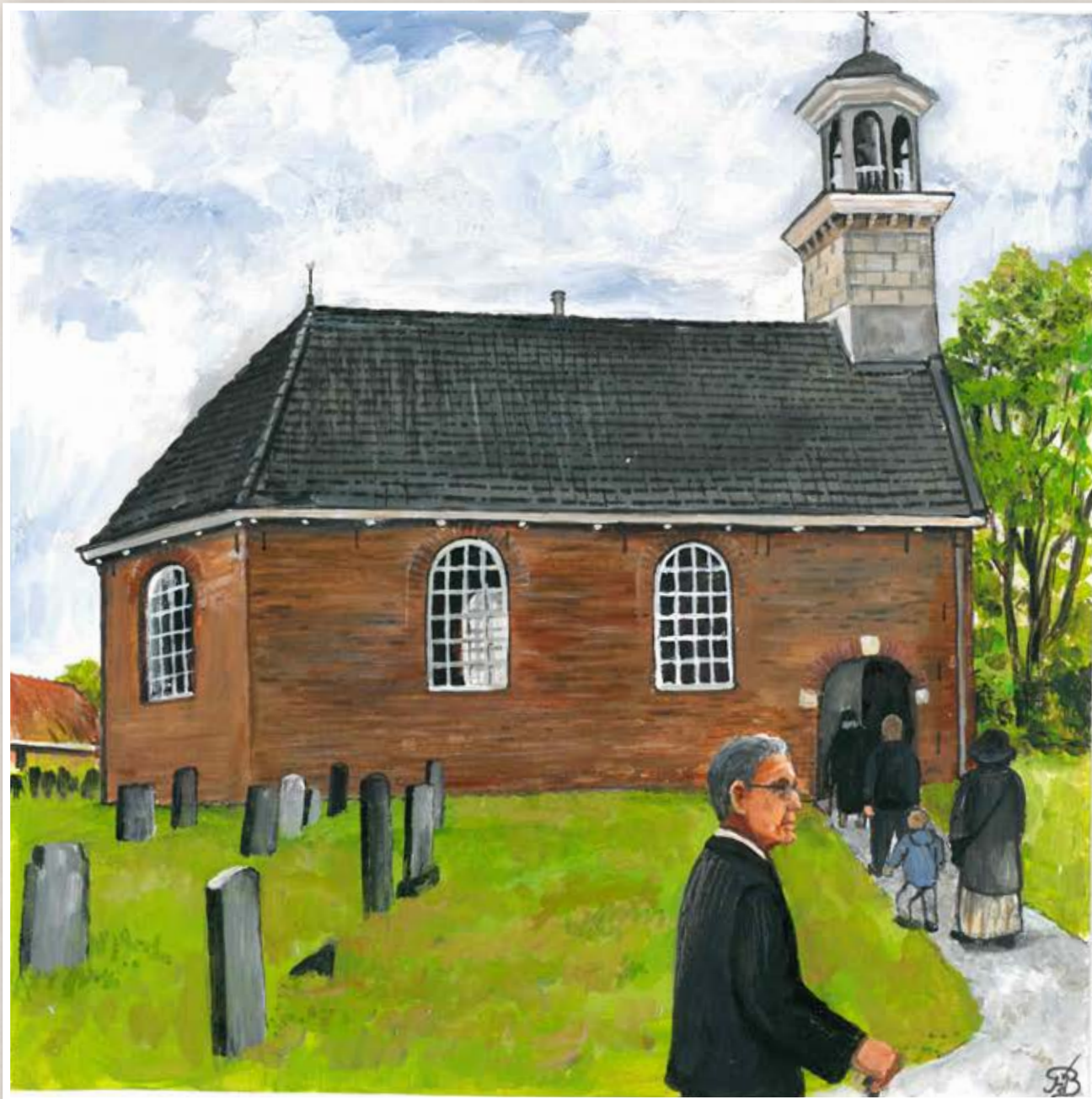
ARTIKEL 27 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 27 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel, die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De drie woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

Baäl	Kerk	Tijdlang
Christgelovigen	Knieën	Verstrooid
Geest	Koning	Wereld
Hart	Kracht	Zaligheid
Katholieke kerk	Samengevoegd	Zevenduizend

Oplossing: _____

Artikel 28: Je bij de kerk aansluiten

Veel mensen verzamelen iets. Zeldzame postzegels, mooie, dure sieraden, antiek of boeken. Als je iets verzamelt, ben je daar zuinig op. Je bent er zuinig op en je bewaart de verzameling op een veilige plek.

In dit artikel wordt de Kerk een verzameling genoemd van mensen die zalig worden. Eerbiedig gezegd zijn zij de verzameling van God. Hij zorgt goed voor hen en bewaart ze. De Kerk wordt ook een vergadering genoemd. Dat is een heel ander woord.

Als je postzegels verzamelt, doe jij dat. Niet die postzegels. Maar als je gaat vergaderen, dan ben je met elkaar iets aan het doen. Samen ben je actief iets aan het doen. Je gaat bijvoorbeeld allemaal elke zondag naar de kerk. Daar kom je bij elkaar, als vergadering. Maar ook als Gods verzameling.

'In de kerk komen immers alle mensen bijeen die behouden worden, want buiten de kerk is de echte zaligheid niet te vinden,' zegt Guido de Brès. 'Als

je geen lid bent van de kerk, kun je niet zalig worden.' Je begrijpt dat het hier vooral gaat om de Kerk met een hoofdletter, Gods kinderen. Maar toch is het ook zo dat de Heere Zijn kinderen in het kerkgebouw wil hebben. Daar horen ze elke kerkdienst Zijn Woord en als het goed is verlangen ze daar ook naar! Ze willen samen in vergadering bij elkaar zijn om met elkaar te luisteren, te zingen en te bidden.

Daarom zijn zij allen schuldig zichzelf daarbij te voegen en daarmede te verenigen. 'Iedereen moet zich bij de kerk aansluiten,' zegt dit artikel. Er zijn mensen die niets van de kerk willen weten. Ze leven in de wereld en willen zich niet houden aan de geboden van God. Andere mensen vinden dat er hier op aarde geen goede kerk meer is. Ze lezen of luisteren thuis een preek. Als je ziek of te oud bent om naar de kerk te gaan, is het fijn dat je mee kunt luisteren. Maar als je naar de kerk kunt, dan moet je dat ook doen. De Heere wil het. Hij geeft ons in Zijn goedheid een gemeente, waarmee we samen kunnen komen. Daar wordt voor en met elkaar gebeden en zorgt men voor elkaar.

Waarom zijn we verplicht om ons aan te sluiten bij de kerk? Ten eerste is het goed om de kerkdienst te onderhouden. Gods kinderen zijn één stond er in artikel 27. Dan is het ook goed dat ze bij elkaar komen om die eenheid steeds te voelen en te beleven. Daarnaast is

We mogen nog naar de kerk

Op zondag mogen we naar de kerk. Dat is het huis van God. Daar horen we het Woord van God. Het is heel belangrijk voor je om elke zondag naar de kerk te gaan. Als je in de kerk gedoopt bent, ben je dooplid van de gemeente. Pas wanneer je belijdenis des geloofs hebt afgelegd, mag je ook deelnemen aan de sacramenten. Maar het gaat erom of je echt een kind van God geworden bent. Dat gebeurt door wedergeboorte. Je krijgt dan een nieuw hart en wilt de Heere liefhebben en dienen. Dan hoor je niet alleen bij de kerk met een kleine 'k', maar bij de Kerk met een hoofdletter.

het belangrijk om onderwezen te worden.
Wie lid is van de kerk krijgt ook huisbezoek. Als je openlijk verkeerde dingen doet, bestraft de kerkenraad je daarover. En het is goed en nodig om op een Bijbelse weg te blijven. Zo wil de Heere ons regeren.
Een derde punt is dat we buigen onder Jezus Christus. Elke zondag hoor je preken, elke zondag hoor je de Tien Geboden. Zo leer je steeds meer kennen over de Bijbel en over God. Je hoort wat zonde is en hoe je bekeerd kunt worden.
Als laatste is de kerk een plek om te dienen. Dienen doen

“
**Zo is het ambt aller gelovigen...
zich af te scheiden van degenen
die niet van de Kerk zijn...**
”

vooral de dominee, de ouderlingen en de diakenen. Ze gaan voor in het gebed, ze lezen of houden een preek. Zo zorgen ze voor de gemeente. Daar vergaderen ze over en op huisbezoeken praten ze met de leden. Maar alle gemeenteleden kunnen dienen! Door geld te geven voor de collecte, door voor elkaar te zorgen en elkaar te helpen.
De kerk is een bijzondere plek. Helaas zijn er mensen die er nooit komen. Jij bent hoogstwaarschijnlijk gedoopt. Je hebt een plaats gekregen in een kerk, in

een gemeente. Maar dat is niet genoeg; dat heb je ook geleerd. Het gaat erom dat je een kind van God bent of mag worden. Dan mag je horen bij de verzameling van de Heere!

Vragen bij artikel 28:

- 1. *Noem 5 dingen op die je kunt verzamelen.*
.....
.....
- 2. *Wat is het verschil tussen een verzameling en een vergadering?*
.....
.....
- 3. *Mag je thuis naar een preek luisteren?
Wanneer wel en wanneer niet?*
.....
.....
- 4. *Wie dienen er vooral in de kerk?*
.....
.....

Gespreksvragen:

- *Wanneer kun je lid worden van de kerk?*
- *Ben je dat als je gedoopt bent of als je belijdenis doet?*

ARTIKEL 28 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 28 van de NGB. De ij moet je in éénhokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit één woord.

1.		C				*													
2		*				A													
3.	*			D															
4.	B							*											
5.			*						A										
6.			I	*															
7.							D		*										
8.	*	N																	
9.							*	IJ											
10.							W			*									
11.				K						*									
12								*		T									

Oplossing: _____

Artikel 29: Het verschil tussen de ware Kerk en valse kerken en sekten

Je hebt geleerd dat iedereen verplicht is zich bij de ware Kerk aan te sluiten. De ware, dat betekent de enige echte Kerk. Maar welke kerk is dan de juiste kerk? Er zijn er zoveel Hervormd, Hersteld Hervormd, Gereformeerd, Gereformeerde Gemeenten, Oud Gereformeerd en ga zo maar door.

Hoe is dat zo gekomen? Dat is geen mooi verhaal. Door de reformatie ontstond de Hervormde Kerk. De hervormers Luther, Calvijn en anderen brachten een andere leer dan in de rooms-katholieke kerk geloofd werd. Dat was toen namelijk een valse kerk geworden. Maar ook kinderen van God kregen ruzie over bepaalde regels in de kerk. Ze gingen weg uit de kerk en stichtten een andere. Zo kwamen er steeds meer bij. Dat is verdrietig, want dat is niet wat de Heere wil! De Heere wil één kudde. Vergis je niet, die heeft Hij ook, maar

Van rijpe druiven wordt wijn gemaakt

Mooie blauwe trossen druiven hangen aan de ranken van de wijnstok. Wat draagt deze plant veel mooie sappige vruchten.

De Heere Jezus gebruikt dit beeld voor Zijn Kerk. Als ze sap uit Hem krijgen, zullen ze zeker vruchten dragen. Je kunt merken als iemand een kind van God is. Zo iemand haat de zonde en wil de Heere dienen. Van druiven kun je wijn maken. Dat geeft vrolijkheid. Wijn wordt ook gedronken bij het Heilig Avondmaal. Dat wijst op het bloed van Christus. Dat alleen geeft verzoening van al onze zonden, belijden de mensen die aan het Avondmaal gaan.

de schapen zitten wel in een heleboel verschillende kerken! Je kunt niet zeggen: 'In deze of in deze kerk zitten geen bekeerde mensen.'

Sommige kerken lijken wat het geloof betreft erg op elkaar. Dat zijn geen verkeerde kerken. Die zouden ook eigenlijk weer bij elkaar moeten komen! Ook hieraan kun je zien dat wij mensen het niet meer echt goed kunnen doen. We stellen onze eigen eer boven Gods eer. Er zijn ook kerken, waarin Gods Woord niet meer centraal staat. Dat zijn valse kerken, die in dit artikel 'sekten' genoemd worden.

Er zijn drie dingen, waaraan je kunt zien dat een sekte niet de ware kerk is. Binnen een sekte is één iemand de leider. Niet zoals de dominee die samen met de ouderlingen en diakenen de kerkenraad vormt, maar alleen die ene persoon. Die heeft de leiding, naar zo iemand moet iedereen luisteren. Dat is niet best, want een sekte verzet zich altijd tegen dat wat er in de Bijbel staat. Dat is het tweede waaraan je een sekte kunt herkennen. De leider maakt eigen regels en die moet iedereen opvolgen, waardoor dus alle leden zich verzetten tegen de Bijbel!

Het laatste kenmerk is dat een sekte altijd één stukje uit het geloof pakt en daarop alle aandacht vestigt. Bijvoorbeeld gebedsgenezing. Daar draait hun hele geloof om. Maar de Heere heeft ons Zijn hele Woord gegeven. Daar mag je niet zomaar een klein stukje

Gelukkig zijn er ook kenmerken, waaraan je de ware Kerk kunt herkennen! Als eerste hoor je in de preek dat we de dood in Adam verdiend hebben, maar het leven in Christus kunnen krijgen. Je hoort in de ware kerk preken over het werk van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest! Dat wordt de zuivere prediking genoemd. Daarnaast moet er in de kerk een zuiver gebruik gemaakt worden van de sacramenten. Dat zijn: de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. En er moet kerkelijke tucht zijn. Over die laatste twee kenmerken leer je in de volgende artikelen meer.

**De merktekenen,
om de ware Kerk te kennen...
zo de kerkelijke tucht gebruikt
wordt, om de zonden te straffen.**

Ook ware christenen kun je herkennen. Natuurlijk gaan die op zondag naar de kerk, maar dat doen ook de mensen die zich wel 'christen' noemen, maar toch niet oprecht zijn. Echte christenen herken je aan hun ware, zaligmakende geloof. Daar heb je al iets over geleerd. Ze dragen ook vruchten. Ook daar heb je iets van geleerd.

Ze hebben God en hun naasten lief en proberen zo ver mogelijk van de zonde vandaan te blijven. Hoe dichter ze bij de Heere leven, hoe meer vrucht ze dragen (zie artikel 24). Daarin verschillen ze van naamchristenen, die wel naar de kerk gaan, maar verder doordeweeks hun eigen zin doen en geen vruchten van de Heilige Geest dragen.

Vragen bij artikel 29:

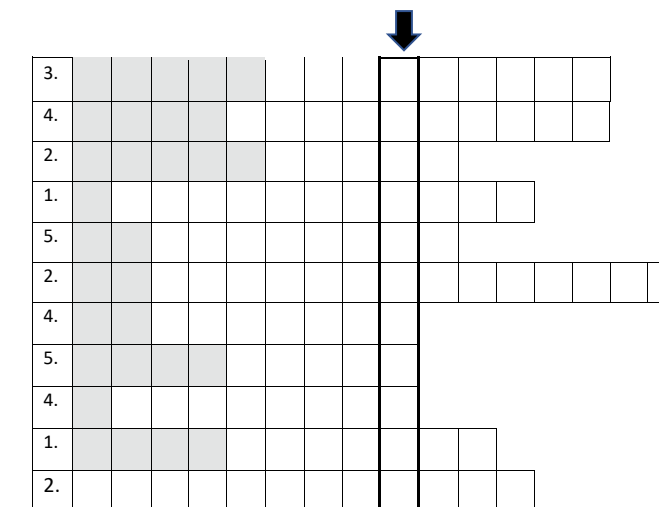
1. *Welke twee kerken waren er in de tijd van Guido de Brès?*
.....
.....
2. *Aan welke drie dingen kun je een sekte herkennen?*
.....
.....
3. *En aan welke drie dingen de ware Kerk?*
.....
.....
.....
4. *Noem vier vruchten waaraan een kind van God te herkennen is.*
.....
.....

Gespreksvragen:

- *Ben jij herkenbaar als christen?*
- *Waarom kunnen mensen die je niet kennen dat zien of merken?*
- *Is het een goed teken als het niet aan je te merken is?*

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Deze horen bij artikel 29. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letter ij komt in één hokje. De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

42. Ik weet uw werken en _____ en _____ (doch gij zijt rijk), en de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar zijn een synagoge des satans. (*Openb.2:9*)
43. En dezen waren edeler dan die te _____ waren, als die het _____ ontvingen met alle _____, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren. (*Hand.17:11*)
44. Verwerp een ketters mens na de eerste en tweede _____. (*Tit.3:10*)
45. Maar zovelen Hem _____ hebben, dien heeft Hij macht gegeven _____ Gods te worden, _____ die in Zijn Naam geloven. (*Joh.1:12*)
46. _____ alle dingen; behoudt het _____. (*1 Thes.5:21*)

Oplossing: _____

Artikel 30: De regering van de kerk

Stel je eens voor dat Nederland geen regering had. Dan waren er geen ministers, geen burgemeesters, geen politiemannen, geen rechters en geen koning. Hoe zou dat zijn? Misschien kun je daar best leuke dingen bij bedenken. Je zou geen belasting hoeven te betalen, nooit meer een bekeuring krijgen en je eigen zin kunnen doen.

Maar is dat wel zo goed om je eigen zin te doen? Want dan kan iedereen zijn eigen gang gaan. Als je iemand met een mes wilt steken, is er niemand die dat tegenhoudt. Als je geen zin hebt om te werken en daarom van anderen gaat stelen wat je nodig hebt, is er geen rechter die je daarvoor straf geeft. Wat zou het een chaos worden in ons land! Een goede regering is nodig, nuttig en naar Gods wil. Hij wil dat we ons laten regeren, dat we de overheid gehoorzaam zijn.

Ook in de kerk wil de Heere dat. Hij gaf Mozes de

leiding over het volk Israël toen ze uit Egypte gingen. Hij zorgde ook voor wijze mannen die Mozes konden helpen. God leert ons in Zijn Woord dat er in de wereld orde en regels moeten zijn.

Er zijn in de kerk mensen die daar werken. Je vindt er bijvoorbeeld de organist en de koster. Die helpen om de kerkdienst ordelijk te laten verlopen. Maar dat zijn geen ambten. Een ambt is een functie die je in de dienst van de Heere uitvoert.

Daarvan zijn er drie: de dominee, de ouderling en de diaken. Die mensen wil de Heere gebruiken in Zijn dienst, al had Hij ook voor engelen kunnen kiezen. Wat een wonder dat zondige mensen met gebreken toch een dienstknecht van God mogen zijn!

In de roomse kerk is de paus de hoogste ambtsdrager. En hoewel mensen vaak denken dat in onze kerken de dominee de belangrijkste man is, is dat toch een verkeerde gedachte. Alle drie de ambten zijn gelijk. Ze zijn natuurlijk niet hetzelfde. Zo mag alleen de dominee zegenen, preken en de sacramenten bedienen. Daarvoor is hij door de Heere Zelf uitgekozen en geroepen. Die taken mogen de ouderlingen en diakenen niet uitvoeren.

Maar de kerkenraad is een vergadering van deze drie ambten. Als er op een kerkenraadsvergadering gestemd wordt, is de stem van de diaken net zoveel waard als de stem van de dominee.

Het werk van de kerkenraad

In de kerk zijn behalve kerkgangers ook ambtsdragers tijdens de diensten aanwezig. Er zijn ouderlingen en diakenen. Samen met een predikant, als die er is, vormen zij de regering van de kerk. Dat heet kerkenraad. De ouderlingen gaan voor in de leesdiensten en geven geestelijke leiding aan de kerk. De diakenen doen hun best om goed voor de armen en behoeftigen in de kerk te zorgen. Predikanten verkondigen het Woord. Samen waken ze voor de zielen van de kerkgangers. Ze gaan bij hen op bezoek en tonen hun hartelijk meeleven. Maar zij heersen niet over hen. Zij hebben een dienende taak in de gemeente. We moeten voor hen bidden en hen liefhebben.

Ambten waren er vroeger ook al. Ze waren er al in het Oude Testament. Je hebt geleerd over het ambt van de priesters. Wie een profeet of koning was, had een ambt. Maar een koning was er niet om de kerk te regeren. In het Nieuwe Testament vind je dat wel. Daar komen we de ambten van apostel en evangelist tegen. Die waren door de Heere aangewezen om Zijn kerk te regeren. Met elk ambt heeft de Heere een speciale bedoeling. Zo moeten de dominees herders zijn die hun kudde de goede weg wijzen. Dat doen ze door zuiver te preken en de sacramenten te bedienen in de gemeente. Ze bezoeken ook de mensen die eenzaam, ziek, in rouw of in zorgen zijn. Ook doet de dominee het openbare gebed voor de hele gemeente. De ouderlingen hebben eigenlijk de taak van opzichter. ‘Opzicht houden’, staat er in het formulier om de ouderlingen te bevestigen. Ze gaan op huisbezoek, nemen de leesdiensten waar als er geen dominee is en doen vaak de catechisatielessen. Ze helpen de dominee en geven hem adviezen.

“
...namelijk dat er dienaars of
herders moet zijn, om Gods Woord
te prediken en de sacramenten te
bedienen...
”

De diakenen zorgen voor de gemeente in een ander opzicht. Zij zorgen ervoor dat de arme mensen uit de gemeente, maar ook wereldwijd, een deel krijgen

van het opgehaalde collectegeld. Ze zamelen dat in, bewaren het en delen het uit. Dat is een verantwoordelijk en moeilijk werk. Wat is het goed dat de kerkenraad uit deze drie ambten bestaat. Zo kunnen alle ambtsdragers elkaar helpen en steunen in het werk, waarvoor de Heere hen heeft geroepen.

Vragen bij artikel 30:

- 1. *De Heere liet Zijn volk in het Oude Testament ook een tijdlang door een aantal mannen en één vrouw regeren. Ze waren geen koning, maar wel door God aangewezen. Hoe werden zij genoemd? Denk bijvoorbeeld aan Simson.*
.....
.....
- 2. *Welke ambten waren er in het Nieuwe Testament?*
.....
.....
- 3. *Welke drie ambten zijn er nu in de kerk?*
.....
.....
- 4. *Wat zijn de taken van de dominee?*
.....
.....

Gespreksvragen:

- *Wat zou er bij jullie thuis allemaal veranderen als er geen regels waren?*
- *Zou dat goed zijn of juist niet?*

ARTIKEL 30 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. Alle woorden kun je vinden in NGB artikel 30.

D	O	P	Z	I	E	N	E	R	S	V	P	O	O	L	W	S
A	I	N	D	S	R	E	D	E	R	T	R	E	V	O	A	R
R	A	A	D	D	E	R	K	E	R	K	E	R	E	C	R	A
N	W	E	K	G	S	R	E	D	R	E	H	E	R	R	E	A
E	O	D	R	E	E	L	E	G	O	D	R	A	M	E	K	N
P	O	O	I	L	N	N	N	E	T	B	M	A	O	G	E	E
L	R	N	I	G	N	E	K	I	D	E	R	P	O	E	R	I
O	D	G	K	E	R	K	N	D	N	E	E	R	T	L	K	D
H	I	K	A	R	M	E	N	T	E	Z	L	E	D	D	I	M
E	I	T	I	L	O	P	E	K	I	J	L	E	T	S	E	E
G	F	E	I	R	B	N	R	W	A	R	E	L	E	E	R	K

- Ambten
- Armen
- Brief
- Diakenen
- Dienaars
- Geestelijke politie
- Geholpen
- Geleerd
- God
- Herders
- Kerk
- Loop
- Middel
- Node
- Opzieners
- Overtreders
- Prediken
- Raad der kerk
- Regel
- Religie
- Sacramenten
- Toom
- Ware kerk
- Ware leer
- Wijze
- Woord

Oplossing:_____

Artikel 31: De roeping van dominees, ouderlingen en diakenen

Weet jij al wat je wilt worden als je volwassen bent? Misschien zijn er verschillende beroepen die je leuk lijken. Als je van de middelbare school afgaat, moet je goed nadenken en met je ouders of docenten bespreken wat voor beroep je wilt gaan doen.

Weet je hoe dat gaat bij een dominee? Die kiest de Heere uit. Hij roept mannen om dominee te gaan worden. Die mannen hebben meestal al een ander beroep. Ze kunnen bijvoorbeeld dokter, tuinder, advocaat of heftruckchauffeur zijn. En dan roept de Heere hen om dominee te worden. Soms kan zo'n man het niet geloven. Hij vindt dat hij daar niet geschikt voor is.

Dat is niets nieuws; daar klaagde Mozes ook al over. Hij zei: 'Ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong.'

Elisa tot profeet geroepen

Als Elia aan het eind van zijn loopbaan als profeet gekomen is, zoekt hij een opvolger. Daar ziet hij iemand achter de ploeg lopen. Het is Elisa. Hij is een boerenzoon en zal zijn vader opvolgen als landbouwer. Maar de Heere zegt tegen Elia dat hij Elisa moet aanwijzen als zijn opvolger. Elisa zal geen boer worden, maar profeet! Elia loopt naar hem toe en geeft hem als teken zijn profetenmantel van kamelenhaar.

Elisa luistert gelijk. Hij slacht een paar ossen van de twaalf die zijn vader heeft en volgt de profeet Elia op zijn verdere levensweg. Wanneer deze met vurige paarden en in een vurige wagen opgenomen wordt naar de hemel, valt de mantel van Elia op de grond en draagt Elisa deze voortaan als bewijs van opvolging.

Hij bedoelde: 'Ik kan niet goed praten. En dat heb ik nodig om profeet te zijn.' Toch kiest de Heere nooit verkeerd! Hij leert Zijn knechten Zelf wat ze daarvoor nodig hebben. Welk beroep ze ook uitoefenen moeten.

De Heere riep Levi uit het tolhuis, Petrus vanachter de visnetten en Elisa vanachter de ploeg. Maar dan? Hoe word je dominee? In sommige kerkverbanden kun je gewoon theologie gaan studeren. Er zijn ook kerkverbanden waar dat anders gaat. Daar moet je naar een vergadering komen om te vertellen over je bekering en je roeping tot predikant. De vergadering, die 'het curatorium' heet, besluit dan of je wel of niet wordt aangenomen voor de studie.

Maar in alle gevallen moeten dominees veel leren. Na het eerste jaar van hun studie mogen ze als student gaan preken in de gemeenten. Dan kunnen de mensen in de kerk en de kerkenraden horen hoe ze preken. De studenten krijgen dan een drukke tijd. Vaak hebben ze een gezin waar ze de hele zondag niet bij kunnen zijn. Als ze klaar zijn met hun studie mogen alle gemeenten die geen dominee hebben de student een brief sturen, waarin ze vragen of hij naar hun gemeente wil komen. Dat noem je 'beroepen'.

Soms krijgt een student wel dertig beroepingsbrieven. Welk beroep moet hij dan aannemen? Dat vraagt hij aan de Heere. God Die hem riep om dominee te worden, zal hem ook de weg naar een juiste gemeente aanwijzen.

Als de student weet waar de Heere hem wil hebben, wordt hij in die gemeente dominee. Dat heet 'bevestigd worden'. Dat is een bijzondere plechtigheid, waarin de student moet beloven dat hij het Woord van God op de juiste manier zal preken aan zijn nieuwe gemeente. Hij zal zijn als een herder die op zijn schapen past.

Bij ouderlingen en diakenen gaat het anders. De kerkenraad van een gemeente praat met elkaar over mannen uit de kerk die geschikt zouden kunnen zijn als diaken of ouderling. Deze mensen worden voorgesteld op een vergadering waar alle mannelijke gemeenteleden aanwezig zijn. Alle mannen gaan dan kiezen uit de kandidaten die zijn voorgesteld. Wie de meeste stemmen krijgt, wordt gekozen. Op die manier wordt zo'n kandidaat geroepen tot een ambt.

Maar als het goed is, voelt een kandidaat ook vanbinnen een roeping dat hij diaken of ouderling moet worden. Als hij dat vanbinnen niet voelt, kan hij het ambt niet aannemen. Als hij het mag aannemen, wordt hij door de dominee bevestigd.

Ouderlingen en diakenen worden bevestigd voor vier jaar. Daarna wordt er opnieuw gekozen. Dat is bij dominees niet zo. Als je dominee bent, dan blijf je dat je hele leven.

Het kan ook gebeuren dat een andere gemeente vraagt of jullie dominee naar hun gemeente overkomt. Die gemeente beroept dan de dominee. Als de Heere zegt dat de dominee moet gaan, verhuist hij naar die andere gemeente.

Zo werkte de Heere ook in de Bijbel. Paulus moest

verre zendingsreizen maken, tot in Rome toe. Filippus moest naar een eenzame weg gaan om de Moorman te onderwijzen. En Abraham moest naar een land reizen dat de Heere hem zou wijzen. Als de Heere de weg wijst, moeten Zijn knechten altijd volgen!

Vragen bij artikel 31:

1. Waar klaagde Mozes over toen de Heere hem riep? Wat zei de Heere toen?

.....

2. Leg uit wat het betekent als een dominee 'beroepen' wordt.

.....

.....

3. *Hoelang duurt een ambtstermijn van diakenen en ouderlingen meestal?*

.....

.....

4. *Waar was de discipel Nathanaël toen hij door de Heere werd geroepen? (Staat niet in de tekst)*

.....

.....

Gespreksvraag:

- Als mannen gaan studeren voor dominee kunnen ze het werk dat ze deden niet meer blijven doen. Hoe komen ze dan aan geld?

ARTIKEL 31 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 31 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit drie woorden.

1.	*				P				
2.			D		*				
3.		U		*				I	
4.					N		*		
5.	T				*		C		
6.	*		C						
7.		*				Z			
8.	*		E						
9.		E	*	U					
10.				*				G	
11.	O				*				
12.	*	I			A				

Oplossing: _____

Artikel 32: De handhaving van de kerkelijke tucht

Als de leerlingen goed luisteren wanneer de meester of juf iets vertelt en ze gehoorzaam hun werk doen, dan zeggen we dat zo'n meester of juf goed orde kan houden. Als soldaten perfect in de maat marcheren en alle orders opvolgen van hun meerdere, al is het midden in de nacht in de stromende regen, dan komt dat omdat hun discipline is aangeleerd. Orde en discipline zijn dus woorden die ongeveer hetzelfde betekenen. Dan kun je je aan regels houden en die opvolgen.

Maar wat als je nu niet aan die regels houdt? Dan moet daarover gepraat worden. Als dat in de klas gebeurt, krijg je straf. Je moet op de gang staan of

nablijven. Dat doet de meester of juf om je discipline bij te brengen, zodat je de volgende keer wel luistert.

Ook in de kerk zijn regels. Die zijn nodig, want anders is er geen orde in de kerk. En juist daar is dat belangrijk. Het is Gods huis; daar hoort orde en eerbied te zijn. Stel je voor dat iedereen in de kerk heen en weer zou lopen, een boterham zit te eten of hardop zit te praten. Wat zou het dan een chaos in de kerk zijn! Maar nog veel erger is het als de regels van de Heere niet opgevolgd worden. Als een gemeentelid openlijk steelt, vloekt of andere zonden doet. Dan moet er ook gestraft worden. Wie doet dat? Daar moet de kerkenraad op letten. De dominee, de ouderlingen en de diakenen vormen samen de kerkenraad. Als er geen dominee is, zijn de ouderlingen en de diakenen met elkaar de kerkenraad. Als ze horen dat een gemeentelid zondigt, moeten ze daarmee gaan praten. Ze gaan die man of vrouw ernstig en liefdevol waarschuwen. Dat doen ze niet in de eerste plaats uit zichzelf, dat doen ze als herders van de gemeente. Zij moeten ervoor waken dat er geen zonde in Gods huis komt.

Maar, zul je zeggen, ieder mens zondigt toch? Ja, helaas is dat maar al te waar. Maar er is wel verschil tussen zonden die je denkt en waar niemand iets van weet en zonden die je in het openbaar doet, zodat iedereen dat zien kan. Dan geef je een slecht voorbeeld. Wat gebeurt

Discipline bij de krijgsmacht

Soldaten moeten leren om goed naar hun commandant te luisteren. Ze hebben een heel verantwoordelijk beroep. Als ze moeten vechten gaat het over leven en dood. Dan komt het aan op uiterste gehoorzaamheid. Om dat te bereiken, zijn er regels, orde en discipline nodig. Dat noemen we tucht.

Ook in de kerk is tucht nodig als iemand zich in leer en leven verkeerd gedraagt. Dat moet wel in liefde en met voorzichtigheid gebeuren. Als je iemand ziet zondigen, moet je hem persoonlijk waarschuwen. Luistert hij niet naar die waarschuwingen, dan moet je een of twee mensen meenemen en hem opnieuw op zijn verkeerde levenswijze wijzen. Helpt dat nog niet, dan moet je het aan de kerkenraad gaan vertellen. Ook die moeten dan met die man of vrouw gaan praten. Pas als iemand volhardt in ongehoorzaamheid moet je het aan de gemeente gaan vertellen. In het uiterste geval wordt deze persoon uit de gemeente uitgeschreven. Dat noemen we de ban.

het vaak dat mensen die niet in God geloven, zeggen: ‘Kijk daar heb je weer zo iemand. Op zondag gaat hij of zij naar de kerk, maar doordeweeks gedraagt hij of zij zich schandalig!’ Dan wordt er met de naam van de Heere en met Zijn dienst gespot! Daarom is de tucht er. Die is nuttig. Zoals straffen nuttig en goed zijn voor een kind om te leren zich aan de regels te houden, zoals een boete nuttig is om mensen te dwingen zich aan de snelheid te houden, zo is de tucht nuttig om de gemeente dichtbij de Heere en Zijn Wet te houden, voor hun eigen bestwil.

“
**Intussen geloven wij,
hoewel het nuttig en goed is,
dat die regeerders der Kerk zijn...**
”

Wanneer iemand meerdere keren gewaarschuwd is en leeft in de zonde, kan het zover komen dat zo’n man of vrouw niet meer in de kerk mag komen. Dat is heel verdrietig. Maar het is wel naar Gods wil! Want anders zou iemand die in zonden leeft aan het Heilig Avondmaal kunnen gaan of aan zijn kind de Heilige Doop kunnen laten bedienen. Dan wordt het heilige van God onheilig gemaakt en daar waakt de Heere voor. Gelukkig kan en mag een afgedwaalde zondaar altijd terugkomen. Dan moet er schuldbelijdenis worden gedaan en daarna houdt de tucht op. Wat is de Heere

goed. Bij Hem mag je altijd terugkomen! Wie zijn zonden belijdt en niet meer doet, die zal barmhartigheid krijgen!

Vragen bij artikel 32:

- 1. *Geef eens een voorbeeld van wanorde in je klas.*
.....
.....
- 2. *Soms krijg je straf van je ouders. Waarom is dat goed?*
.....
.....
- 3. *Zoek in het Bijbelgedeelte bij dit stukje op hoe vaak je je naasten verkeerde dingen moet vergeven.*
.....
.....
- 4. *Waarom is de tucht nodig?*
.....
.....

Gespreksvraag:

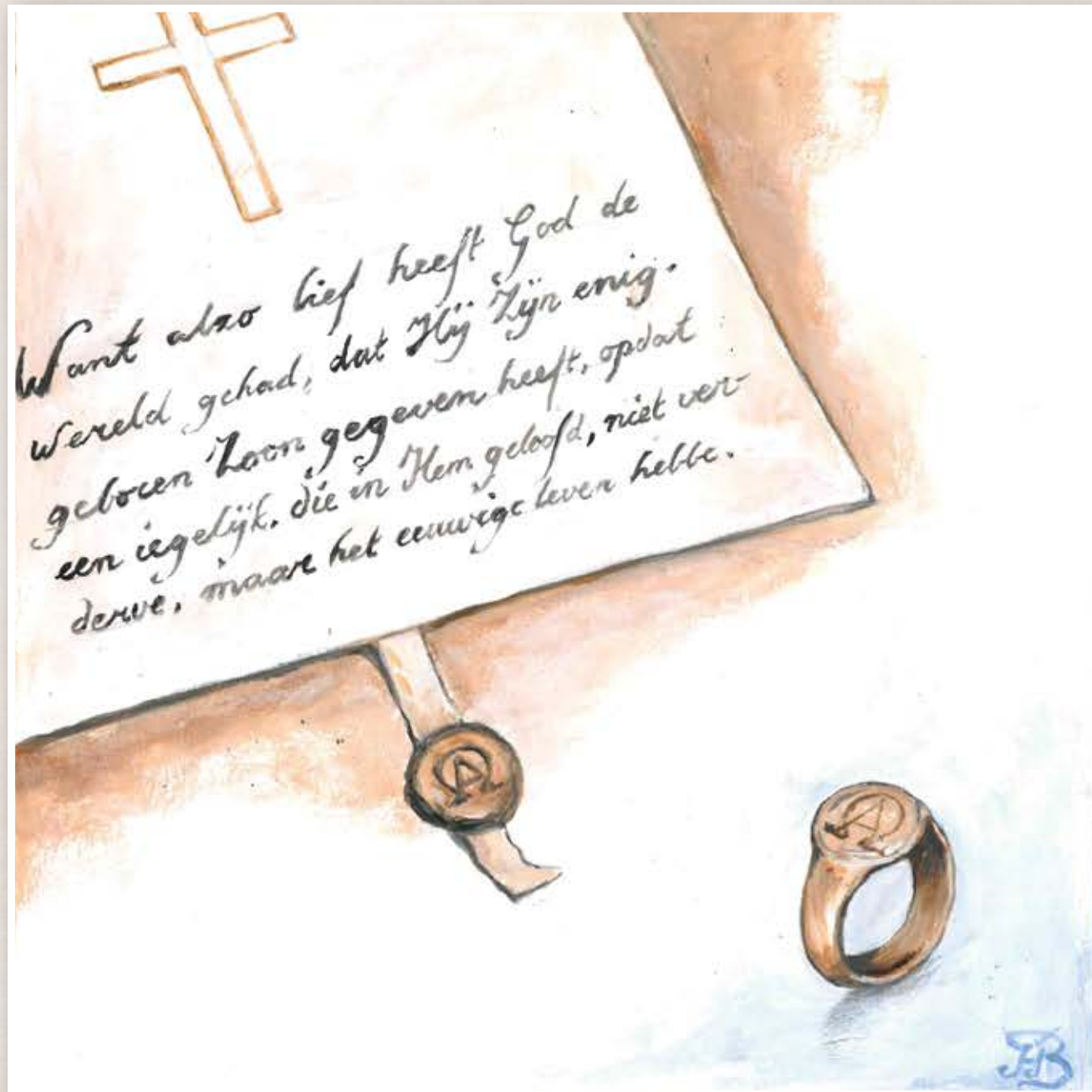
- *De kerkenraad moet mensen waarschuwen als ze zondigen. Wat moet je doen als je iemand iets verkeerd ziet doen?*

ARTIKEL 32 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 31 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit drie woorden.

1.	*					P						
2				D		*						
3.			U		*					I		
4.						N		*				
5.	T					*			C			
6.	*			C								
7.		*						Z				
8.	*			E								
9.			E	*	U							
10.					*					G		
11.	O					*						
12	*	I				A						

Oplossing: _____

Artikel 33: De sacramenten

Wanneer krijg jij een beloning? Misschien bij een speciale gelegenheid zoals bij een goed rapport. Of als je iets liefs hebt gedaan en je vader of moeder zegt: 'Je hebt vandaag zo goed geholpen; je mag lang opblijven.' Op school krijg je een krul, een sticker of een kaart als je netjes hebt gewerkt of goed je best deed. Maar je krijgt meestal niets leuks als je verkeerde dingen hebt gedaan. Je zou daar vreemd van opkijken! Om iets moois te krijgen, terwijl je straf verdiend hebt. Weet je nog dat we dit in een ander hoofdstuk al eerder uitgelegd hebben? 'Genade' heet dat. Het betekent dat God goed is voor mensen die nog dagelijks tegen Hem zondigen. In dit artikel komt dat heel duidelijk naar voren.

Er staat dat de goede God ons de sacramenten heeft gegeven. Hebben we soms toch iets goeds gedaan? Nee, de sacramenten zijn niet gegeven omdat we

vroom, goed of sterk zijn. Maar omdat we grof en zwak zijn. Grof betekent hier dat we steeds maar niet willen luisteren, omdat we onwetend en ongevoelig zijn voor de woorden van de Heere. Zwak wil zeggen: telkens zondigen, de Heere verdriet aandoen, omdat we steeds onze eigen gang willen gaan en eigenwijs zijn.

De Heere gaf ons sacramenten. Ze zijn een gift van God. 'De Bijbel zou voldoende moeten zijn,' zo zegt Guido de Brès. Daar staat alles in wat nodig is om de Heere te dienen. Maar de mensen weten niet wat God wil. Ze leggen het Woord van God soms heel verkeerd uit en geven hun eigen betekenis eraan. Daarom laat de Heere Zijn Woord niet alleen horen, maar ook zien.

De Bijbel is er altijd. Die hebben jullie thuis vast ook, misschien wel meer dan één. Sacramenten zijn er niet altijd. Die zie je alleen in de kerk en slechts af en toe.

Wat zijn sacramenten eigenlijk? Dat zijn zichtbare *waartekenen en zegelen*. Stel dat iemand aan je vraagt hoe hij naar de winkel moet lopen. Dan pak je een papiertje en teken je de route om daar te komen. Zo kan de ander beter begrijpen wat je bedoelt. Hij kan het zien. Als de meester of de juf iets uitlegt, doen ze dat op het bord. Ze maken er een tekening van en leggen het goed uit. Als je iets ziet, snap je het beter.

Zo kun je de sacramenten ook zien. Een zegel werd vroeger gebruikt door ridders, koningen en andere belangrijke mensen. Als ze een brief hadden geschreven,

De verzegelde belofte

De sacramenten die wij kennen zijn de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Die worden wel als een zegel gezien van wat God in het verbond belooft.

Als er een kind gedoopt wordt, wordt die in Christus geheiligd. Het kind hoort dan niet meer bij de wereld, maar bij de zichtbare kerk van God. Wie aan het Heilig Avondmaal mogen deelnemen worden verzekerd in hun geloof. Daar zien ze dat Christus Zijn lichaam voor hen overgaf om verbroken te worden. Dat wordt voorgesteld in het breken van het brood. En de wijn laat zien dat Hij Zijn bloed liet vergieten om hun zonden te vergeven. Zo worden Gods kinderen door de sacramenten versterkt in hun geloof.

drukten ze met hun zegelring hun familiewapen, gedoopt in warme was, af onderaan de brief als bewijs dat de brief echt van hen was. We gebruiken daar nu onze handtekening voor. ‘Dit is echt, dit is waardevol,’ zeg je met je handtekening. Zo zegt de Heere door de sacramenten dat Zijn Woord betrouwbaar is en dat Hij door de sacramenten dat beter wil laten zien.

“
Want het zijn zichtbare waartekenen
en zegelenvan een inwendige en
onzienlijke zaak...
”

Als de meester een som uitlegt op het bord en hij tekent erbij, is dat alleen nuttig als er kinderen opletten. Als die er niet zijn, leren ze niets. Alle gemeenteleden, maar vooral ook Gods kinderen, moeten er zijn als de sacramenten bediend worden. Daar wil de Heere hun onderwijs uit geven, net zoals een meester dat geeft aan zijn klas. De sacramenten zijn niet anders dan de Bijbel; ze wijzen er als het ware naartoe. Daarin staat ook informatie over de twee sacramenten, waar we in de volgende artikelen dieper op ingaan.

Vragen bij artikel 33:

1. *Waarom hebben we de sacramenten van God gekregen?*
.....
.....
.....
2. *Wat betekent ‘grof’ en wat ‘zwak’?*
.....
.....
.....
3. *Bedenk voor jezelf of je meester of juf weleens iets uittekent op het bord. Helpt dat je?*
.....
.....
.....
4. *Waarvoor werd een zegel vroeger gebruikt?*
.....
.....
.....

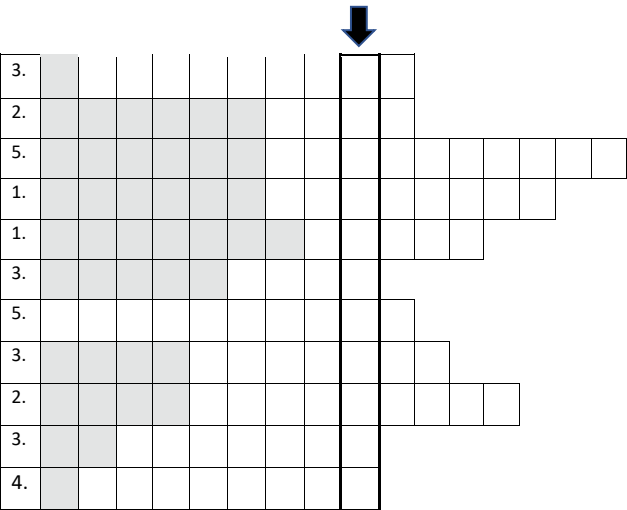
Gespreksvragen:

- *De roomse kerk heeft zeven sacramenten. Zoek op of vraag na welke dat zijn.*
- *Zijn die allemaal door God ingesteld denk je?*

ARTIKEL 33 - PUZZEL

Los de puzzel op. De antwoorden kun je vinden in de aangegeven Bijbelteksten tussen de haakjes. Deze horen bij artikel 33. Als je alle vragen hebt beantwoord, zet je de antwoorden in de hokjes. Voor de hokjes staat aangegeven uit welke vraag je het antwoord moet invullen. Sommige vragen hebben meer antwoorden, dus kijk goed welk woord je waar invult. De letter ij komt in één hokje. De letters onder de zwarte pijl vormen het laatste antwoord.

47. Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des _____ tussen Mij en tussen de _____. *(Gen.1:19)*
48. Onderhoudt dan deze _____, tot een _____ voor u en uw kinderen tot in eeuwigheid. *(Ex.12:24)*
49. Gaat dan henen en _____ alle volken, dezelve _____ in den _____ des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; _____ hen onderhoudende alles wat Ik u geboden heb. *(Matt.28:19)*
50. Opdat Hij haar _____ zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord. *(Ef.5:26)*
51. Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen _____ zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt. Maar de mens beproeve _____ en ete alzo van het brood en drinke van den drinkbeker. *(1 Kor 11:26 en 28)*

Oplossing: _____

Artikel 34: De Heilige Doop

De Heilige Doop is één van de twee door God ingestelde sacramenten. In het Oude Testament was de doop er nog niet. Toch wilde de Heere ook toen dat de kinderen die geboren waren en bij Zijn verbond hoorden, apart werden gezet. Dat gebeurde door de besnijdenis.

Alleen kleine jongetjes werden besneden, acht dagen nadat ze geboren waren. Zo is het hele Oude Testament opgesteld: als er rijen namen staan, zijn dat steeds mannennamen. Dat betekent niet dat de meisjes en de vrouwen minder belangrijk zijn. De Heere had Adam eerst gemaakt. Hij was het hoofd van zijn vrouw. Als de Heere alleen Adam noemde, werd daar ook Eva als vrouw en moeder mee bedoeld. Zij was in Adam begrepen.

De besnijdenis was pijnlijk en het jongetje bloedde dan.

De betekenis van de doop

Dopen betekent letterlijk 'onderdompelen'. In de Bijbel werden mensen ondergedompeld in het water om al hun zonden weg te spoelen en zo lichaam en geest te reinigen. De gedoopte werd daarna officieel een christen. Heel bekend is de doop van Johannes de Doper die leefde in de tijd van Jezus. Het water wast de zonden natuurlijk niet echt af, maar het is wel een beeld van het bloed van de Heere Jezus.

Omdat de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is, worden de kinderen al jong gedoopt. De doopouders leggen de doopbelofte af. Ze beloven om hun kind zelf in de leer van God op te voeden en (te laten) opvoeden in de christelijke leer. Vandaar dat ze je het liefst naar een school sturen waar gebeden wordt en waar je dagelijks uit de Bijbel hoort vertellen.

Dat hoorde zo in het Oude Testament. Toen werden er dagelijks veel offers gebracht. Elke dag stroomde het dierenbloed. Dat wees allemaal heen naar het offer dat de Heere Jezus zou brengen.

Niet alleen de zoontjes van het volk Israël werden besneden, ook die van de slaven van het volk. Zij hoorden er ook bij. Op de plek waar ze hun werk deden, hoorden zij ook over God en Zijn verbond, waardoor ze bekeerd konden worden.

Na het sterven van de Heere Jezus aan het kruis is er geen bloed meer nodig. Het Offer is gebracht. De doop komt dan in de plaats van de besnijdenis. De Heilige Doop geldt voor alle kinderen die binnen de kerk geboren worden. Ze worden in het doopformulier 'erfgenamen van Gods verbond en Zijn beloften' genoemd. De meisjes worden ook gedoopt.

En wanneer een gezin een kindje adopteert of een pleegkind bij hen komt wonen, komt dat ook binnen de kerk en mag het daarom gedoopt worden. De Heere wil door de Heilige Doop iets laten zien. Zoals je water gebruikt om je te wassen als je vuil bent, zo wijst het water dat de dominee gebruikt bij de doop op het afwassen van de zonden. Dat gebeurt natuurlijk niet door dat gewone water. God alleen kan onze zonden wegwassen! Maar het water wijst er wel op. Omdat de Heere Jezus het Offer bracht, kunnen onze zonden vergeven worden.

Kinderen worden gedoopt in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. De Drie-enige God. Daar heb je al veel over geleerd in eerdere artikelen. Ook hier heeft dat een belangrijke betekenis. God de Vader sluit door de doop een verbond met ons. Door de Zoon kunnen we van al onze zonden gewassen worden en de Heilige Geest wil in ons wonen en werken.

Wat wil het nu eigenlijk zeggen dat je gedoopt bent? Ben je dan anders, ben je dan beter dan mensen die niet gedoopt zijn? Nee, zo is het niet. Maar de doop zet je apart. Je bent geen kind van de wereld, je bent daarvan afgezonderd. Apart gezet op een plek, waar God belooft te willen wonen. Je bent door je doop geheiligd, al heb je daarmee geen recht op Gods genade! Niet iedereen die gedoopt is, wordt immers een kind van God. En andersom kun je tot God bekeerd worden ook al ben je niet gedoopt.

“
Hierom verwerpen wij de dwaling der wederdopers, die niet tevreden zijn met een enig doopsel, dat zij eens ontvangen hebben...
”

De doop is ook voor Gods kinderen een belangrijk sacrament. Als ze het water van de doop zien, dan worden ze eraan herinnerd dat Jezus voor hun zonden stierf. Hun zonden zijn afgewassen door het bloed van Jezus Christus. Daar wijst het water van de Doop op.

Het geloof van Gods kinderen wordt er sterker door. De Heilige Doop wordt niet voor niets bediend als de hele gemeente erbij is. Want iedereen die het ziet, heeft elke dag de afwassing van de zonden nodig! Dan ben je rein. Niet uit jezelf, maar door het offer van Christus.

Vragen bij artikel 34:

- 1. Welke kinderen werden er besneden in het Oude Testament?
.....
.....
- 2. Waarom is de besnijdenis nu niet meer nodig?
.....
.....
- 3. Waar wijst het water van de Heilige Doop op?
.....
.....
- 4. Waarom is de Heilige Doop belangrijk voor Gods kinderen?
.....
.....

Gespreksvragen:

- Lees de vragen bij het formulier om de Heilige Doop te bedienen.
- Wat beloven ouders bij de doop?
 - Hoe kun je dat in het gezin merken?

ARTIKEL 34 - PUZZEL

Zoek de woorden in de woordzoeker op en streep ze weg. Als je de letters die overblijven achter elkaar zet, lees je de oplossing. Alle woorden kun je vinden in de NGB artikel 34.

H	E	I	L	I	G	E	N	G	E	E	S	T	E	S	V	A
N	E	T	F	O	L	E	B	S	A	C	R	A	M	E	N	T
G	N	I	N	E	O	Z	R	E	V	D	W	A	L	I	N	G
D	N	D	L	E	A	R	S	I	W	E	T	G	E	W	N	E
I	M	N	K	I	N	D	E	R	K	E	N	S	D	A	E	T
E	E	U	W	I	G	H	E	I	D	I	H	E	E	S	V	U
H	R	E	D	A	N	E	G	I	N	M	A	L	O	S	E	I
G	K	L	I	J	D	E	N	N	E	G	I	V	O	L	E	G
I	T	W	A	T	E	R	O	D	E	Z	E	E	B	N	R	E
L	E	B	L	O	E	D	S	T	O	R	T	I	N	G	E	N
I	K	L	I	G	L	E	N	D	O	O	R	E	D	A	V	I
U	E	T	P	O	O	D	E	G	O	P	P	Z	O	O	N	S
V	N	E	V	R	E	T	S	R	E	T	A	W	N	I	E	R

- Beloften
- Bloed
- Bloedstoringen
- Dwaling
- Eeuwigheid
- Gedoopt
- Gelovigen
- Genade
- Getuigenis
- Heiligen Doop
- Heiligen Geestes
- Israël
- Kinderkens
- Lam
- Lijden
- Merktken
- Rein water
- Rode zee
- Sacrament
- Sterven
- Vader
- Vergeven
- Verzoening
- Voldoening
- Vuiligheid
- Wassen
- Water
- Wet
- Zoon

Oplossing:_____

Artikel 35: Het Heilig Avondmaal

‘Doe dat tot Mijn gedachtenis.’ Dat zei Jezus tegen Zijn discipelen tijdens de Paasmaaltijd. Wij zouden zeggen: ‘Dit moeten jullie blijven doen, zodat jullie steeds aan Mij zullen denken.’ En dat is precies wat de Heere Jezus ermee bedoelt.

Elk jaar vierden de Joden het Pascha. Ze aten dan samen en dachten terug aan de nacht toen de Heere hen verlostte uit Egypte. Er moest een lammetje geslacht worden voor die maaltijd. Dat lammetje mocht niet kreupel of blind zijn. Er mocht geen schurftig plekje aanzitten. Het moest een volkomen lam zijn. Dat was het gebod van de Heere.

Dat lam wees heen naar de Heere Jezus, Die Zelf als Lam Gods zou sterven voor de zonden van Zijn kinderen. Toen de Heere Jezus gestorven was, veranderde de betekenis van het Pascha. Het werd toen een gedenkmaaltijd. Zodat Zijn kinderen nooit zouden vergeten wat Hij voor hen gedaan heeft! De Heere stelde het Heilig Avondmaal als tweede sacrament in.

Gods liefde in het Heilig Avondmaal

De mensen die aan het Avondmaal deelnemen, belijden daarmee voor God en Zijn gemeente hun geloof in de Heere Jezus Christus. Ze doen dat samen met andere gelovigen uit de gemeente. Ze horen bij God en bij elkaar en vieren de vergeving van hun zonden.

Het brood wijst op het lichaam van Jezus en de wijn op Zijn bloed. Door het Avondmaal worden ze sterker om te kunnen strijden tegen de duivel en de zonde. Ook worden ze getroost.

Het Heilig Avondmaal wordt regelmatig bediend in de kerk. Meestal is dat 3 of 4 keer per jaar. Dan staat er een grote tafel voorin de kerk, met een helderwit kleed erover. Er staat een drinkbeker met wijn en er liggen strookjes brood op een schaal. Rondom de tafel staan stoelen.

Mag iedereen daar zomaar gaan zitten? Nee, daar heb je een recht voor nodig. Een kerkelijk recht, wat betekent dat je een belijdend lid van de kerk bent. En dat je van onbesproken gedrag bent en niet onder de tucht staat. (Je hebt geleerd, wat het betekent als je onder de tucht staat).

Kinderen mogen er niet komen. Dat wil niet zeggen dat zij niet bekeerd kunnen zijn. Maar de Heere wil dat zij eerst onderwijs krijgen in Zijn Woord en Zijn wetten leren kennen. Dat onderwijs krijg je in de kerk en op de catechisatie. Daarom kun je pas als belijdend lid deelnemen aan het Heilig Avondmaal. Maar je hebt ook een Goddelijk recht nodig. Dat wil zeggen dat je wedergeboren moet zijn. *Wedergeboren en in Zijn huisgezin, hetwelk is Zijn Kerk, ingelijfd*, zo zegt Guido de Brès het in dit artikel.

Maar als je nu twijfelt of dat, wat er in je leven gebeurt, wel het werk van de Heere is? Daarom zegt de Heere dat iedereen zich goed moet onderzoeken voordat hij of zij aan het Avondmaal gaat. Je moet je hart onderzoeken op drie dingen: Of je een walging over

jezelf hebt vanwege je zonden. Of je oprecht mag geloven en vertrouwen dat de zonden je om Christus' wil vergeven zijn en ten derde dat de zonden die nog in je overgebleven zijn door Zijn bloed zijn bedekt. Dat zijn indrukwekkende punten!

Daarom krijgen alle gemeenteleden een hele week om daarover na te denken. Dat noem je een week van voorbereiding op het Heilig Avondmaal. Elk lid van de gemeente moet zichzelf onderzoeken of hij of zij aan het Avondmaal kan deelnemen. Als dat niet zo is, is dat een vreselijke conclusie. Dan moeten zij zich haasten om tot God bekeerd te worden!

Maar je begrijpt dat dit onderzoek Gods kinderen ook strijd kost. Zijn ze wel echt een kind van Hem? Zijn alle mensen die aan het Avondmaal deelnemen, bekeerd? 'Nee,' zegt het artikel. Er zijn er ook die Christus niet echt kennen. Zij hebben zichzelf niet onderzocht op de drie genoemde punten. Dan is het een grote zonde om eraan deel te nemen!

Maar voor Gods kinderen is het Avondmaal zo leerzaam en nodig. Ze zien het gebroken brood en ze denken aan het lichaam van Christus, dat voor hen aan het kruis gebroken werd. Ze drinken de wijn en denken aan Zijn vergoten bloed. Zo zeker als ze dat brood eten en van die wijn drinken, geloven ze dat hun zonden door Zijn dood vergeven zijn.

Er ligt nog een les in: Zoals je eet en drinkt om sterk en gezond te blijven, zo is het gebruik van het Heilig Avondmaal nodig om het geloof sterk te maken. Nee, je hoeft in jezelf niet heilig en zonder zonden te zijn om

aan het Avondmaal te mogen komen. Het is nodig dat je geheiligd bent in Hem, Die Zijn bloed liet vloeien voor zondaren.

Vragen bij artikel 35:

1.

Waar is het Heilig Avondmaal voor in de plaats gekomen?

.....

.....
2.

Mogen kinderen aan het Avondmaal komen? Waarom wel of niet?

.....

.....
3.

Welke drie punten moet je in je hart onderzoeken voorafgaand aan het Heilig Avondmaal?

.....

.....
4.

Waar wijzen het brood en de wijn in het Heilig Avondmaal op?

.....

.....

Gespreksvragen:

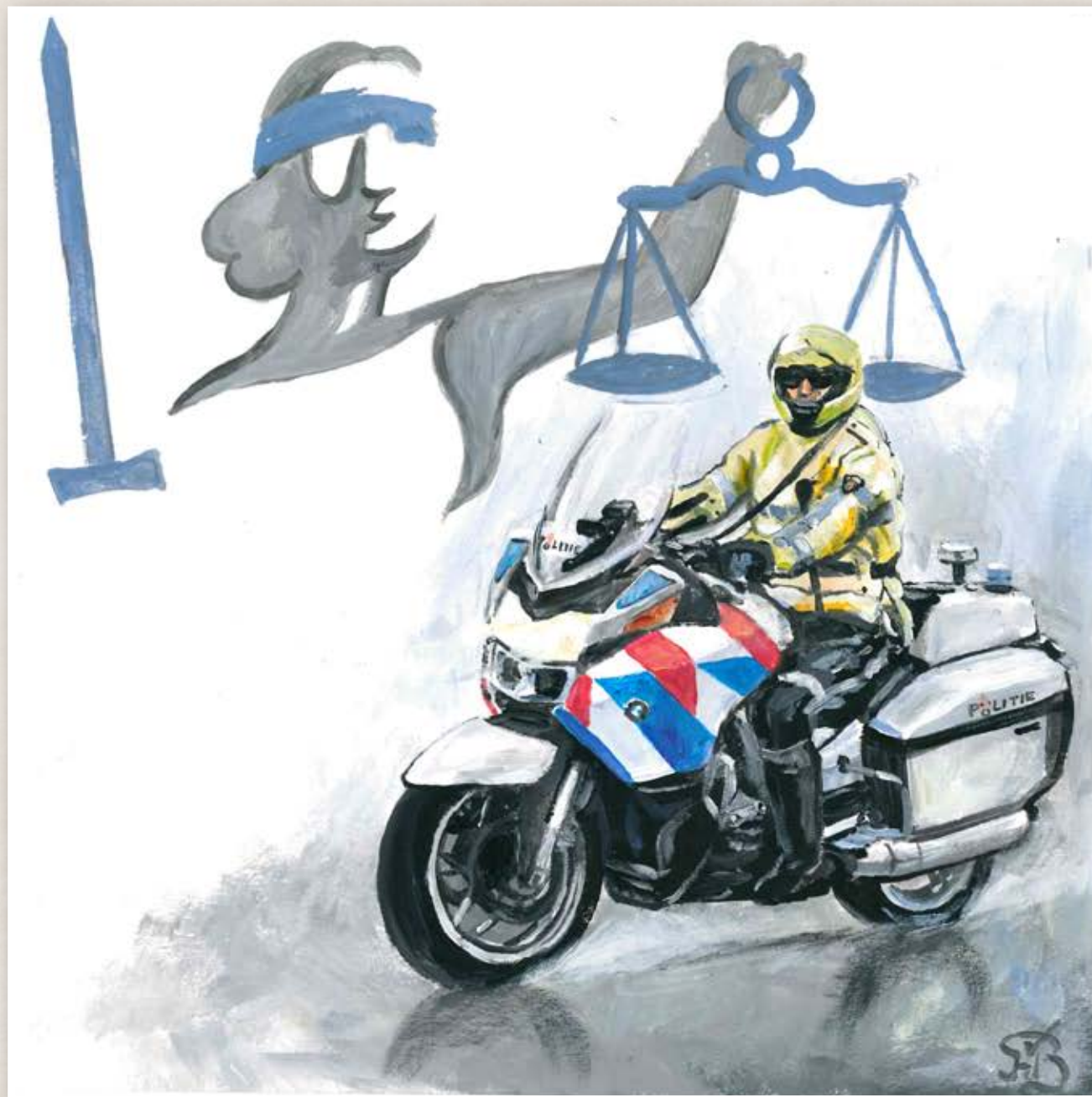
- Is een walging over jezelf hebben anders dan spijt hebben?
- Wat is het verschil?
- Zou spijt genoeg zijn?

ARTIKEL 35 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 35 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit drie woorden.

1.		*					M				S	
2			C		*				*	E		
3.	*	N	*				S					
4.				G			*				D	
5.							*	IJ		L		V
6.		E					*					
7.	O			*					G			*
8.			*			I						
9.		*	L			M	*					
10.				*		R				E	*	
11.					*		D					D
12		*			C	*					S	

Oplossing: _____

Artikel 36: Het ambt van de overheid

Zomaar tussen de artikelen over de sacramenten (artikel 34 en 35) en het laatste oordeel (artikel 37) gaat het hier ineens over de overheid. Misschien denk je: 'Wat is de reden dat dit artikel in een geloofsbelijdenis staat? Het gaat toch niet over het geloof?'

Bedenk wel dat Guido de Brès dit schreef in de strijd tegen de wederdopers. De wederdopers hielden er veel dwalingen en verkeerde dingen op na. Ze wezen de kinderdoop af en zeiden dat de menselijke natuur door de Heere Jezus was meegenomen uit de hemel in plaats van aangenomen uit de maagd Maria, Zijn moeder.

Ook geloofden de wederdopers dat Christus Koning zou worden op de aarde. En als Zijn onderdanen hoefden zij verder naar niemand anders te luisteren vonden ze. Ze weigerden dus dienst te nemen in het leger, betaalden geen belasting en luisterden niet naar de overheid. Ze deden gewoon hun eigen zin.

Koning Filips II, die toen koning was in de Nederlanden,

De taak van de overheid

Zonder overheid wordt het een chaos in de wereld. Ze maakt wetten waar iedereen zich aan moet houden. En wij horen die te gehoorzamen. Zolang ons niet gevraagd wordt de dienst van de Heere vaarwel te zeggen en Gods geboden te overtreden, moeten we naar de overheid luisteren.

De overheid moet zorgen dat iedereen rustig zijn werk kan doen. Maar ook dat de valse godsdienst wordt uitgeroeid. Alleen als we de Heere dienen, zal het goed gaan met ons land.

had een brief gekregen waarin stond dat de 'ketter' precies hetzelfde waren als de wederdopers: oproerkraaiers, onruststokers en ongehoorzamen. Om te bewijzen dat dat een leugen was, heeft Guido de Brès een artikel geschreven over wat Gods wil is, als het gaat om de overheid.

Wij geloven, zo staat er in het artikel, *dat onze goede God ons wil regeren door wetten en overheden*. Dat wil de Heere, omdat wij zondige mensen zijn die zondige keuzes maken en die zonder regering allemaal onze eigen zin zouden doen. Precies zoals de wederdopers dat deden. Wat zou het dan een chaos worden! Denk je eens in hoe het er in de wereld zou uitzien als er geen gezag zou zijn. Als er geen regering, politie, leger of rechters zouden zijn.

Helaas wordt er tegenwoordig veel met het gezag gespot. Er worden stenen gegooid naar de politie, leden van de regering worden bespot, bedreigd of uitgelachen en het Koninklijk Huis vinden veel mensen achterhaald. Maar gezag is nodig. De Heere heeft ons dat in Zijn goedheid gegeven. Niet als straf, maar als voorrecht!

De overheid heeft haar gezag van God gekregen. Natuurlijk, iedere volwassene in Nederland mag stemmen wie er in de regering komt, maar ten diepste wil God ons laten regeren door mensen met gezag. Dat zie je in het gezin, op school en in het hele leven.

Daarom eist de Heere van ons dat we gehoorzaam zijn. Dat we onze belastingen betalen en doen wat de overheid van ons vraagt, zolang dat niet strijdt met Gods Woord.

...dat onze goede God, uit oorzaak der verdorvenheid des menselijken geslachts, koningen, prinsen en overheden verordend heeft...

De overheid heeft als taak om ‘het zwaard te dragen’. Dat betekent heel eenvoudig dat criminelen en misdadigers gestraft moeten worden om alle mensen te beschermen. De overheid had vroeger ook als taak om de kerkdiensten in stand te houden en alle afgoderij uit te roeien.

Die taak heeft de overheid nu niet meer. De kerk staat los van de overheid. Soms neemt de overheid helaas besluiten die tegen Gods wil ingaan. Dan moeten we Gods wil en wetten voorrang geven. Want afgoderij, vloeken en andere zaken die tegen Gods wil zijn, mogen in ons land wel van de overheid. Daar mogen we nooit aan meedoen. Maar in alle dingen die goed zijn, wil de Heere dat we eerbied hebben voor de overheid, ja, voor elk gezag. Dus ook voor je meester of juf, voor de burgemeester en voor de koning. Ze hebben een ambt, waarin God hen over ons heeft gesteld. De Heere geeft ons als opdracht mee dat we voor alle overheden

vragen of de Heere hun de juiste weg wil wijzen in het belangrijke werk dat ze doen mogen.

Vragen bij artikel 36:

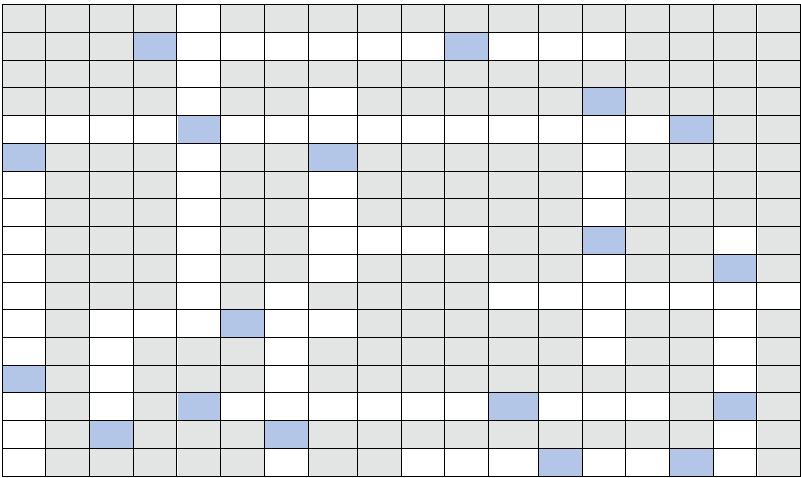
- 1. Wat deden de wederdopers?
- 2. Waarom staat artikel 36 in de geloofsbelijdenis?
- 3. Bedenk vijf dingen die de overheid doet.
- 4. Wat betekent het dat de overheid ‘het zwaard draagt’?

Gespreksvraag:

- Als de overheid een wet maakt waarin staat dat alle winkels op zondag open moeten zijn, zou een christelijke winkelier daar dan naar moeten luisteren? Waarom wel of niet?

ARTIKEL 36 - PUZZEL

Vul de onderstaande woorden in de puzzel in. De woorden uit deze puzzel komen uit de NGB artikel 36 en uit de verwijzingen naar teksten uit de Bijbel die met dit artikel te maken hebben. De ij in deze puzzel moet in één hokje worden ingevuld. Na het invullen van alle woorden neem je de letters uit de gekleurde vakjes en zet je ze in de juiste volgorde. De vier woorden die je dan vindt, zijn de oplossing van deze puzzel.

Afgoderij	Kerkendienst	Prinsen
Ambt	Koningen	Valsen Godsdienst
Antichrist	Onderwerpen	Verdorvenheid
Bescherming	Oorzaak	Wetten
Gebeden	Overheden	Woord

Oplossing: _____

Artikel 37: Het laatste oordeel

Dit is het laatste artikel van de geloofsbelijdenis. Alle dingen die belangrijk zijn in het geloof zijn in de vorige artikelen uitgelegd. Maar er is nog één ding dat wij geloven, zegt Guido de Brès. *Dat onze Heere Jezus Christus uit den hemel zal komen om Zich te verklaren een Rechter te zijn over levenden en doden.* Wanneer dat zal zijn, weet niemand dan God alleen.

Misschien heb je weleens gehoord over 'tekenen der tijden' of 'Gods voetstappen die gehoord worden'. Dat wordt niet zomaar gezegd. De Heere heeft in de Bijbel laten opschrijven, waaraan je kunt zien dat Hij bijna zal terugkomen op de wolken. Je zult het kunnen zien aan oorlogen, ziekten, natuurrampen en aan de houding van de mensen. Ze zullen steeds minder liefdevol zijn voor anderen.

Er gebeuren nu in de wereld veel dingen die de Heere voorspeld heeft. Daar kunnen we uit opmaken dat dat tekenen zijn. Maar de dag dat de trompetten

zullen klinken en God zal verschijnen op de wolken is bij niemand bekend. Het zal plaatsvinden als Hij Zijn laatste kind heeft bekeerd. Dan is de wereld niet langer nodig. Dan is het getal van de uitverkorenen vol. Na dat moment kan er niemand meer bekeerd worden.

Wat is het aangrijpend om na te denken over dat laatste oordeel. Iedereen zal dan voor God staan en geoordeeld worden. Voor Gods kinderen zal het de mooiste dag zijn! De Heere komt hen halen. Ze worden vrijgesproken. Iedereen die ooit geleefd heeft, zal daar staan en te horen krijgen wie er bij Gods kinderen hoort. Die worden aan Zijn rechterhand gezet. En die zullen horen hoe hun vijanden, die hen op de aarde getergd en gekweld hebben en de baas over hen speelden, door de Heere veroordeeld worden tot de eeuwige duisternis.

Ieder mens moet rekenschap geven van alles wat hij of zij gedaan heeft. Daar zouden we veel vaker aan moeten denken! Want alle dingen die wij allang vergeten zijn, zal de Heere terugbrengen in onze gedachten. Alle gestorvenen zullen opgewekt worden. Ook degenen die verbrand of verdronken zijn, zullen hun lichamen terugkrijgen. De mensen die nog leven zullen op dat moment van sterfelijk onsterfelijk worden.

Misschien wil je liever niet aan die dag denken. Maar het is de allerbelangrijkste dag voor ieder mens! Onze ziel zal eeuwig leven en waar zullen we dan zijn? Denk

Als de wereld ondergaat

De geloofsbelijdenis is af. Guido de Brès gaat nog één ding uitleggen: het laatste oordeel. Dat is de dag dat de Heere zal terugkomen op de wolken des hemels. Voor de onbekeerde mensen zal dat een verschrikkelijke dag zijn. Ze zullen gestraft worden voor hun zonden. Voor Gods kinderen zal het hun allermooiste dag zijn. Ze gaan voor eeuwig naar de hemel om bij de Heere te wonen! Niemand weet wanneer die dag zal zijn. Het kan nog lang duren, maar het kan ook morgen zover zijn. Misschien staat de klok van de wereld op 5 voor 12. Ben jij dan bereid om God te ontmoeten?

je er met angst en beven aan? Buig dan vaak je knieën en vraag de Heere of Hij je genade wil geven. Of Hij je wil reinigen met Zijn bloed van al je zonden. Dat is het enige dat je nodig hebt voor de eeuwigheid!

De Heere kan de zonden niet door de vingers zien. Dat heb je geleerd. Ze moeten vergeven worden. Vraag daar toch veel om! Want wat zijn ze gelukkig die mogen zeggen met de laatste regels van de geloofsbelijdenis: *Daarom verwachten wij dien groten dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onzen Heere.* Wat wil dat zeggen? Dat je uitkijkt naar die dag. Niet omdat je er zelf wat over bedacht hebt, maar omdat je zeker mag weten dat je door genade aan Gods rechterhand zult mogen staan. Op die dag breekt het volmaakte geluk aan voor Gods kinderen. Ze mogen bij Hem wonen in de hemel. Ze zullen nooit meer zondigen. Ze zullen nooit meer verdriet hebben, pijn lijden of ziek zijn. Ze mogen dan zingen van het wonder van genade en van Zijn goedertierenheid, tot in eeuwigheid. Er zijn maar twee wegen. De brede of de smalle weg. God roept je nog, ook vanuit de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Zoek dan de Heere en leef!

“

En daarom is de gedachtenis van dit oordeel met recht schrikkelijk en vervaarlijk voor de bozen en goddelozen, en zeer wenselijk en troostelijk voor de vromen en uitverkorenen...

”

Vragen bij artikel 37:

1. Wat zijn ‘tekenen der tijden’?
.....
.....
2. Noem er vijf op.
.....
.....
.....
.....
3. Waar zullen Gods kinderen staan in het oordeel?
.....
.....
.....
4. Wat wil het zeggen dat je die dag ‘met groot verlangen mag verwachten’?
.....
.....

Gespreksvragen:

- Bespreek met elkaar wat er bedoeld wordt met de zin ‘en God zal alle tranen van hun ogen afwissen’.
- Hebben Gods kinderen meer verdriet gehad in hun leven dan andere mensen?
 - Waarom denk je dat?

ARTIKEL 37 - PUZZEL

Vul in onderstaand schema woorden in uit artikel 37 van de NGB. De ij moet je in één hokje invullen. Hier en daar zijn al wat letters gegeven. Van de letters uit een hokje met een sterretje kun je de oplossing maken. De oplossing bestaat uit drie woorden.

1.					C				*			S
2	*					IJ			E			
3.				*	R			*			L	
4.				*		I						
5.			G		L	*						
6.		*	D		*			Z				
7.		*			C		*					
8.			R	*						G		
9.		E	*			V		*				
10.				A	*		R					
11.							C		*			
12				*			N	*				

Oplossing: _____

ANTWOORDEN OP VRAGEN

Antwoorden inleiding:

- 1. *Wat betekent het als je geloofsbelijdenis doet?*
Dat je hardop zegt dat je in de Heere gelooft en dat je Hem wilt dienen.
- 2. *Waar werd Guido de Bres geboren?*
In de stad Mons in België.
- 3. *Wat was het verschil tussen ‘kettters’ en wederdopers?*
De ‘kettters’ waren de christenen, die naar de Bijbel wilden luisteren.
De wederdopers wilden niet meer naar roomse regels luisteren, maar ook niet naar de Bijbel. Ze deden hun eigen zin.
- 4. *Hoe wilden zijn vrienden Guido helpen en hoe liep dat af?*
Ze wilden zijn geschriften vernietigen en staken zijn tuinhuisje in brand. Maar de brand werd heel snel ontdekt en daardoor werden juist alle geschriften ontdekt. Guido werd gevangen gezet.

Antwoorden artikel 1:

- 1. *Welke twee dingen zijn er nodig om zalig te worden?*
Geloven met het hart en belijden met de mond dat God bestaat.
- 2. *Wat betekent een ‘geestelijk Wezen’?*
Dat God niet geschapen is zoals wij, maar er altijd al was. God heeft geen menselijk lichaam, alleen de Heere Jezus heeft dat gekregen sinds Zijn tijd op de aarde.
- 3. *Noem voorbeelden van Gods eigenschappen.*
Almachtig, rechtvaardig, wijs, alomtegenwoordig, onveranderlijk, barmhartig
- 4. *Welke eigenschappen kan een mens nooit hebben?*
Onzienlijk, almachtig, onveranderlijk, alomtegenwoordig. Sommige eigenschappen kunnen mensen deels hebben, maar nooit volmaakt zoals God.

Antwoorden artikel 2:

- 1. *Wanneer ken je iemand echt?*
Als je weet waar iemand blij van wordt of verdrietig. Als je veel tijd samen doorbrengt.
- 2. *Hoe noemt Guido de Brès de natuur?*
Een schoon (=prachtig) boek waarin alle schepselen groot en klein zijn als letters die vertellen van Gods grootheid.

- 3. *Noem vijf dingen uit de natuur waaraan je Gods grootheid kunt zien.*
Oceanen, wilde dieren, hoge bergen, sterrenstelsels, een regendruppel in de zon, een babyvoetje.
- 4. *Waarom is het nodig om de Bijbel te lezen?*
Daarin staat Gods geopenbaarde wil. Daarin staat wat er nodig is om een kind van Hem te worden. Verhalen van Zijn genade, maar ook waarschuwingen!

Antwoorden artikel 3:

- 1. *Wat droomde de farao? En wat betekende die droom?*
Van 7 vette en 7 magere koeien en 7 dikke en 7 dunne aren. De dikke koeien en aren betekenden 7 jaren van voorspoed, de magere koeien en dunne aren betekenden 7 jaren van hongersnood.
- 2. *Hoe konden de mensen in de tijd van Noach weten wat Gods wil was?*
De Heere sprak tegen mensen en gebruikte daarvoor dromen en verschijningen. Ook vertelde elke vader alle verhalen door aan zijn kinderen.
- 3. *Hoe oud werden mensen wel in de eerste tijd van de Bijbel?*
Sommigen werden meer dan 900 jaar.
- 4. *Hoe lang bestond de aarde al toen de Bijbel pas helemaal compleet was?*
4100 jaar

Antwoorden artikel 4:

- 1. *Uit hoeveel boeken bestaat de Bijbel?*
Uit 66 Bijbelboeken.
- 2. *Hoe wisten kinderen van God die een Bijbelboek schreven wat ze precies moesten opschrijven?*
Dat werd hun woord voor woord door de Heilige Geest verteld.
- 3. *Waarin dwaalden de Sadduceeën?*
Zij geloofden niet in de opstanding uit de doden van alle mensen.
- 4. *Welke vier evangelisten hebben een Bijbelboek geschreven?*
Mattheüs (Levi), Markus, Lukas en Johannes.

Antwoorden artikel 5:

- 1. *Welke gezagsdragers worden er in dit stukje genoemd?*
Je ouders, de politie, de regering, de rechter.
- 2. *Waarom zijn er in de wereld gezagsdragers?*

Omdat anders iedereen zou doen waar hij of zij zin in had en dan zou het een chaos worden.

- 3. *Wat betekent het ‘historische gezag’ van de Bijbel?*
Dat we er niet aan moeten twijfelen dat alle verhalen die in de Bijbel staan waar zijn.
- 4. *Hoe heette de Zwitserse theoloog die zei dat Gods Woord alleen gezag heeft als je erdoor bekeerd wordt?*
Karl Barth.

Antwoorden artikel 6:

- 1. *Noem twee verschillen tussen de canonieke en de apocriefe boeken.*
Canonieke boeken zijn de woorden van God Zelf, apocriefe boeken zijn door mensen geschreven, niet geïnspireerd. Niet alle apocriefe boeken zijn waar; er zijn er zelfs bij die niet goed zijn om te lezen. Dat is niet zo bij de canonieke boeken.
- 2. *Met welk boek eindigt het Oude Testament?*
Maleachi.
- 3. *Over welke situatie zou het apocriefe boek ‘Gebet van de drie mannen in het vuur’ gaan?*
Over de drie vrienden van Daniël die niet wilden knielen voor het afgodsbeeld.
- 4. *Zoek eens in je Bijbeltje op wat er nog meer in staat, behalve het Oude en Nieuwe Testament?*
Psalmen en gezangen, catechismus, kort begrip, Dordtse leerregels, Nederlandse geloofsbelijdenis, formuleren en gebeden.

Antwoorden artikel 7:

- 1. *Wat betekent het woord ‘volkomen’?*
Vol, helemaal klaar, er mankeert niets aan.
- 2. *Waarom heb je de Bijbel niet nodig volgens de wederdopers?*
Ze zeiden dat de Heilige Geest in hun hart sprak.
- 3. *Wie heeft het meeste gezag in de roomse kerk?*
De paus.
- 4. *Welk boek dat John Bunyan over de bekering heeft geschreven, is het meest bekend?*
De Christenreis naar de eeuwigheid.

Antwoorden artikel 8:

- 1. *Waarom kun je de Drie-eenheid niet uitleggen met het voorbeeld van een boom?*
Omdat zonder de stam of de takken de boom geen boom meer

is. De Drie-eenheid bestaat uit 3 afzonderlijke Personen die allemaal God zijn.

- 2. *Zoek in het stukje de verschillende eigenschappen van de Goddelijke Personen en maak de zin af:*
God de Vader is de Oorzaak, de Oorsprong en het Begin van alle zichtbare en onzichtbare dingen. God de Zoon is het Woord, de Wijsheid en het Beeld van de Vader. God de Heilige Geest is de eeuwige Kracht en Macht, die uitgaat van de Vader en de Zoon.

Antwoorden artikel 9:

- 1. *Wie hebben bewijzen nodig als je iets verkeerd gedaan hebt om je te kunnen veroordelen?*
De politie, de rechtbank.
- 2. *Hoe was de Heilige Geest te zien bij de doop van de Heere Jezus in de Jordaan?*
In de gedaante van een duif.
- 3. *In welk belijdenisgeschrift staat: ‘Ik geloof in God de Vader, de Almachtige Schepper van hemel en van aarde’?*
In de Twaalf Artikelen.
- 4. *Noem twee of drie mannen die de Drie-eenheid geloofchend hebben.*
Arius, Sabellius, Marcion.

Antwoorden artikel 10:

- 1. *Van wie / Wie is Jezus de Zoon?*
Van Zijn Hemelse Vader en op de aarde van de maagd Maria.
- 2. *Kun je in je eigen woorden het verschil tussen Arius en Athanasius uitleggen?*
Arius geloofde dat God afwisselend Vader, Zoon of Heilige Geest was. Athanasius geloofde in de Drie-eenheid.
- 3. *Schrijf de zin op uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius die hij steeds herhaalt.*
Zo is dan de Vader God, de Zoon God en de Heilige Geest God. Nochtans zijn er geen drie Goden, maar Eén enig God.
- 4. *Welke keizer maakte voor een tijd een einde aan deze strijd-vraag door in 325 een concilie, een grote kerkvergadering, bijeen te roepen?*
Keizer Constantijn.

Antwoorden artikel 11:

- 1. *Waarom is er geen apart artikel over God de Vader?*

- Omdat gelovigen nooit hebben getwijfeld aan de Godheid van de Vader.
2. *Vertel eens in je eigen woorden wat ‘herscheping’ betekent?*
Als God je hart vernieuwt, zodat het niet zomaar anders wordt, maar nieuw. Geboren uit de Heilige Geest.
 3. *Waarom kun je de Heilige Geest niet vergelijken met de zon?*
De stralen van de zon die je voelt, zijn niet de zon zelf. De Heilige Geest is niet een afstraling van God, maar is Zelf God.
 4. *Noem drie werken op die de Heilige Geest doet?*
De Heilige Geest herschept harten van mensen, inspireerde de Bijbelschrijvers en vernieuwt de natuur, zodat er steeds weer nieuwe knopjes aan de bomen komen en bloemen weer bloeien.

Antwoorden artikel 12:

1. *Zoek in Genesis 1 op welke dingen God schiep op de zes scheppingsdagen.*
Dag 1: Het licht
Dag 2: De dampkring, de wolken en luchten
Dag 3: Gras, bomen, bloemen, struiken
Dag 4: De zon, de maan en de sterren
Dag 5: De vissen en de vogels
Dag 6: Alle andere dieren en de mensen.
2. *Wat is de evolutietheorie?*
Dat er in het begin een nevel of een stofje is geweest, dat steeds groter werd en uitbreidde en dat zo de hele schepping is ontstaan.
3. *Wat is scheppen?*
Iets maken uit niets. Dus niet zoals een schilder, die een schilderij maakt, maar daar wel penselen, verf en doek voor gebruikt.
4. *Uit welke geschiedenis kun je zien dat engelen ook macht krijgen? Weet je een voorbeeld waaruit blijkt dat ook de duivel macht krijgt?*
De Heere gebruikte een engel in het leger van Assyrië om 185.000 soldaten te doden. De duivel gebruikte zijn macht om Job te tergen en hem al zijn bezittingen af te nemen, onder de toelating van God.

Antwoorden artikel 13:

1. *Leg het woord ‘voorzienigheid’ eens uit in je eigen woorden.*
De Heere voorziet in de behoeften van de aarde en de men-

- sen. Hij zorgt ervoor.
2. *Wat is het verschil tussen de aannemer die een huis bouwt en de Heere, Die de aarde geschapen heeft?*
Als de aannemer klaar is, draagt hij het huis over aan de eigenaren. God blijft voorzien, Hij blijft elke dag voor de aarde en alle schepselen zorgen.
 3. *Waarom moest Ruth precies op de akker van Boaz terechtkomen?*
Omdat God in de lijn van hun geslacht Zijn Zoon geboren wilde laten worden.
 4. *Hoe troost de voorzienigheid Gods kinderen?*
Als ze in nood zijn of verdriet hebben en niet meer weten hoe het moet, dan weten ze dat God hun leven bestuurt en dat er zal gebeuren wat Hij wil.

Antwoorden artikel 14:

1. *Hoe heette de boom waarvan Adam en Eva niet mochten eten?*
De boom der kennis des goeds en des kwaads.
2. *Weet je wat de duivel beloofde als ze ervan zouden eten?*
Dat Adam en Eva net als God zouden wezen en alles zouden kunnen en weten.
3. *Hoe zorgde de Heere ervoor dat Adam en Eva niet meer in het paradijs konden komen?*
Engelen met vlammende zwaarden stonden op wacht bij de ingang van het paradijs.

Antwoorden artikel 15:

1. *Van wie hebben alle mensen de erfzonde geërfd?*
Van degene met wie God het verbond gemaakt had: van Adam.
2. *Wie hebben de erfzonden aan jou doorgegeven?*
Je vader en moeder.
3. *Met welke plant wordt de erfzonde in dit stukje vergeleken?*
De Oleander.
4. *Kan de doop de erfzonde wegnemen? Wat wel?*
Het offer van de Heere Jezus, Die voor Zijn kinderen stierf aan het kruis.

Antwoorden artikel 16:

1. *Wie worden er zalig?*
Mensen die God Zelf heeft uitgekozen om later eeuwig bij Hem te wonen.

2. *Wat betekent het woord ‘genade’?*
Iets krijgen, terwijl je het absoluut niet verdient.
3. *Wanneer heeft God mensen uitverkoren tot de zaligheid?*
In de eeuwigheid, toen Hij nog niets geschapen had.
4. *Wat heeft Gods Zoon gedaan voor hen die Hij verkoren heeft tot de zaligheid?*
De schuld van hun zonden betaald aan het kruis.

Antwoorden artikel 17:

1. *Over welke twee verbonden gaat het in dit stukje?*
Over het werkverbond en het genadeverbond.
2. *Vertel in je eigen woorden wat die verbonden betekenen.*
Werkverbond: Als Adam en Eva naar God luisterden, mochten ze tot in eeuwigheid in het paradijs blijven leven zonder verdriet, pijn of ziekte, in harmonie met God.
Genadeverbond: Alleen doordat Gods Zoon de straf voor de zonden van Zijn kinderen gedragen heeft, is het toch mogelijk dat ze voor eeuwig bij God mogen leven na hun dood.
3. *Hoe troostte de Heere Adam en Eva?*
Door hen te beloven dat Hij Zijn Zoon naar de aarde zou zenden om voor hun zonden te betalen.
4. *Waarom moeten we leren dat we gevallen zijn?*
Als we dat niet leren, blijven we liggen in de zonde.

Antwoorden artikel 18:

1. *Wie vertelden steeds dat de Heere Jezus zou komen?*
De profeten.
2. *Zoek op in je Bijbel van hoeveel profeten er een Bijbelboek is. Schrijf dat aantal op.*
Er zijn 17 Bijbelboeken van profeten.
3. *Waarom moest Jezus mens worden?*
Omdat Hij de enige Mens kon zijn die zonder zonde was. De menselijke natuur was in zonde gevallen, daarom moest een Mens betalen.
4. *Noem enkele verschillen op tussen de menselijke en de dierlijke natuur.*
Mensen kunnen praten, nadenken en overwegen. Mensen hebben een ziel.

Antwoorden artikel 19:

1. *Wat is het verschil tussen jou als persoon en de natuur die je hebt?*

- Je persoon is wie je bent, je natuur is wat je bent: menselijk.
2. *Waarom kon Jozef niet de vader van de Heere Jezus zijn?*
Omdat Jezus tegelijk ook God bleef, maar ook omdat Jozef een man was met erfzonde.
 3. *Kun je een voorbeeld noemen uit het leven van Jezus, waaruit bleek dat Hij almachtig was?*
Hij stilde de storm, maakte van water wijn, wekte Lazarus op uit de dood enzovoorts.
 4. *Over welke menselijke eigenschappen van Jezus lezen we in de Bijbel?*
Dat Jezus at, dronk, sliep en hilde. Hij was moe, had pijn en Zijn menselijk lichaam stierf.

Antwoorden artikel 20:

1. *Waarom zou de politie in het voorbeeld je schuld niet kwijtschelden?*
Omdat het pas is opgelost als je hebt betaald. Dat is eerlijk.
2. *Wat betekenen de woorden rechtvaardig en barmhartig?*
Rechtvaardig: recht, eerlijk. Barmhartig: warm van hart
3. *In dit stukje staat iets wat God niet kan. Wat is dat?*
De zonden door de vingers zien.
4. *Wie nam de schuld van Gods kinderen voor Zijn rekening*
Gods Zoon, de Heere Jezus.

Antwoorden artikel 21:

1. *Waarom was Melchizédek een bijzondere priester?*
Hij was geen hogepriester omdat zijn vader dat was geweest, maar omdat de Heere hem gezalfd had.
2. *Leg uit waarom de Heere Jezus ook wel ‘Hogepriester’ genoemd wordt.*
De Hogepriester deed verzoening voor het volk met het bloed. De Heere Jezus deed dat ook voor Zijn volk, met Zijn bloed.
3. *Noem twee hogepriesters op uit het Oude Testament?*
Melchizédek, Eli.
4. *Wanneer hoefden de priesters geen offers meer te brengen?*
Toen de Heere Jezus het offer aan het kruis volbracht had.

Antwoorden artikel 22:

1. *Wie werkt het geloof in het hart?*
De Heilige Geest
2. *Uit welke drie dingen bestaat een oprecht geloof?*
Kennen, toestemmen en vertrouwen.

3. *Wat is er verkeerd aan het geloof in de Rooms-Katholieke Kerk?*
Die zegt dat je zelf aan je zaligheid moet meewerken door goede werken te doen.
4. *Hoe kunnen we alleen rechtvaardig worden?*
Door het bloed van Jezus Christus.

Antwoorden artikel 23:

1. *Wie bepaalt of je schuldig bent in een rechtszaak?*
De rechter.
2. *Hoe heet iemand die het voor de verdachte opneemt?*
Een advocaat.
3. *Wie is de hemelse Advocaat?*
De Heere Jezus.
4. *In welk Bijbelverhaal gaat het ook over getuigen in een rechtszaak? (1 Kon. 21, Mark. 14)*
1. In het verhaal van Naboth en Achab. Izebel zocht valse getuigen tegen Naboth, zodat Achab Naboths wijngaard kon nemen.
2. Het Sanhedrin zocht valse getuigen om Jezus te kunnen veroordelen.

Antwoorden artikel 24:

1. *Welke twee koningen kun je dienen?*
De Heere (Koning van het licht) of de duivel (koning van de duisternis)
2. *Kun je ze ook allebei tegelijk dienen? Waarom wel of niet?*
Nee. De duivel wil dat we verloren gaan. Hij zal er alles aan doen om ons van de Heere weg te houden. Als we de Heere dienen moet dat met een volkomen hart, voor 100 procent.
3. *Noem vier vruchten uit een boos hart.*
Leugens, nijd, moord, afgoderij, ruzie, overspel, vijandschap enzovoorts.
4. *Weet je er ook vier van de Heilige Geest?*
Liefde, blijdschap, vrede, zachtmoedigheid, geloof, matigheid enzovoorts.

Antwoorden artikel 25:

1. *Noem eens twee ceremoniën?*
Het huwelijk, het Heilig Avondmaal
2. *Welke rituelen horen daarbij?*
Bij het huwelijk geeft het bruidspaar elkaar de rechterhand. Bij

- het Heilig Avondmaal wordt het brood gebroken en drinken alle mensen uit één beker.
3. *Welke voorwerpen stonden er allemaal in de tabernakel?*
De tafel der toonbroden, de zevenarmige kandelaar, het reuk-offeraltaar en de ark.
 4. *Neem het Bijbelhoofdstuk van Leviticus 1 erbij. Noem verschillende offers uit het Oude Testament.*
Het brandoffer, het reukoffer, het dankoffer, het zondoffer.
 5. *Er waren ook mensen die heen wezen naar de komst van de Heere Jezus. Hoe werden deze mensen genoemd?*
Profeten.

Antwoorden artikel 26:

1. *Wanneer heb je een middelaar nodig?*
Als twee partijen met elkaar verzoend moeten worden, het samen goed moeten maken.
2. *Wie is de bemiddelaar in een rechtszaak?*
De advocaat.
3. *Waarom heb je de Heere Jezus als Middelaar nodig?*
Omdat wij zondige mensen niet zonder verzoening tot God kunnen naderen dan alleen door het offer van de Heere Jezus.
4. *Waarom kan Maria geen middelaar zijn?*
Ze was zelf ook een zondig mens die een nieuw hart nodig had.

Antwoorden artikel 27:

1. *Vroeger was er maar één kerk. Welke was dat?*
De roomse kerk.
2. *Hoe worden Gods kinderen ook wel genoemd?*
Zijn Kerk, Zijn Bruid, Zijn Schapen.
3. *Waarom wordt gezegd dat Gods Kerk één is?*
Omdat ze één God dienen en één geloof hebben.
4. *Wat betekent katholiek?*
Dat betekent 'algemeen'.

Antwoorden artikel 28:

1. *Noem 5 dingen op die je kunt verzamelen.*
Postzegels, sleutelhangers, boeken, antiek, sieraden.
2. *Wat is het verschil tussen een verzameling en een vergadering?*
Een verzameling is iets wat je hebt. Vergaderen is iets wat je doet. Als je aan het vergaderen bent, moet je daar zelf aanwe-

zig zijn.

3. *Mag je thuis naar een preek luisteren? Wanneer wel en wanneer niet?*
Als je oud of ziek bent dan mag dat. Maar als je kunt, wil God dat je naar de kerk gaat en samenkomt met de gemeente om Zijn Woord te horen en Zijn Naam te loven.
4. *Wie dienen er vooral in de kerk?*
De dominee, de ouderlingen en de diakenen. Samen vormen ze de kerkenraad.

Antwoorden artikel 29:

1. *Welke twee kerken waren er in de tijd van Guido de Brès?*
De roomse kerk en de hervormde kerk.
2. *Aan welke drie dingen kun je een sekte herkennen?*
In een sekte is één de leider, die zijn eigen regels maakt en zich altijd verzet tegen Gods Woord. Ze richten hun aandacht op een klein stukje uit de Bijbel, bijvoorbeeld gebedsgenezing.
3. *En aan welke drie dingen kun je de ware Kerk herkennen?*
Aan een zuivere prediking (de dood in Adam en het leven in Christus), aan een juist gebruik van de sacramenten en aan het handhaven van de tucht.
4. *Noem vier vruchten waaraan een kind van God te herkennen is.*
Liefde, blijdschap, zachtmoedigheid, vrede, verdraagzaamheid enzovoorts.

Antwoorden artikel 30:

1. *De Heere liet Zijn volk ook een tijdlang in het Oude Testament door een aantal mannen en één vrouw regeren. Ze waren geen koning, maar wel door God aangewezen. Hoe werden zij genoemd? (Richt. 2:19).*
Richters.
2. *Welke ambten waren er in het Nieuwe Testament?*
Apostel en evangelist.
3. *Welke ambten zijn er nu in de kerk?*
Dominee, ouderling en diaken.
4. *Wat zijn de taken van de dominee?*
Preken, bidden voor de hele gemeente, de sacramenten bedienen, oude en zieke mensen bezoeken, begrafenissen en huwelijken leiden enzovoorts.

Antwoorden artikel 31:

1. *Waar klaagde Mozes over toen de Heere hem riep? Wat zei de Heere toen?*
Mozes vond zichzelf helemaal niet geschikt. Hij zei dat hij geen goede spreker was. De Heere zei toen tegen hem: 'Wie heeft de mens den mond gemaakt? Ben Ik het niet, de Heere?' De Heere bedoelde daarmee dat Hij Mozes zou helpen.
2. *Leg uit wat het betekent als een dominee 'beroepen' wordt.*
Dan stuurt een gemeente hem een brief met de vraag of hij naar hun gemeente wil komen. De dominee vraagt daarin naar Gods wil.
3. *Hoelang duurt een ambtstermijn van diakenen en ouderlingen meestal?*
In de meeste kerken vier jaar. Daarna zijn er opnieuw verkiezingen.
4. *Waar was de discipel Nathanaël toen hij door de Heere werd geroepen? (Joh. 1:49)*
Onder de vijgenboom.

Antwoorden artikel 32:

1. *Geef eens een voorbeeld van wanorde in je klas?*
Als iedereen door elkaar zou lopen en praten, terwijl de meester of de juf iets aan het uitleggen is.
2. *Soms krijg je straf van je ouders. Waarom is dat goed?*
Je moet leren dat je gehoorzamen moet. Straf weerhoud je de volgende keer om verkeerde dingen te doen of te zeggen.
3. *Zoek in het Bijbelgedeelte bij dit stukje op hoe vaak je je naasten verkeerde dingen moet vergeven?*
70 maal 7 maal. Daar wordt niet 490 keer mee bedoeld, maar steeds opnieuw.
4. *Waarom is de tucht nodig?*
Omdat er orde en eerbied moet zijn. Als dat in ons eigen huis al zo belangrijk is, moet dat nog veel meer het geval zijn in het huis en de gemeente van God!

Antwoorden artikel 33:

1. *Waarom hebben we de sacramenten van God gekregen?*
Om ons geloof daardoor te versterken, zodat we Gods Woord niet alleen horen, maar ook kunnen zien.
2. *Wat betekent 'grof en zwak'?*
Dat we steeds opnieuw onze eigen gang gaan en God verdriet doen.

3. *Bedenk voor jezelf of je meester of juf weleens iets uittekent op het bord. Helpt dat je?*
Als je iets ziet, begrijp je het vaak sneller en beter. Het is bedoeld als uitleg.
4. *Waarvoor werd een zegel vroeger gebruikt?*
Belangrijke mensen gebruikten hun zegel bijvoorbeeld bij brieven, zodat iedereen wist dat die brief echt van hen was.

Antwoorden artikel 34:

1. *Welke kinderen werden er besneden in het Oude Testament?*
De jongetjes van de Israëlieten en van de slaven die hun eigendom waren.
2. *Waarom is de besnijdenis niet meer nodig?*
Het bloed van de besnijdenis wees heen naar het offer van de Heere Jezus. Toen dat was volbracht, was de besnijdenis niet langer nodig en werd de doop ingesteld.
3. *Waar wijst het water van de Heilige Doop op?*
Op de afwassing van de zonden door het bloed van Jezus Christus.
4. *Waarom is de Heilige Doop belangrijk voor Gods Kinderen?*
Elke keer als er gedoopt wordt worden zij eraan herinnerd dat de Heere Jezus ook hun zonden door Zijn bloed afwast en zij daardoor gereinigd zijn.

Antwoorden artikel 35:

1. *Waar is het Heilig Avondmaal voor in de plaats gekomen?*
In de plaats van het Pascha.
2. *Mogen kinderen aan het Avondmaal komen? Waarom wel of niet?*
De Heere wil dat je eerst onderwijs krijgt uit de Bijbel en door middel van de catechisatie, zodat je kennis hebt van de geloofsleer.
3. *Welke drie punten moet je in je hart onderzoeken voorafgaand aan het Heilig Avondmaal?*
Of je een walging aan jezelf hebt om je zonden, of de overgebleven zonden door het bloed van Christus bedekt zijn en of je vast mag geloven en vertrouwen dat de zonden je vergeven zijn.
4. *Waar wijzen het brood en de wijn in het Heilig Avondmaal op?*
Op het lichaam en het bloed van Christus.

Antwoorden artikel 36:

1. *Wat deden de wederdopers?*
Zij geloofden dat Christus Koning zou worden op de aarde en dat dus de overheid geen gezag over hen had. Ze deden hun eigen zin en betaalden bijvoorbeeld geen belasting.
2. *Waarom staat artikel 36 in de geloofsbelijdenis?*
Koning Filips de Tweede dacht dat de ‘ketters’ net zo dachten als de wederdopers. Guido de Brès wilde hem ervan overtuigen dat dit niet zo was en dat christenen geen oproerkraaiers waren.
3. *Bedenk vijf dingen die de overheid doet.*
Het land regeren, nieuwe wetten maken, criminelen straffen, voor zieken en zwakken zorgen, het geld van het land beheeren.
4. *Wat betekent het dat de overheid ‘het zwaard draagt’?*
Zij dragen de verantwoordelijkheid om misdadigers te straffen en hun onderdanen te beschermen.

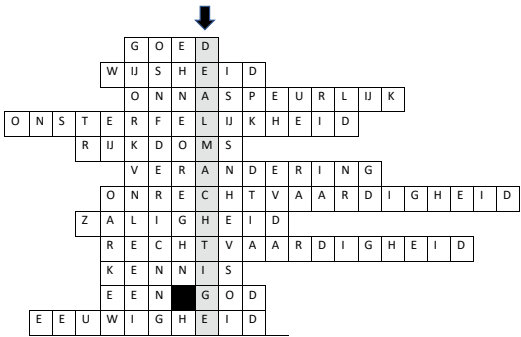
Antwoorden artikel 37:

1. *Wat zijn ‘tekenen der tijden’?*
Voortekenen dat de wederkomst dichterbij komt.
2. *Noem er vijf op.*
Oorlogen, rampen, erge ziektes, hongersnoden, de liefdeloze houding van de mensen.
3. *Waar zullen Gods Kinderen staan in het oordeel?*
Aan Gods Rechterhand.
4. *Wat wil het zeggen dat je die dag ‘met groot verlangen mag verwachten’?*
Dat je uitkijkt naar die dag. Dat kan alleen als je door genade weet dat op die dag je eeuwige geluk zal aanbreken, omdat je zonden door God zijn vergeven in dit leven.

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZELS

Oplossing NGB 1

1. Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter saligheid. (Rom. 10: 10)
2. Nochtans hebben wij maar één God. (1 Kor. 8: 6a)
3. Ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God. (Ps. 90: 2b)
4. O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis. Gods. Hoe doorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen. (Rom. 11: 34)
5. Die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont. (1 Tim. 6: 16a)
6. Alle goede gaven en alle volmaakten gift is van boven, van der Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is of schaduw van omkering. (Jok. 1: 17)
7. Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre. (Rom. 9: 14b)
8. Niemand is goed dan Eén, namelijk God. (Mat. 19: 17b)

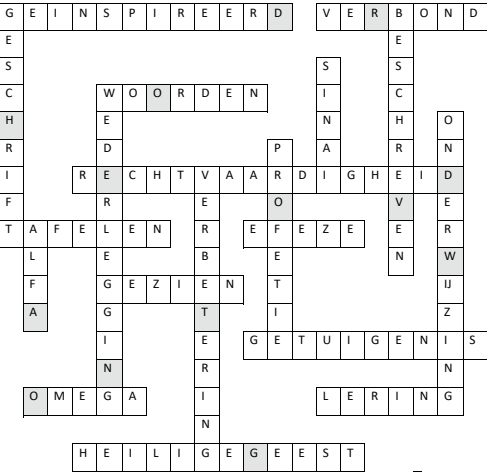
Antwoord: Ik ben God, de Almachtige, wandel voor mijn aangezicht en zijt oprecht.

Oplossing NGB 2:

1.	O	N	Z	I	E	N	L	U	*K	E
2.	H	*E	I	L	I	G				
3.	S	C	H	E	P	P	I	*N	G	
4.	M	I	D	D	E	L	E	*N		
5.	Z	A	L	I	G	H	*E	I	D	
6.	G	E	*N	O	E	G	Z	A	A	M
7.	*V	O	L	K	O	M	E	N	E	R
8.	K	R	*A	C	H	T				
9.	R	E	G	E	R	I	*N	G		
10.	*G	O	D	D	E	L	U	K	H	E
11.	O	N	D	E	R	H	*O	U	D	I
12.	K	L	A	A	R	*D	E	R		

De zin is: Kennen van God

Oplossing NGB 3

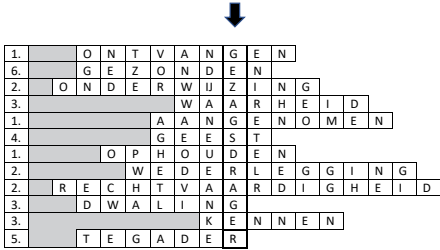
Oplossing: HET WOORD VAN GOD

Oplossing NGB 4:

De Canonieke Boeken

Oplossing NGB 5:

1. Daarom danken wij ook God, zonder ophouden, dat, als gij het woord der prediking Gods van ons ontvangen hebt, gij het aangenomen hebt. (1Thes.2: 13a)
2. Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is. (2 Tim.4:12)
3. Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid en den geest der dwalig. (1 Joh. 4:6)
4. En de Geest is het Die getuigt dat de geest waarheid is. (1 Joh. 5:6)
5. Hoort gij volken alle tegader. (1 Kon.22:28b)
6. Dat hem de HEERE in de waarheid gezonden heeft. (Jer. 28:9)

Gods Woord geeft gezag aan de kerk. Een predikant is een gezagsdrager.

Oplossing NGB 6:

Wat noemen we Apocriefe Boeken?

Boeken die niet in de Statenvertaling staan, omdat ze niet door God Zelf zijn verteld.

[illegible]

Oplossing NGB 8:

			D	R	I	E	E	N	H	E	I	D	O	V	E	R	A	L				
B						I	G					P				E						
A	Z						E	U	W	I	G					C						
R							N									H						
M		L					S	C	H	R	I	F	T									
H	E	I	L	I	G	E										T	R	O	O	S	T	
A		G					C	H								V						
R		E					A	L	W	E	T	E	N	D		A		R	S			
T		I					P		U							A		R				
I							P		S									P	R			
G		D					O	P	R							D		I				
							E											O	N			
							N											G				
							O	N	D	E	R	S	C	H	E	I	D					

Oplossing NGB 9:

1. De woorden die Ik tot **u**lieden spreek, spreek ik van Mijzelf en niet, maar de Vader, Die in Mij blijft, Dezelve doet de werken. (1 Jh.4:10b)
2. Maar wanneer de **Truoster** zal gekomen zijn, Dien ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der **waarheid**, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen. (Jh. 15:28)
3. Hij dan door de **rechterhand** Gods verhoord zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den **Vader**, heeft dit uitgesproken dat hij nu niet en hoort. (*Hand.2:33*)
4. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe. (*Rom.8:9*)
5. Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons **geschapen**? (*Mal. 2:10*)
6. En wij hebben het **ansichouwen** en **getuigen** dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een **Zaligmaker** der wereld. (1 Jh.4:14)

1.					U	L	I	E	D	E	N
2.			T	R	O	O	S	T	E	R	
3.						Z	A	L	I	G	M
4.				G	U	L	I	E	D	E	N
5.									E		
6.						V	A	D	E	R	
7.		G	E	S	C	H	A	P	E	N	
8.						W	A	R	H	E	I
9.					R	E	C	H	T	E	R
10.						G	E	T	U	I	G
11.	A	A	N	S	C	H	O	U	W	D	

Oplossing:
Drie- eenheid

DRIE-ENIG GOD

[illegible]

Oplossing NGB 12:

1.	S	C	H	E	P	S	E	L	E	N
2.	V	E	R	D	E	R	F			
3.	W	O	O	R	D					
4.	M	O	O	R	D	E	N	A	A	R
5.	Z	E	N	D	B	O	D	E	N	S
6.	G	E	N	A	D	E				
7.	K	R	A	C	H	T				
8.	O	O	R	S	P	R	O	N	G	
9.	D	U	I	V	E	L	E	N		
10.	G	O	E	D						
11.	S	C	H	E	P	P	E	R		
12.	P	U	N	I	G	I	N	G	E	N
13.	O	N	D	E	R	H	O	U	D	T
14.	O	N	E	I	N	D	I	G	E	

Oplossing NGB 13:

1. En Jezus antwoordde hun: 'Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk ook. (Joh.5:17)
2. Gij hebt een paal gesteld, die zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken. (Ps 104:9)
3. Het lot wordt in den schoot geworden, maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE. (Spr. 16:33)
4. En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen en naakt zal ik daarheen wederkeren. De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd. (Job 1:21)
5. Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft en tot een heer over zijn ganse huis en regeerder in het ganse land van Egypte. (Gen. 45:8)
6. En wij weten dat dengenen die God liefhaven, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. (Rom.8:18)

2.						O	V	E	R	G	A	A	N
5.										G	O	D	
2.				G	E	S	T	E	L	D			
5.		H	E	R	W	A	R	T	S				
1.										V	A	D	E
3.							S	C	H	O	O	T	
5.						F	A	R	A	O	S		
4.							H	E	E	R	E	N	
5.								G	E	Z	O	N	D
2.									N	I	E	T	
1.									J	E	Z	U	S
6.	L	I	E	F	H	E	B	B	E	N			
3.						B	E	L	E	I	D		
6.							D	E	N	G	E	N	E
1.										H	U	N	
4.		M	E	D	E	W	E	R	K	E	N		
5.									H	U	I	S	
4.							M	O	E	D	E	R	S

Oplossing NGB 14:

Oplossing NGB 15:

	E		V		G														
		M	E	N	S	E	L	I	J	K	G	E	S	L	A	C	H	T	
	R					R					E			E					
	Z		R			D					L			L					
	O		D			O					O			I					
	N		R								V			J					
	D					V					I				K				
G	E	N	O	E	G	Z	A	A	M		G								
					O						E				V				
E	L				H		N			K	I	N	D	E	R		E	N	
O			E		D	E	O	O	P							R			
V			I													G			
I			D			N					L	L	E	R	L	E	I		
G										A	D	A				V	E		
	E															E			
O	N	G	E	H	O	O	R	Z	A	A	M	H	E	I	D		N		

Oplossing NGB 16:

1.	*V	E	R	D	E	R	F	E	N	I	S
2.	E	E	U	W	I	G	*E				
3.	J	E	Z	*U	S						
4.	V	E	R	K	I	E	Z	I	*N	G	
5.	O	N	D	E	*R	G	A	N	G		
6.	B	A	R	M	H	A	R	T	*I	G	
7.	O	N	V	E	R	A	N	D	E	L	U
8.	V	E	R	L	*O	S	T				*K
9.	G	*E	S	L	A	C	H	T			
10.	R	E	C	H	T	V	A	A	*R	D	I
11.	C	H	R	I	S	*T	U	S			G

Oplossing: Uitverkoren

1. En zijn **verborg** die stem van den HEERE God **wandelende** in den hof, aan den wind des daags. Toen **veroorde** zich Adam en zijn **vrouw** voor het aangezicht van den HEERE God in het midden van het geboorte des hofs. (Gen. 3:8)
2. En Abraham zeide: God zal **Zichzelf** een lam ten **brandoffer** voorzien, mijn zoon. Zo gingen zij beiden tezamen. (Gen. 22:8)
3. En het **Woord** is **vles** geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn **heerlijkheid** aanschouwd, een heerlijkheid als des Engigeboren van den Vader) vol van **genade** en **waarheid**. (Joh. 1:4)
4. En wij **verkonigden** u de **befeltoe** die tot de **vaderen** geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus **verwelkt** heeft. (Hand. 13:32)
5. Want het is **openbaar** dat onze Heere uit Juda **gesproten** is, op welken **stam** Mozes niets gesproken heeft van het **priesterschap**. (Hebr. 7:14)

1.		W	A	N	D	E	L	E	N	D	E				
3.								V	L	E	E	S			
1.							V	R	O	U	W				
2.		Z	I	C	H	Z	E	L	V	E	N				
4.								V	A	D	E	R	E	E	N
3.				B	E	L	O	F	T	E					
4.							W	O	O	R	D				
2.					B	R	A	N	D	O	F	F	E	R	
5.							G	E	S	P	R	O	T	E	N
3.									V	E	R	W	E	K	T
4.				W	A	A	R	H	E	I	D				
5.	P	R	I	E	S	T	E	R	S	C	H	A	P		
3.			H	E	E	R	L	I	K	H	E	I	D		
5.								S	T	A	M				
4.		V	E	R	K	O	N	D	I	G	E	N			
5.							O	P	E	N	B	A	A	R	
1.				V	E	R	B	O	R	G					

Oplossing NGB 18:

Oplossing NGB 19:

	M	E	N	S	E	L	I	J	K	E	N	A	T	U	U	R	G	O
		I																O
		G	O	D	H	E	I	D			Z	W	A	K	H	E	I	D
		E																E
	O	N	S	T	E	R	F	E	L	I	J	K	H	E	I	D		E
	S		S															L
S	C	H	E	P	S	E	L		O	V	Z	A	L	I	G	H	E	I
									E									J
		A							R									K
		P							E		G		S	T	E	R	V	E
		E							W	I		E						N
	O	N	T	V	A	N	G	E	N	I	S							A
									N	E	T							M
																		U
												C	H	R	I	S	T	U
	V	E	R	R	I	J	Z	E	N	I	S							R

Oplossing: Twee naturen van Christus

Oplossing NGB 34:

Van den Heiligen Doop

Oplossing NGB 35:

1.	V	*E	R	D	O	E	M	E	N	I	S	
2.	S	A	C	R	*A	M	E	N	*T	E	N	
3.	*I	N	*M	E	N	G	S	E	L	E	N	
4.	T	O	E	G	E	E	*I	G	E	N	D	
5.	G	E	E	S	T	E	*L	IJ	K	L	E	V E N
6.	E	E	R	B	I	E	*D					
7.	O	N	T	*H	E	I	L	I	G	I	N	*G E N
8.	R	E	*L	I	G	I	E					
9.	Z	*A	L	I	G	M	*A	K	E	R		
10.	U	I	T	*V	E	R	K	O	R	E	*N	E N
11.	O	O	T	M	*O	E	D	I	G	H	E	I D
12.	G	*E	D	A	C	*H	T	E	N	I	S	

Oplossing: Het Heilig Avondmaal

Oplossing NGB 36:

				K											
			B	E	S	C	H	E	R	M	I	N	G		
			R												
			K			O						A			
V	A	L	S	E	N	G	O	D	S	D	I	E	N	S	T
E				N		R						T			
R				D		Z						I			
D				I		A						C			
O				E		A	M	B	T			H		O	
R				N		K						R		V	
V				S		G				P	R	I	N	S	E N
E		W	E	T	T	E	N					S		R	
N		O				B						T		H	
H		O			E									E	
E		R		O	N	D	E	R	W	E	R	P	E	N	D
I		D				E								E	
D						N			K	O	N	I	N	G	E N

Oplossing: Het ambt der overheid

Oplossing NGB 37:

1.	C	O	N	S	C	I	E	N	*T	I	E	S	
2.	*H	E	E	R	L	IJ	K	H	E	I	D		
3.	O	N	V	*E	R	D	E	*R	F	E	L	IJ	K
4.	G	E	L	*O	V	I	G	E	N				
5.	E	N	G	E	L	*E	N						
6.	G	*O	D	D	*E	L	O	Z	E	N			
7.	G	*E	D	A	C	H	*T	E	N	I	S		
8.	V	E	R	*L	O	S	S	I	N	G			
9.	G	E	*D	A	G	V	A	*A	R	D			
10.	C	R	E	A	*T	U	R	E	N				
11.	R	E	K	E	N	S	C	H	*A	P			
12.	P	E	R	*S	O	O	N	*L	IJ	K			

Oplossing: Het laatste oordeel